

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİLİM DALI

**LİSE ÖĞRENCİLERİNDE AİLE YAŞAM DOYUMU İLE
PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK VE SOSYAL MEDYA
KULLANIM BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zeynep CAVGA

İstanbul

Eylül-2019

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİLİM DALI

**LİSE ÖĞRENCİLERİNDE AİLE YAŞAM DOYUMU İLE
PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK VE SOSYAL MEDYA
KULLANIM BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zeynep CAVGA

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim TAŞ

İstanbul

Eylül-2019

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Dr. Öğr. Üyesi İbrahim TAŞ

Üye Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZGENEL

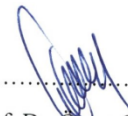

Üye Dr. Öğr. Üyesi Ferahim YEŞİLYURT

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Prof. Dr. Ömer ÇAHA
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım “Lise Öğrencilerinde Aile Yaşam Doyumu ile Psikolojik Dayanıklılık ve Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Zeynep ÇAVGA
İstanbul, 2019

ÖNSÖZ

Araştırmam boyunca tez konusu belirlememden tamamlanma aşamasına kadar yardım ve desteklerini esirgemeyen tez danışmanım Sayın Dr. İbrahim TAŞ'a emekleri için çok teşekkür ederim. Yüksek lisansa başladığımdan sonuna kadar bilimsel önerileriyle beni destekleyen Dr. Mustafa ÖZGENEL'e çok teşekkür ederim. Ayrıca eğitim hayatım boyunca bana yol gösteren bütün öğretmenlerime çok teşekkür ederim.

Çalışma hayatım ve yüksek lisans çalışmalarım da bana destek olan ve kolaylık sağlayan sevgili müdürüm Ayşe GÜNER ve çalışma arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

Değerli zamanlarını ayırarak çalışma ölçeklerini dolduran sevgili öğrencilere ve yardımcı olan öğretmen ve okul müdürlerine çok teşekkür ederim.

Yüksek lisansa başlamamdan bitirmeme kadar desteğini yanında hissettiğim çok kıymetli dostum Büşra S. ERMIŞ'e ve eğitim hayatımda yanımda olan bütün arkadaşlarıma, eğitim hayatımın ilk gününden itibaren benim bir sonraki adıma geçmem için destekleyen sevgili anneme, varlığıyla desteğini hep yüreğimde hissettiren sevgili abime ve kıymetli eşine, varlığı hayatıma mutluluk getiren çok kıymetli yeğenim Yahya Halil CAVGA'ya ve dua ve destekleriyle yanımda olan başta teyzelerim olmak üzere çok değerli akrabalarıma çok teşekkür ederim.

Ayrıca beni ben yapan sevgi dolu yüreğiyle 23 yıl boyunca hayatımda önemli bir yeri olan zamansız ayrıldığı sevgili merhum kardeşim Talha CAVGA'ya çok teşekkür ederim.

Zeynep CAVGA

İstanbul, 2019

ÖZET

LİSE ÖĞRENCİLERİNDE AİLE YAŞAM DOYUMU İLE PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK VE SOSYAL MEDYA KULLANIM BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Zeynep CAVGA

Yüksek Lisans Tezi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi İbrahim TAŞ

Eylül- 2019, 166 + XIX Sayfa

Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin aile yaşam doyumu, psikolojik dayanıklılığı ve sosyal medya kullanım bozukluğu arasında ilişki olup olmadığını incelemektir. Araştırmanın evrenini İstanbul ili Anadolu yakasında olan Milli Eğitim Bakanlığı'nın resmi liselerinde eğitim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2018-2019 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Anadolu yakasındaki Milli Eğitim Bakanlığı'nın resmi liselerinde eğitim gören 1024 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerden elde edilen formların incelenmesi sonucunda 141 tanesi çeşitli nedenlerle araştırmaya katılmamıştır. Araştırma verileri 883 öğrencinin formları üzerinden yapılmıştır.

Araştırmada veri toplanması amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, Aile Yaşam Doyumu Ölçeği (Taşdelen-Karçkay, 2016), Ergenler İçin Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği-EPDÖ (Bulut, Doğan ve Altundağ, 2013), Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeği (Sarıçam ve Adam Karduz, 2016) kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizleri için SPSS 25 programı kullanılmıştır. Bağımsız Gruplar t-Testi, Tek Yönlü ANOVA kullanılarak verilerin analizi yapılmıştır.

Araştırma sonucunda; aile yaşam doyumu ile psikolojik dayanıklılık arasında pozitif anlamlı bir ilişki, aile yaşam doyumuyla sosyal medya kullanım bozukluğu arasında negatif ve anlamlı bir ilişki, psikolojik dayanıklılık ile sosyal medya kullanım bozukluğu arasında negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca aile yaşam doyumu, psikolojik dayanıklılık, sosyal medya kullanım bozukluğu cinsiyete, anne-baba birliktelik durumuna, kardeş sayısına, anne eğitim düzeyine, baba eğitim düzeyine göre farklılaşmadığı gözlemlenmiştir. Aile yaşam doyumu, psikolojik dayanıklılık, sosyal medya kullanım bozukluğu anne tutumuna, baba tutumuna göre farklılık gösterdiği

gözelemlenmiştir. Yaş değişkenine göre aile yaşam doyumu, sosyal medya kullanım bozukluğu farklılaşmazken; psikolojik dayanıklılık ise farklılaşmaktadır. Sınıf düzeyine göre aile yaşam doyumu, psikolojik dayanıklılık farklılaşırken; sosyal medya kullanım bozukluğu farklılaşmamaktadır. Algılanan ders başarısına göre aile yaşam doyumu, psikolojik dayanıklılık farklılaşırken; sosyal medya kullanım bozukluğu farklılaşmamaktadır. Algılanan ekonomik düzeye göre aile yaşam doyumu, psikolojik dayanıklılık farklılaşırken; sosyal medya kullanım bozukluğu farklılaşmamaktadır. Aile yaşam doyumunun psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğunun yordayıcısı olduğu görölmüştür.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ilgili araştırmalar doğrultusunda tartışılmış ve sonuçlara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN HIGH SCHOOL STUDENTS 'FAMILY LIFE SATISFACTION AND PSYCHOLOGICAL RESILIENCE AND SOCIAL MEDIA USE DISORDERS

Zeynep CAVGA

Master, Psychological Counselling and Guidance

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. İbrahim TAŞ

September- 2019, 166 + XIX Page

The purpose of this study to investigate whether there is a relationship between family life satisfaction, psychological resilience and social media use disorder. The universe of research included the students studying at the official highschoools of Ministry of education in anatolian side in İstanbul. The sample of the research was the 1024 students studying at the official highschoools of Ministry of education in 2018-2019 acedemic year in anatolian side in İstanbul. As a result of examining the forms obtained from students, 141 of them could not paticipate in the research for various reasons. The data of the research was made on the forms of 883 students.

Personal informaiton form prepared by the researcher, family life satisfaction scale (Taşdelen-Karçkay, 2016), psychological resilience scale for adolescents (Bulut, Doğan ve Altundağ, 2013),social media use disorder scale(Sarıçam ve Adam Karduz, 2016) was used to collect data. The data obtained from the research were analyzed with SPSS 25 program using by independet groups t test and one way anova.

As a result of the research; There was a positive relationship between family life satisfaction and psychological resilience, a negative relationship between family life satisfaction and social media use disorder, and a negative relationship between psychological resilience and social media use disorder. In addition, it was observed that family life satisfaction, psychological resilience, social media use disorder did not differ according to gender, parent status, number of siblings, mother education level, father education level. It was observed that family life satisfaction, psychological endurance,

social media use disorder differed according to mother attitude and father attitude. According to the age variable, family life satisfaction and social media use disorder do not differ, and psychological resilience varies. According to class level, family life satisfaction and psychological endurance differ, social media use disorder does not differ. According to perceived course success, family life satisfaction, psychological endurance differ, social media use disorder does not differ. According to the perceived economic level, family life satisfaction and psychological resilience differ and social media use disorder does not differ. Family life satisfaction was predictors of psychological endurance and social media use disorder.

The findings of the research were discussed in accordance with the related researches and recommendations were presented for the results.

Keywords: Family Life Satisfaction, Psychological Resilience, Social Media Use Disorders

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI	Error! Bookmark not defined.
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ	i
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xviii
KISALTMALAR	xix
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ1	
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Amaç	3
1.2.1. Alt Amaçlar	3
1.3. Önem.....	4
1.4. Varsayımlar	5
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Tanımlar	5
İKİNCİ BÖLÜM	6
İLGİLİ ALAN YAZIN	6
2.1. Ergenlik Dönemi	6
2.2. Aile Yaşam Doyumu.....	7
2.2.1. Yaşam Doyumu Tanımı	7
2.2.2. Yaşam Doyumuyla ve Aile Yaşam Doyumuyla İlgili Değişkenler	8
2.2.3. Aile Yaşam Doyumu	9

2.3. Psikolojik Dayanıklılık	9
2.3.1. Psikolojik Dayanıklılık Tarihçesi	9
2.3.2. Psikolojik Dayanıklılık Tanımları	11
2.3.3. Psikolojik Dayanıklılığı Oluşturan Özellikler	12
2.3.4. Psikolojik Dayanıklılığı Etkileyen Faktörler	12
2.3.5. Psikolojik Dayanıklı Bireylerin Özellikleri	14
2.4. Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu	14
2.4.1. İnternet	15
2.4.1.1. Web 1.0.	15
2.4.1.2. Web 2.0.	15
2.4.2. Sosyal Medya	15
2.4.2.1. Sosyal Medya Özellikleri	18
2.4.2.2. Sosyal Medya Bağımlılığı	18
2.4.2.3. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçütleri	19
2.4.2.3. Sosyal Medya Araç ve Ortamları	20
2.5. İlgili Araştırmalar	22
2.5.1. Aile Yaşam Doyumu İle İlgili Araştırmalar	22
2.5.2. Psikolojik Dayanıklılık ile İlgili Araştırmalar	24
2.5.3. Sosyal Medya Kullanımıyla İlgili Araştırmalar	30
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	34
YÖNTEM	34
3.1. Araştırma Modeli	34
3.2. Evren ve Örneklem	34
3.3. Veri Toplama Araçları	38
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	38
3.3.2. Ergen Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği (EPDÖ)	38

3.3.3. Aile Yaşam Doyumu Ölçeği	39
3.3.4. Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeği.....	40
3.4. Verilerin Toplanması	40
3.5. Verilerin Analizi	41
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	42
BULGULAR.....	42
4.1. Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğuna İlişkin Veriler.....	42
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	127
SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER	127
5.1. Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık ve Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunun Çeşitli Değişkenler Açısından Sonuç ve Tartışması.....	127
a) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Cinsiyete Göre Sonuç ve Tartışması.....	127
b) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Yaş GÖRE Sonuç ve Tartışması.....	128
c) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Anne Baba Eğitim Durumuna Göre Sonuç ve Tartışması.....	130
d) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Anne Baba Birliktelik Durumuna Göre Sonuç ve Tartışması.....	131
e) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Kardeş Sayısına Göre Sonuç ve Tartışması.....	132
f) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunun Sınıf Düzeyine Göre Sonuç ve Tartışması.....	133
g) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunun Algılanan Akademik Başarı Durumuna Göre Sonuç ve Tartışması.....	134

h) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunun Algılanan Sosyoekonomik Durumuna Göre Sonuç ve Tartışması.....	135
i) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunun Algılanan Anne Baba Tutumuna Göre Sonuç ve Tartışması.....	137
j) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Arasındaki İlişkiye Yönelik Sonuç ve Tartışması...	138
k) Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Yordanmasına İlişkin Basit Regresyona Yönelik Sonuç ve Tartışması.....	139
5.2. Öneriler	140
5.2.1. Eğitimci ve Psikolojik Danışmanlara Öneriler	140
5.2.2. Araştırmacılara Öneriler.....	141
KAYNAKÇA	14242
EKLER.....	160
ÖZGEÇMİŞ.....	166

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1: Çalışma Grubundaki Öğrencilerin Demografik Bilgileri	35
Tablo 4.1: Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeklerine ve Alt Boyutlarına İlişkin Verilerin Ortalama, Standart Sapma, Basıklık ve Çarpıklık Değerleri	42
Tablo 4.2: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Düzeylerinin Cinsiyete Göre Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	43
Tablo 4.3: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Cinsiyete Göre Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	43
Tablo 4.4: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Düzeylerinin Cinsiyete Göre Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	45
Tablo 4.5: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Düzeylerinin Anne Baba Birliktelik Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları	45
Tablo 4.6: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Anne Baba Birliktelik Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları	46
Tablo 4.7: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Düzeylerinin Anne Baba Birliktelik Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları	46
Tablo 4.8: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	47
Tablo 4.9: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	48
Tablo 4.10: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Aile Desteği Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	48
Tablo 4.11: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Akran Desteği Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	49
Tablo 4.12: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Okul Desteği Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	50
Tablo 4.13: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Uyum Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	50
Tablo 4.14: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Mücadele Azmi Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	51
Tablo 4.15: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Empati Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	52
Tablo 4.16: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	52

Tablo 4.17: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	53
Tablo 4.18: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	54
Tablo 4.19: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Aile Desteği Alt Boyutunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	55
Tablo 4.20: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Akran Desteği Alt Boyutunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	56
Tablo 4.21: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Okul Desteği Alt Boyutunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	57
Tablo 4.22: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Uyum Alt Boyutunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	58
Tablo 4.23: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Mücadele Azmi Alt Boyutunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	59
Tablo 4.24: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Empati Alt Boyutunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	60
Tablo 4.25: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	61
Tablo 4.26: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	62
Tablo 4.27: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	63
Tablo 4.28: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Aile Desteği Alt Boyutu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	64
Tablo 4.29: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Akran Desteği Alt Boyutu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	65
Tablo 4.30: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Okul Desteği Alt Boyutu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	66
Tablo 4.31: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Uyum Alt Boyutu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	67
Tablo 4.32: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Mücadele Azmi Alt Boyutu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	68
Tablo 4.33: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Empati Alt Boyutu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	69
Tablo 4.34: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	70

Tablo 4.35: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	71
Tablo 4.36: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	72
Tablo 4.37: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Aile Desteği Alt Boyutunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	73
Tablo 4.38: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Akran Desteği Alt Boyutunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	74
Tablo 4.39: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Okul Desteği Alt Boyutunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	75
Tablo 4.40: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Uyum Alt Boyutunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	76
Tablo 4.41: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Mücadele Azmi Alt Boyutunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	77
Tablo 4.42: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Empati Alt Boyutunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	78
Tablo 4.43: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	79
Tablo 4.44: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	80
Tablo 4.45: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	81
Tablo 4.46: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Aile Desteği Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	82
Tablo 4.47: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Akran Desteği Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	83
Tablo 4.48: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Okul Desteği Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	84
Tablo 4.49: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Uyum Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	85
Tablo 4.50: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Mücadele Azmi Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	86
Tablo 4.51: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Empati Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	87
Tablo 4.52: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	88

Tablo 4.53: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	89
Tablo 4.54: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	90
Tablo 4.55: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Aile Desteği Alt Boyutunun Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	91
Tablo 4.56: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Akran Desteği Alt Boyutunun Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	92
Tablo 4.57: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Okul Desteği Alt Boyutunun Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	93
Tablo 4.58: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Uyum Alt Boyutunun Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	94
Tablo 4.59: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Mücadele Azmi Alt Boyutunun Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	95
Tablo 4.60: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Empati Alt Boyutunun Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	96
Tablo 4.61: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	96
Tablo 4.62: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	97
Tablo 4.63: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	98
Tablo 4.64: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Aile Desteği Alt Boyutunun Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	98
Tablo 4.65: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Akran Desteği Alt Boyutunun Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	100
Tablo 4.66: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Okul Desteği Alt Boyutunun Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	100
Tablo 4.67: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Uyum Alt Boyutunun Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	101
Tablo 4.68: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Mücadele Azmi Alt Boyutunun Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	102
Tablo 4.69: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Empati Alt Boyutunun Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	103
Tablo 4.70: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	104

Tablo 4.71: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	105
Tablo 4.72: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	106
Tablo 4.73: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Aile Desteği Alt Boyutu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	107
Tablo 4.74: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Akran Desteği Alt Boyutu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	108
Tablo 4.75: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Okul Desteği Alt Boyutu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	109
Tablo 4.76: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Uyum Alt Boyutu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	110
Tablo 4.77: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Mücadele Azmi Alt Boyutu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	111
Tablo 4.78: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Empati Alt Boyutu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	112
Tablo 4.79: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	113
Tablo 4.80: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	114
Tablo 4.81: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	115
Tablo 4.82: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Alt Boyutu Aile Desteğinin Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	116
Tablo 4.83: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Alt Boyutu Akran Desteğinin Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	117
Tablo 4.84: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Alt Boyutu Okul Desteğinin Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	118
Tablo 4.85: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Alt Boyutu Uyumun Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	119
Tablo 4.86: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Alt Boyutu Mücadele Azminin Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları	120
Tablo 4.87: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Alt Boyutu Empatinin Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	121
Tablo 4.88: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları.....	122

Tablo 4.89: Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Psikolojik Dayanıklılık Alt Boyutları ve Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları	123
Tablo 4.90: Aile Yaşam Doyumunun Psikolojik Dayanıklılık ve Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Yordanmasına İlişkin Basit Regresyon Analizi Sonuçları	125
Tablo 4.91: Psikolojik Dayanıklılığın Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunu Yordanmasına İlişkin Basit Regresyon Analizi Sonuçları.....	125
Tablo 4.92: Aile Yaşam Doyumu ve Psikolojik Dayanıklılığın Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunu Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları.....	126

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil2.1. Ülkemizde kullanılan sosyal medya platformları 17
- Şekil2.2. Ülkemizdeki bireylerin sosyal medya kullanıcı yaşları 17

KISALTMALAR

AİD: Aile Desteği

AKD: Akran Desteği

AYD: Aile Yaşam Doyumu

E: Empati

MA: M¼cadele Azmi

OD: Okul Desteği

PD: Psikolojik Dayanıklılık

SMKB: Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu

SPSS: (Statistic Packets For Social Sciencences) Sosyal Araştırmalar İçin İstatistiksel Program Paketi

TDK: T¼rk Dil Kurumu

TUIK: T¼rkiye İstatistik Kurumu

U: Uyum

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Araştırmanın giriş bölümünde araştırmaya dair problem durumu, amaç, önem, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Aile kavramının insanlık tarihiyle birlikte doğduğu söylenebilir. İnsanoğlu ihtiyaçlarını karşılamak için birlikte yaşamaktadır. Birbirine sevgiyle bağlı kişilerin oluşturduğu aile içinde bireylerin kişiliği gelişmektedir. Doğum anından itibaren sevgi ve güven ortamının olması, temel ihtiyaçlarının doyurulması bireyin fiziksel, psikolojik ve sosyal alanlarda sağlıklı gelişimini sağlayacaktır. Bebeklik çağından itibaren ihtiyaçları karşılanan bireylerin yaşanan olumsuz durumlardan daha güçlü olarak çıkabildikleri görülmüştür.

Psikolojinin ortaya çıkmasıyla birlikte insanın kişiliğinin gelişiminde anne-baba, toplum kavramlarına yer verilmektedir. Farklı farklı kuramcılar tarafından çevresel faktörler dile getirilse de baskın olarak biyolojik kökenli bakış açısının kabul edildiği görülmektedir. Adler insanların kişiliğinin gelişiminde aile, çocuk yetiştirme yöntemleri, doğum sırası gibi kavramları dile getirerek biyolojik kökenli yaklaşımla ayrılık yaşamaya başlamıştır (Geçtan, 2002: 116-123). Doğum anından itibaren topluluk içinde yaşayan bireyler aile üyesi olarak yaşamını devam ettirmektedir. Toplumun bu en küçük parçasında ilişki kurulması sonucu iletişim başlamakta ve böylece iyi oluş durumu ortaya çıkmaktadır. Henüz konuşmayı bile öğrenmemiş olan bebek çevresindeki kişilerin duygularını anlayabilmekte ve mutluluk, üzüntü, kaygı, memnun olma gibi duygulara sahip olmaktadır. Olumlu ve olumsuz duygulara sahip olmanın yanı sıra aile içinde sorumlulukları olan bireylerin hayattan bir takım beklentileri (ihtiyaçların karşılanması vb.) de olmaktadır.

Adler, toplumsal ilgi kavramında ilk ilişkiyi bebeğin anne ile kurduğu iletişim olarak dile getirmiştir. Bebeğin çevresiyle ilişkiye girmesiyle birlikte sevgi bağı kurulmaya başlar ve böylece bebeğin toplumdan bir takım beklentileri oluşur (Geçtan, 2002: 124-125). Aile içerisindeki beklentilerden doyumun karşılanması bireyi geleceğe hazırlamaktadır.

Bebeklik döneminden itibaren topluluk içerisinde yaşayan bireylerin aynı aile içerisinde yaşasalar bile olaylar karşısında farklı davranışlar gösterebildiği gözlemlenmiştir. Bu noktada kişilik özelliklerinin yanında pozitif psikolojiyle birlikte ortaya çıkan bir kavram olan psikolojik dayanıklılık karşımıza çıkmaktadır. Psikolojik dayanıklılık, farklı araştırmacılar tarafından yapılan çalışmalarda bireylerin hayatlarında yaşadıkları güçlükler karşısında aynı tepkiyi vermemesi, zorlu yaşam koşulları karşısında bile travmatik durumlardan daha az etkiyle kurtulabilmesi olarak açıklanmıştır (Masten, Best ve Garzmezy, 1990). Peki, insanlar neden benzer durumlar karşısında farklı farklı tepkiler gösteriyorlar? Araştırmacılar son yıllarda aynı veya benzer olay yaşayan kişilerin farklı davranış gösterme sebeplerini araştırılırken bir takım faktörler gözlemlenmiştir. Psikolojik dayanıklılığın risk faktörlerinin biyolojik ve kişisel faktörler, ailevi riskler, okulla ilgili riskler, çevresel ve sosyal riskler olduğu ifade edilmiştir (Luthar ve Cushing, 1999'den akt., Akar, 2018: 11-12).

Psikolojik dayanıklılık olumsuz yaşam koşulları karşısında çevresindeki bireylere göre daha güçlü çıkabilme durumlarını ifade etmektedir. Günümüzde bilgisayar, internet, sosyal medya, bilgisayar oyunu kullanımı artmaktadır. Kullanıcılardan bazıları bağımlılıklara daha yatkın olabilmektedirler. Son yıllarda bu bağımlılıkların artması ve teknolojik gelişmelerden dolayı sosyal bilimlerde internet bağımlılığı, oyun bağımlılığı gibi kavramlar araştırılmaktadır. Günümüzde yapılan araştırmalara bakıldığında internette geçirilen zamanın büyük çoğunluğunu sosyal medya kullanımı almaktadır. Sosyal medya kullanımı; internet ve akıllı telefon kullanımının yaygınlaşmasıyla artan ve bireylerin yaşamlarında önemli yer teşkil eden bir durumdur. Günümüzde özellikle ergenlik dönemiyle sosyal medya kullanımı başlamaktadır. İnternet ve akıllı telefon kullanımının birçok sebebi olduğu araştırmalarda görülmüştür. Sosyal medya kullanımının da farklı neden ve sonuçları olabileceği fark edilmiş ve araştırılmaktadır. Wearesocial ve Hootsuit şirketinin yaptığı araştırmada ülkemizdeki insanların yaklaşık olarak gününün 2 saat 46 dakikasını sosyal medya kullanarak geçirmesi (Türkiye İnternet Kullanım, 2019) bu konu üzerinde araştırmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Ergenler üzerinde sanal zorbalık ve problemler internet kullanımı üzerine yapılan araştırmada ebeveynlerden habersiz sosyal medya uygulamasına sahip olmanın problemler internet kullanımı ve sanal zorbalık konusunda risk oluşturduğu

gözlemlenmiştir (Altundağ, 2016: 27). Lise öğrencilerinde sosyal medya kullanımı ve aile iletişimi arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılan araştırma sonucunda sosyal medyayı yoğun olarak kullanan öğrencilerin sosyal medyada kendilerini daha iyi ifade edebildikleri ayrıca problem yaşamaları durumunda bunu aileleriyle paylaşmak yerine sosyal medya üzerindeki arkadaşlarıyla paylaşmayı tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Sosyal medyayı yoğun olarak kullanan öğrencilerin gün içerisinde odalarından hiç çıkmadıkları görülmüştür. Ayrıca öğrenciler aileleriyle birlikte zaman geçirirken bile sosyal medyayı düşündüklerini ifade etmişlerdir (Demir, 2016: 45). Bireylerin aileleriyle olan paylaşımların azalması sonucu yaşam doyumunun önemli bir bileşeni olan aile yaşam doyumunun olumsuz etkilenebileceği düşünülmüştür. Ayrıca bireylerin sosyal medyadan uzakken bile sosyal medyayı düşünüyor olmaları bağımlılık durumunu akla getirmektedir. Her tür bağımlılığın bireylerin hayatını olumsuz etkilediği çeşitli çalışmalarda görülmektedir. Yapılan araştırmalar doğrultusunda aile yaşam doyumunu, psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanımının ilişkili kavramlar olabileceği ve araştırma sonucunda koruyucu ve önleyici tedbirler oluşturulabileceği düşünülmüştür. Bu noktada lise öğrencilerinin aile yaşam doyumunu, psikolojik dayanıklılığı ve sosyal medya kullanım bozukluğu arasında ilişki olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

1.2. Amaç

Günümüzde ergenlik dönemiyle birlikte sosyal medya kullanımı bozukluğu ortaya çıkabilmektedir. Bu araştırmanın genel amacı liseye devam eden öğrencilerin aile yaşam doyumunu, psikolojik dayanıklılığı ve sosyal medya kullanım bozukluğu arasında ilişki olup olmadığını ortaya çıkarmaktır. Genel amaç doğrultusunda kullandığımız genel kavramlar olan aile yaşam doyumunu, psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğunun yaş, sınıf düzeyi, cinsiyet, algılanan anne baba tutumu, anne baba birliktelik durumu, kardeş sayısı, algılanan sosyoekonomik düzey, algılanan okul başarısı gibi değişkenlerle ilişkisi incelenmiştir.

1.2.1. Alt Amaçlar

Bu durumda araştırmanın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmak istenebilir:

1. Lise öğrencilerinin aile yaşam doyumunu yaş, sınıf düzeyi, cinsiyet, anne-baba tutumu, anne-baba birliktelik durumu, kardeş sayısı, algılanan

sosyoekonomik düzey ve algılanan okul başarısına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

2. Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılığı yaş, sınıf düzeyi, cinsiyet, anne-baba tutumu, anne-baba birliktelik durumu, kardeş sayısı, algılanan sosyoekonomik düzey ve algılanan okul başarısına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
3. Lise öğrencilerinin sosyal medya kullanım bozukluğu yaş, sınıf düzeyi, cinsiyet, anne-baba tutumu, anne-baba birliktelik durumu, kardeş sayısı, algılanan sosyoekonomik düzey ve algılanan okul başarısına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
4. Lise öğrencilerinde aile yaşam doyumu ile psikolojik dayanıklılığı ve sosyal medya kullanım bozukluğu arasında ilişki var mıdır?
5. Lise öğrencilerinin aile yaşam doyumu; psikolojik dayanıklılığı ve sosyal medya kullanım bozukluğunun yordayıcısı mıdır?
6. Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılığı sosyal medya kullanım bozukluğunun yordayıcısı mıdır?
7. Lise öğrencilerinin aile yaşam doyumu ve psikolojik dayanıklılığı sosyal medya kullanım bozukluğunun yordayıcısı mıdır?

1.3. Önem

Pozitif psikolojinin ortaya çıkmasıyla birlikte insan doğasının olumlu yönlerine odaklanılmış ve birçok farklı kavram ortaya çıkmıştır. Yaşam doyumu da bu kavramlardan biridir. Yaşam doyumu bireylerin kendilerinin belirledikleri ölçütlere göre yaşamını pozitif olarak değerlendirmesidir (Veenhoven, 1996). İnsanlar, doğum anından itibaren bir aile içinde yaşamaktadır ve yaşamındaki kriterleri de çoğunlukla bu aile görüşleri doğrultusunda oluşturmaktadır. Yaşam doyumunun önemli bir alt bileşeni aile yaşam doyumudur ve aile yaşam doyumunun psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğu gibi kavramlarla ilişkili olduğu düşünülmektedir. Aile yaşam doyumuyla, psikolojik dayanıklılığı ve sosyal medya kullanım bozukluğu arasındaki ilişkisinin belirlenmesi anlamında ülkemizde yapılan çalışmaya rastlanmamıştır. Bu anlamda literatüre katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Yapılan çalışma lise öğrencilerinin düşünce ve davranışlarının betimlenmesini, anlaşılmasını sağlayacaktır. Aile yaşam doyumu, psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğu kavramlarının daha farklı yönlerden gözlemlenmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca lise öğrencilerine yapılan rehberlik ve psikolojik danışma faaliyetlerine de katkı sağlayabilir.

1.4. Varsayımlar

İlgili alan yazın okumaları doğrultusunda çalışmada iki temel varsayımlar bulunmaktadır.

1. Örneklem grubu ölçeklere içtenlikle cevap vermişlerdir.
2. Örneklem grubu evreni temsil etmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

1. Yapılan çalışma İstanbul ili Anadolu yakası 2018-2019 eğitim-öğretim yılıyla sınırlıdır.
2. Bulgular yapılan istatistiksel analizlerle sınırlıdır.
3. Yapılan araştırma kullanılan ölçeklerden elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.6.Tanımlar

Aile Yaşam Doyumu: Aile yaşam doyumu, bireyin içinde bulunduğu aile yapısı içerisindeki ilişkilerinden (ebeveyn-çocuklar-kardeşler) aldığı doyumu ifade etmektedir (Carver ve Jones, 1992: 72).

Psikolojik Dayanıklılık: Psikolojik dayanıklılık, zorlu yaşam koşullarında koruyucu etkenlerle bireyin gelişimini destekleyen durum olarak tanımlanmıştır (Winfield, 1994: 38).

Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu: Sosyal medya kullanıcıları günün büyük bir bölümünü bu mecraayı kullanarak geçirmesi ve bu durum iş hayatı ve günlük hayatında bir takım iletişim problemleri yaşamaması ve bağımlılığa neden olması olarak tanımlanabilir (Utma, 2019:120).

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ALAN YAZIN

Araştırmanın ikinci bölümünde, aile yaşam doyumu, psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğuyla ilgili literatüre yer verilmiştir. Daha sonra alanda yapılan araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Ergenlik Dönemi

İnsanoğlu doğum ve ölüm arasında gelişim dönemlerinden geçmektedir. Bu dönemlerde fiziksel, psikolojik, duygusal ve cinsel gelişim gerçekleşmektedir. Bebeklik döneminden sonra en hızlı gelişimin yaşandığı dönem ergenliktir.

Ergenlik dönemi ile ilgili literatürde farklı tanımlar bulunmaktadır. UNESCO gençlik dönemini 15-25 yaş; Birleşmiş Milletler ise gençlik çağını 12-25 yaş olarak belirlemiştir (Akt., Kulaksızoğlu, 2006: 33). İnsanda bedensel, zihinsel, duygusal, sosyal gelişmelerin olduğu buluş dönemi ile başlayan ve beden olarak büyümenin sona ermesiyle sonlanan dönem ergenlik olarak açıklanmıştır (Kulaksızoğlu, 2006: 34). Steinberg, bilimsel çalışmalar doğrultusunda ergenliğin sınırlarını açıklamıştır. Ergenlik döneminin çocukluktan çıkarak yetişkin rollerine hazırlanıldığı ve biyolojik, duygusal, bilişsel, kişilerarası, toplumsal, eğitimsel, yasal, kronolojik ve kültürel gelişimin olduğu dönem olarak açıklamıştır (Steinberg, 2007: 22-23). Koç, ergenliği çocukluğu çağının bitişiyle birlikte toplumsal alanda sorumlulukların başladığı yetişkinliğe kadar geçen dönem olarak açıklamıştır (Koç, 2004: 233). Carbo ve Goldstain ergenliği fiziksel ve hormonal değişikliklerin olduğu yaşam seçimlerinin yapıldığı, yetişkinliğe geçiş heyecanının yaşandığı dönem olarak görmektedir (Carbo ve Goldstain, 2018: 1).

Fiziksel, bedensel, zihinsel, duygusal, sosyal alandaki bu hızlı gelişim dönemiyle yetişkinliğe geçiş yaşanmaktadır. Kimlik kazanımının olduğu bu dönemde bir takım bağımlılıklar kazanılmaya başlandığı görülmektedir. Çocukluk dönemiyle birlikte kazanılan bir takım koruyucu faktörler olumsuz durumların oluşumunda engelleyici olabileceği düşünülmüştür. Çocukluk dönemiyle birlikte psikolojik ve fiziksel olarak sağlıklı bir ailede yaşayan bireylerin, herhangi bir istismar veya ihmal ile

karşılaşmayan bireylerin bu koruyucu faktörler yardımıyla olumsuz olaylarla karşılaşması durumunda daha az etkiyle atlatılabileceği düşünülmüştür.

2.2. Aile Yaşam Doyumu

2.2.1. Yaşam Doyumu Tanımı

Psikologlar onlarca yıl boyunca insan mutsuzluğu üzerine derinlemesine araştırmalar yapmışlardır ve insanların pozitif yönlerini ihmal etmişlerdir, iyi oluş da bu noktada ortaya çıkan kavramlardan biridir (Deiner, 1984: 542). Öznel iyi oluş bir takım bileşenlerden oluşmaktadır; yaşam doyumu öznel iyi oluşun bilişsel boyutunu oluşturmakta, olumlu ve olumsuz duyguların yaşanma sıklığı ise duyuşsal boyutunu oluşturmaktadır (Doğan, 2013: 56-57). Öznel iyi oluşun anlaşılması yaşam doyumu kavramının da anlaşılmasını sağlayacaktır (Deiner, 1984: 543).

Yaşam doyumu kavramı ilk olarak 1961 yılında Neugarten tarafından ortaya konulmuştur (Özer, 2001: 21). Yaşam doyumu kavramının anlaşılabilmesi için doyum kelimesinin anlaşılması faydalı olacaktır. TDK doyum kavramını, elindekinden hoşnut olma durumunu olarak açıklamaktadır (TDK, 2019).

Deiner (1984: 542), öznel iyi oluş kavramının duygusal ve bilişsel olmak üzere iki temel bileşenden oluştuğunu belirtmekte ve yaşam doyumunu öznel iyi oluşun bilişsel yönü olarak açıklanmaktadır. Özel iyi oluş kavramında isteklilik, kararlılık, enerjik olma olumlu duygular olarak; üzüntü, öfke, kaygı, suçluluk gibi duygular ise olumsuz duygular olarak görülmektedir (Watson, 1988: 1020). Shin ve Johnson (1978: 478) yaşam doyumunu bireylerin yaşamlarını kendi belirlediği ölçütler çerçevesinde değerlendirmesi olarak belirtmiştir. Yaşam doyumu bireyin hayatının yaşadığı anından aldığı doyumu ve yaşamını değiştirme isteğini, geçmişinden aldığı doyumu ve gelecekte alacağı doyumunu kapsamaktadır (Diener, Suh, Lucas ve Smith, 1999: 277).

Öznel iyi oluş araştırmalarında yaşam doyumuyla ilgili çalışmalar yapılmış ve bireylerin iş, aile, sağlık, para, evlilik, boş zaman değerlendirme gibi alanları incelenmiştir (Diener ve ark., 1999: 277). Yaşam doyumu kavramı incelenirken iş, evlilik ve diğer doyum alanları değerlendirilerek yaşamın genel olarak doyumu incelenmektedir (Myers ve Diener, 1995: 11).

Diener (1984: 543) yaşam doyumunu üç alanda incelenmiştir. Bu alanlar:

- Dışsal kriterler (Çevresel faktörler, sosyal ve kültürel yapı),
- İçsel kriterler (Bireylerin kendi belirlediği kriterlere ulaşma durumunu ifade etmektedir. Yaşam doyumu kriterlerine ulaşılması bireyi olumlu olarak etkileyecektir.),
- Duygu durum (Bireyin genel olarak yaşadığı duygu durum yaşam doyumunu yansıtmış olacaktır.).

Neugarten, Havighurst ve Tobin (1961: 137) yaşam doyumunu belirlemek için beş kriter belirlemiştir:

1. Günlük yaşamdaki olaylardan zevk alması,
2. Yaşamının anlamı olması ve geçmiş olayların sorumluluğunu alması,
3. Hayatındaki amaçlarını elde edeceğine dair inanca sahip olması,
4. Olumlu bir “ben” duygusuna sahip olması ve eksikliklerine rağmen kendini olduğu gibi kabul etmesi,
5. Yaşama karşı olumlu bir bakış açısına sahip olması.

Onyishi, Okangwu ve Ugwu (2012: 111) göre yaşam doyumu, bireyin kendi beklentileri doğrultusunda öz değerlendirmesini yansıtmaktadır. Bireyin yaşantısının nasıl olduğu ve nasıl olması gerektiği düşüncesi yaşam doyumunu etkilemektedir ve bu iki durum arasındaki fark ne kadar az olursa doyum o kadar yüksek olacaktır.

2.2.2. Yaşam Doyumuyla ve Aile Yaşam Doyumuyla İlgili Değişkenler

Yaşam doyumuyla ilgili yapılan çalışmalarda yaşam doyumunun demografik özelliklere (yaş, cinsiyet, ırk, çalışma durumu, eğitim düzeyi, din, medeni durum gibi) göre farklılaştığı görülmüştür. Yaşam doyumunu etkilediği düşünülen diğer değişkenler ise toplumsal ilişki, kişilik ve biyolojik etkenlerdir (Köker, 1991: 20). Yapılan çalışmalarda toplumların yaşam doyumunda biyolojik etkenlerin etkili olduğu ve bazı toplumların yaşamdan doyum alma yatkınlığı olduğu gözlemlenmiştir (Onyishi, Okangwu ve Ugwu, 2012: 111).

Aile yaşam doyumuyla ilgili değişkenler ise evlilik, sosyoekonomik durum, kültür, dini faktörler vb. olarak belirtilmiştir. Evlilik ilişkisinin aileyi yarattığı ve aile yaşam doyumuyla ilgili bütün faktörlerin evlilikle ilgili olduğu söylenmiştir (Ubeseke ve Luo, 2008: 15).

2.2.3. Aile Yaşam Doyumu

Aile; birlikte yaşayan bireylerden oluşan, türün devamlılığını sağlayan, bireyleri toplumsal yaşama hazırlayan, cinsel ilişkilerin düzenlenmesini sağlayan, anne baba çocuklardan (aile yapısına göre farklı kişilerde olabilir) oluşan içten, sıcak, güvenli ilişkilerin kurulduğu içinde toplumsal, ekonomik ilişkilerin yer aldığı toplumsal bir kurumdur (Ozankaya, 1996: 357). Aile kavramı yer ve zaman bakımından farklılaşma gösterse de evrensellik özelliği taşıyan bütün toplumlarda ve farklı dönemlerde varlığını devam ettiren bir kurumdur (Bayraktutan, 2005: 26).

Yaşam doyumu kavramı bütün olarak yaşam memnuniyetini kapsamakla birlikte aile, arkadaş ve çevresini de içine almaktadır (Suldo ve Huebner, 2006: 180). Yaşam doyumunun alt boyutlarından biri olan aile yaşam doyumu kavramı ilk olarak Campbell, Converse, Rodgers (1976) ve Andrews, Withey (1976)'nın çalışmalarında görülmüştür (Akt., Barraca, Yarto, Olea, 2000: 98). Aile yaşam doyumu, bireyin içinde bulunduğu aile yapısı içerisindeki ilişkilerinden (ebeveyn-çocuklar-kardeşler) aldığı doyumu ifade etmektedir (Carver ve Jones, 1992: 72).

Aile yaşam doyumu, ailedeki bireylerin belirli yönlerinin ve aile hayatının algılanması, aile üyelerinin birbiriyle etkileşimi üzerine olan düşüncelerini kapsamaktadır. Aile üyelerinden her biri farklı aile yaşam doyumuna sahip olabilir. Bu nedenle ailenin sahip olduğu genel bir kavram olarak değil, bireysel bir özellik olarak düşünülmelidir (Barraca, Yarto ve Olea, 2000: 100).

Farklı bir çalışmada aile yaşam doyumu, evlilik, aile ilişkileri, aile içi ekonomik faktörler ve aile içindeki yaşamdan alınan genel doyumu olarak açıklanmıştır (Ji, Xu ve Rich, 2002). Ergenler arkadaşlarıyla daha yoğun ve yakın ilişkiler kurmalarına rağmen aile ilişkilerinin de yaşam kalitesinde önemli olduğu görülmüştür (Antaramian, Huebner ve Valois, 2008: 114).

2.3. Psikolojik Dayanıklılık

2.3.1. Psikolojik Dayanıklılık Tarihçesi

Uzun yıllar boyunca psikoloji alanında yapılan çalışmalarda kalıcı davranış bozukluğu veya ciddi duygusal problemleri olan bireylerin yaşam öykülerini incelerken büyük oranda biyolojik ve psikolojik risk faktörlerinin olumsuz etkilerine

odaklanılmıştır. Geçmişte etkili olan bu yaklaşımda çocuğun travma yaşaması, ebeveynlerinin ruhsal bozukluk yaşaması gibi durumlarda süreci başarıyla atlatanlara değil yalnızca olumsuz etkilenenlerin yaşamı incelenmiştir. 20. yüzyılın son yirmi yılında ise bu bakış açısı değişmeye başlamıştır. Bebeklikten yetişkinliğe kadar yapılan çalışmalarda strese maruz kalan çocuklarda çok azının ciddi duygusal rahatsızlık veya kalıcı davranış sorunları geliştirdiği gözlemlenmiştir (Werner, 2005: 11).

Norman Garmezy (1974), psikopatoloji açısından risk altındaki çocuklar üzerinde yaptığı çalışmalar sırasında bazı çocukların şaşırtıcı durumda sağlıklı çocuklar olduğunu gözlemlemiştir. Anthony (1974) ise bu tür psikopatolojiye dirençli çocukları “yenilmez” diye adlandırmıştır. (Akt., Luthar, 2006: 2).

Kobasa (1979: 6) idareci konumunda çalışan 670 kişi üzerinde çalışma yapmıştır. Yapılan çalışmada çalışma grubuna son 3 yıl içerisinde yaşadıkları stres verici olayları ve geçirdikleri hastalıkları yazmalarını istemiştir. Yaşanılan stres verici olayları ve yaşadıkları hastalıkları üzerinde yaptığı değerlendirme sonucunda yoğun stresli olaylar yaşamalarına rağmen az hastalık geçiren bireylerin bağlanma, denetim ve meydan okuma özelliklerine sahip olduklarını belirlemiştir. Bireyler yaşadıkları zorlu yaşam olaylarını kendi yeteneklerini değerlendirebilecekleri durumlar olarak görmüşlerdir.

1980’li yıllarda psikolojik dayanıklılık üzerine makaleler yayınlanmıştır (Luthar, 2006: 3). Daha sonra Glantz ve Sloboda (1999) psikolojik açıdan dayanıklı bireylerden örnekler ve psikolojik dayanıklılık ile ilgili veriler sağlamıştır. Bu veriler gelecek yıllarda yapılacak çalışmalara rehberlik etmiştir (Akt., Gürkan, 2006b: 12). Psikolojik dayanıklılığa sahip bireylerin stres durumlarını psikolojik dayanıklılığa sahip olmayan bireylere göre daha farklı değerlendirdiği ve zararlı etkilere karşı daha dirençli olduğu görülmüştür (Sinclair ve Tetrick, 2000: 2).

Bireylerdeki bu farklılıkların nedenleri üzerine yapılan literatür taramasında “resilience” kavramı karşımıza çıkmıştır. Ülkemizde ise bu kavramın farklı farklı terimlerle kullanıldığı görülmüştür. Yılmazlık (Gürkan,2006a), psikolojik sağlamlık (Gizir, Aydın, 2006; Kararımak, 2010), kendini toparlama gücü (Terzi, 2006), psikolojik dayanıklılık (Durak, 2002; Bulut, Doğan, Altundağ, 2013) gibi terimlerle

ilgili literatürde karşılaşılmıştır. Bu çalışmada “resilience” kavramı psikolojik dayanıklılık olarak kullanılmıştır.

2.3.2. Psikolojik Dayanıklılık Tanımları

Kobasa (1979: 3) psikolojik olarak dayanıklı kişilerin fiziksel olarak güçlü olma ya da sağlıklı olma ile ilgili olmadığını söylemiştir. Fraser, Ricman ve Galinsky (1999: 136); psikolojik dayanıklılığı olumsuz yaşam durumları karşısında kendilerinden beklenmeyecek düzeyde olumlu sonuçlar elde etme olarak açıklamıştır. Tugade, Fredricson, Barrett (2004); psikolojik dayanıklılığı, başa çıkacak olumlu duyguları kullanarak olumsuz olaylardan geri dönme kabiliyeti olarak açıklamıştır.

Masten ve ark. (1992: 250) psikolojik dayanıklılığa sahip bireyleri olumsuz yaşam durumları karşısında kendini kolaylıkla toparlayabilen ve olumsuz durumların etkisinden kurtulabilen bireyler olarak tanımlamıştır.

Öğülmüş (2001), psikolojik olarak dayanıklı kişilerin riskli yaşam koşullarında bile ciddi sorunlar geliştirmeyebileceğini, olumsuz koşullara rağmen normal bir yetişkin olarak gelişim gösterebileceğini söylemektedir. Psikolojik dayanıklılık, zorlu yaşam koşullarında koruyucu etkenlerle bireyin gelişimini destekleyen durum olarak tanımlamıştır (Winfield, 1994: 38).

Burada belirtilen ve karşılaşılan tanımlar doğrultusunda psikolojik dayanıklılığı, riskli durumlara rağmen başarılı uyum sağlayabilen (Masten, 1990); risk ya da zorluk karşısında mutlu ve iyimser olan (Rutter, 1990); olumsuz durumların sonrasında başarılı uyum sağlayabilen ve stresli duruma rağmen (sosyal, akademik, mesleki) yeterliliğini geliştirebilen (Rirkin ve Hoopman, 1991) bireylerin özelliği olarak tanımlayabiliriz (Akt., Gürkan, 2006b:14).

Psikolojik dayanıklılık kavramının anlaşılması için iki önemli nokta vurgulanmaktadır. Bu noktalar, anlamlı derecede zorlu bir yaşam olayıyla karşılaşılması ve bu olumsuz koşullardan olumlu sonuçlarla çıkılmasıdır (Luthar ve ark, 2000). Masten ve arkadaşları dayanıklılık kavramında üç olgudan bahsetmektedir: a) riskli çocuklarda olumlu sonuçlar, b) stresli yaşam durumları karşısında olumlu uyumu devam ettirenler, c) travma sonrası iyileşme gösterenler (Masten ve ark.,1990).

Dayanıklılık kavramının açıklanabilmesi için çocuğun davranışlarının gözlemlenebilir kriterler doğrultusunda tanımlamaya gidilmiştir. Bu beklentiler doğrultusunda gelişimsel görevler, yeterlilik ölçütü, yaşa uygun kültürel beklentiler dikkate alınmıştır. Bununla birlikte psikopatoloji ile ilgilenen kişiler sosyal başarılarından çok psikopatolojinin yokluğuna dikkat etmektedir (Masten, 2001'den akt., Eminağaoğlu, 2006: 12).

Doğan (2015: 93) psikolojik dayanıklılığı açıklarken günlük hayat içerisinde zaman zaman zorlu, stresli, travmatik olaylar yaşanabileceğini böyle durumlarda bireylerin bir takım başa çıkma stratejisi kullandığını dile getirmiştir. Yaşanan zorlu hayat koşulları sonrasında kimi bireyler depresif belirtiler göstererek olayların etkisinden kurtulamazken kimi bireyler ise normal hayatlarına hızlı bir şekilde dönebilmektedir. Bu durumda psikolojik dayanıklılık kavramından bahsedilebilir.

2.3.3. Psikolojik Dayanıklılığı Oluşturan Özellikler

Bağlanma: Bireyin yaşam olaylarıyla ilgilenmesi bağlanma eğilimi olarak açıklanmaktadır (Kobasa, 1979: 4). Bireylerin hem kendine hem de başkalarına olan bağlılığının stresli durumların yol açtığı olumsuz etkileri engellediği varsayılır. Yaşanılan stresli durumun bireyin yaşamında yeni bir amaç oluşturduğu düşünülür. Stresli yaşam olayları birey için tehdit edici bir durum olsa da bağlanma durumu olumsuz olaylara karşı tampon oluşturur (Kobasa, 1982: 6).

Denetim: Bireylerin yaşam olayları üzerinde etkili olabileceğine dair inancının olması ve zorlu yaşam koşullarında sonuçları çaresizce kabul etmek yerine olayları etkileyebilmeyi, seçim yapabilmeyi içermektedir (Kamya, 2000: 232).

Meydan Okuma: Meydan okuma, bireylerin değişime olan inancı doğrultusunda harekete geçme gücü hissetmesini içermektedir. Dayanıklı bireyler esnek, çevreyle etkileşim kuran, problemleri çözen, yaşantılarından farklı şeyler öğrenen kişilerdir (Holt, Fine ve Tollefson, 1987: 52).

2.3.4. Psikolojik Dayanıklılığı Etkileyen Faktörler

Psikolojik dayanıklılığı etkileyen üç temel faktör vardır. Bunlar; risk faktörleri, koruyucu faktörler ve olumlu sonuçlardır.

2.3.4.1.Risk Faktörleri

Aynı şartlar altında yaşayan ve büyüyen çocukların riskli durumlar karşısında farklı tepkiler verdiklerini gözlemlemişlerdir. Bu durum karşısında psikolojik dayanıklılığa ait araştırmalar yapılmıştır (Gürgan, 2006b: 19).

Bireysel Risk Faktörleri: Erken doğum ve düşük doğum ağırlığı, erken anne olma, kronik hastalık/hastaneye yatış öyküsü, yaşamda karşılaşılan olumsuz durumlar, okul başarısızlıkları vb. olarak belirtilmiştir (Gürgan, 2006b: 22).

Ailesel Risk Faktörleri: Erken yaşta çocuk anne olma, anne-baba tutumları anne-baba kaybı ya da boşanması, anne-babasının hastalığı veya psikopatolojiye sahip olması olarak belirtilmiştir (Gizir, 2007: 116).

Çevresel Risk Faktörleri: Düşük ekonomik düzey, çocukluk ihmal istismar durumu, evsiz kalma durumu, doğal afet ve savaş yaşama, aile sıkıntıları, toplumsal şiddet olaylarına maruz kalma vb. olarak belirtilmiştir (Gizir, 2007: 116).

2.3.4.2.Koruyucu Faktörler

Psikolojik dayanıklılıkta koruyucu faktörler problem durumunun oluşmadan önlenmesini, olumsuz bir durumla karşılaşılması durumunda bireyleri zorluklardan başarıyla çıkmasını ayrıca problem durumlarının etkisini azaltarak bireylerin psikolojik ve fiziksel iyi oluşunun desteklenmesini sağlamaktadır (Ülker Tümlü ve Recepoğlu, 2013: 206).

Psikolojik dayanıklılığın koruyucu faktörleri; bireysel koruyucu faktörler (Cinsiyet, yaş, zeka, genel sağlık durumu, sosyal yetkinlik, özerklik, kendini kabul, etkili problem çözme becerisine sahip olma, benlik saygısına sahip olma, akademik olarak başarılı olma), ailesel koruyucu faktörler (Aile içi olumlu ilişkiler, destekleyici ebeveyn tutumu olması, bireye yönelik gerçekçi beklentiler, etkili ebeveynlik) ve çevresel koruyucu faktörler (Çevredeki bir yetişkinle olumlu ilişki olması, akran desteğine sahip olma, etkili toplumsal kaynaklara sahip olma(iyi bir okul, gençlik merkezleri vb.) olarak belirtilmiştir (Gizir, 2007: 120).

2.3.4.3.Olumlu Sonuçlar

Psikolojik dayanıklılıkta olumlu sonuçlar, bireylerin sahip oldukları bireysel ve dışsal koruyucu faktörler sayesinde risk faktörlerinin üstesi olarak açıklanmaktadır.

Bunlar: bireyin akademik başarıya sahip olması, gelişim dönemi görevlerini yerine getirmesi, olumlu sosyal ilişkiler kurabilmesi, sosyal çevresi tarafından kabul edilmesi, mutlu olabilmesi, okuluna devam etmesi, iyilik halinin devamı, yaşam doyumuna sahip olması, psikopatolojisinin olmaması, sosyal yardımlaşma faaliyetlerine gönüllü katılması, duygusal problemlerinin az olması, suç oluşturabilecek davranış ve düşüncelerden uzak kalması olarak belirtilmiştir (Ülker Tümlü ve Recepoğlu, 2013: 206).

2.3.5. Psikolojik Dayanıklı Bireylerin Özellikleri

Psikolojik dayanıklı bireyler bir takım kişisel ve dışsal özelliklere sahiptir. Dışsal faktörlere bakıldığında aileden alınan destek, okul desteği ve içinde bulunulan toplumun desteği yer almaktadır (Winfield, 1994: 38). Garmezy (1983) psikolojik olarak dayanıklı bireylerin kişisel özelliklerini olumlu akran iletişimi, sosyal duyarlılık (Bu duyarlılık zekayla belirlenmiştir.) empati, mizah, problem çözme becerisi olarak belirtmiştir (Akt., Winfield, 1994: 37).

Flach (1997) psikolojik olarak dayanıklı bireylerin özelliklerini; empati gücü yüksek, mizah anlayışına sahip, yaşama bağlı, strese olan toleransı yüksek, yeni fikirlere açık, sorumluluk duygusu olan, iletişime açık ve fazla sayıda arkadaşına sahip olan, özsaygısı yüksek olarak sıralamıştır (Akt., Onat, 2010: 14).

2.4. Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu

Çağlar boyu insanoğlu üzerine yapılan çalışmalarda insanların topluluk halinde yaşamayı tercih etmekte olduğu görülmektedir. Birlikte yaşamının gereği olarak iletişim kavramı karşımıza çıkmıştır.

Medyanın Roma İmparatorluğu döneminde okuma yazma bilen halkın ülke hakkında bilgilendirilmesi amacıyla şehrin meydanlarına konulan tabletlerle başladığını söyleyebiliriz. Medyanın gelişiminde bir başka önemli dönüm noktası da 15. yy. da matbaanın icadı olduğu söylenebilir. Matbaanın icadıyla birlikte yazılı eserlerin binlerce sayıda basılması imkânına sahip olunmuştur. Habercilik açısından bir başka önemli gelişme ise 19. yy. da radyonun icadı olmuştur. Radyodan sonra televizyon ve son olarak da internetin hayatımıza girmesi medyanın her yerde sınırsız bir şekilde kullanımına imkân sağlamıştır (Medyanın Teknolojik Seyri, 2019).

2.4.1. İnternet

Dünya’da internet kullanımı 1969 yılında Amerika Savunma Bakanlığının ARPANet’i kurmasıyla başlamıştır. 1989 yılından itibaren ise internet halka açık hale gelmeye başlamıştır (İnternet Tarihi, 2019).

Türkiye’de ise 1986 yılında Ege Üniversitesi tarafından EARN (European Academic and Research Network) ve BITNET (Because İt’ s Time Network) işbirliğiyle TÜVEKA (Türkiye Üniversiteler ve Araştırma Kurumları Ağı) kuruldu. 1991 yılında yeni bir ağ kurulması ihtiyacı doğrultusunda ODTÜ ve TÜBİTAK işbirliğiyle gerekli çalışmalar yapıldı. Sonrasında 1993 yılında ODTÜ ve Bilkent ilk internet sitelerini kurdular. İnternet bağlantısı 1996 yılında ülkemizde halk tarafından kullanılmaya başlanmıştır (Türkiye’ye İnternetin Gelişi, 2019).

2.4.1.1.Web 1.0 Kavramı

Web 1.0. internet kullanımı sırasında internet kullanıcıları sadece okuyucu konumunda internet ulaşımı sağlayabilmektedir. İnternet kullanıcıları pasif konumda bulunmaktaydı, yazılan bilgiler tamamen internet sitelerinin elindeydi (Ergenç, 2011).

2.4.1.2. Web 2.0. Kavramı

İçinde bulunduğumuz internet kullanımı web 2.0 olarak tanımlanmaktadır. Web 2.0 kavramı O'Reilly medyası tarafından kullanılmaya başlanmıştır. İkinci nesil internet kullanımı olarak tanımlanmaktadır. İnternet kullanan bireylerin iletişim siteleri, vikileri, iletişim araçlarını ortaklaşa kullandığı ve paylaşımlar yapabildiği sistemdir. Web 2.0 teknolojisinin kullanıldığı birçok uygulama vardır. Bunlardan en yaygın olanları; Facebook, Youtube, Twitter, İnstagram vb.’dir. Bu uygulamalar zaman ve mekan sınırlaması olmadan bireylerin etkileşim halinde olduğu internet siteleridir (Erkul, 2009).

2.4.2. Sosyal Medya

İletişim teknolojileri son yıllarda şaşırtıcı bir hızla ilerlemektedir hatta son 10 yılda yaşanan gelişmeler insan hayatının merkezine gelmiş durumdadır (Öztürk, 2006: 287). Hızlı bir şekilde ilerleme gösteren iletişim teknolojilerinin önemli bir bileşeni de sosyal medyadır.

Sosyal medya, insanların birbiriyle iletişim kurdukları, düşüncelerini paylaştıkları, müzik, fotoğraf, video vb. paylaşımları yaptıkları internet ortamlarıdır (Öztürk, 2006: 288). Facebook, Twitter, Instagram, Youtube, Line, Swarm, Vine, Skype, Snapchat vb. uygulamalar sosyal medya örnekleridir.

Sosyal medya son yıllarda yaygın olarak kullanılsa da sosyal meydanın tarihi 1970’li yıllara kadar uzanmaktadır. Ward Christensen ve Randy Suess isimli arkadaşlar 1978 yılında arkadaşlarıyla bilgi paylaşımı yapmak amacıyla BBS isimli yazılımı geliştirerek ilk sosyal medya örneğini ortaya çıkarmışlardır. 1994 yılında Birleşik Krallık’ta kurulan “Friends United” uygulaması eski okul arkadaşlarını bulmak için kurulmuştur (Sosyal Medya Tarihi, 2019). 2000’li yılından itibaren ise sosyal medya gelişerek farklı uygulamalar geliştirilmiştir. Dünya çapında geniş kullanıma sahip olmuştur.

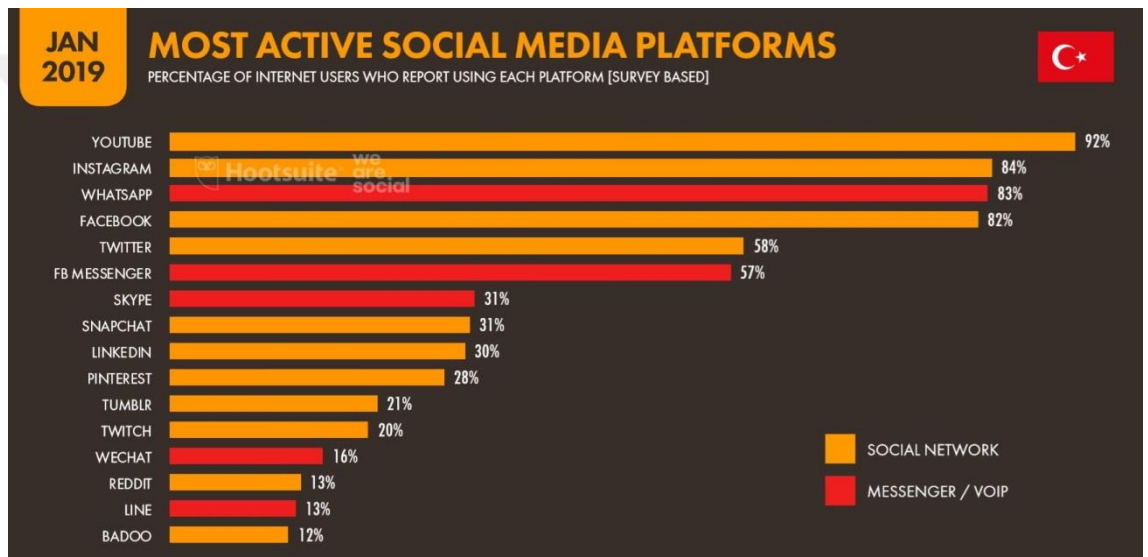
Dünyada sosyal medya kullanımının yaygınlaşması sonucunda Türkiye’de de gençlerin sosyal medya kullanımının anlaşılmasına yönelik araştırma ihtiyacı doğurmuştur. Gençlik ve Spor Bakanlığının Temmuz- Eylül 2013 tarihlerinde yaptığı Gençlik ve Sosyal Medya Araştırma Raporu hazırlanmıştır. 15-29 yaş arasında gençlerin sosyal medya kullanımı araştırılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların %96’sının sosyal medya kullanıcısı olduğu; %40’nın annesinin %47’sinin babasının sosyal medya kullandığı görülmüştür. Gençlerin %86’sının sosyal medyayı günde en az bir kez, %72’si günde birkaç kere, her üç gençten birisinin sosyal medyada en az 3 saat geçirdiği, %13’nün ise günde 6 saat ve üzeri zaman geçirdiği görülmüştür. Gençlerin en çok kullandığı uygulama Facebook, ikincisinin ise %47 ile Youtube ve Instagram olduğu, Twitter’ın da gençler arasında kullanılan yaygın bir uygulama olduğu öğrenilmiştir. Gençlerin %60 eğlence amaçlı, %59’u bilgi edinme amaçlı sosyal medyayı kullanmaktadır (Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2019).

TÜİK’in (2013) yaptığı araştırmaya göre 6-15 yaş arasındaki çocukların %84,8’i interneti ödev yapma, %79,5’i oyun oynama, %56,7’si bilgi arama, %53,5’i ise sosyal medya kullanımı amacıyla kullanmaktadır (Hanehalkı Bilişim Teknolojileri, 2013).

We Are Social ve Hootsuit tarafından hazırlanan “İnternet ve Sosyal Medya İstatistikleri- Digital 2019 in Turkey” sonuçlarına göre; Türkiye nüfusunun %63’ünü oluşturan 52 milyon aktif sosyal medya kullanıcısı bulunmaktadır. Aktif sosyal

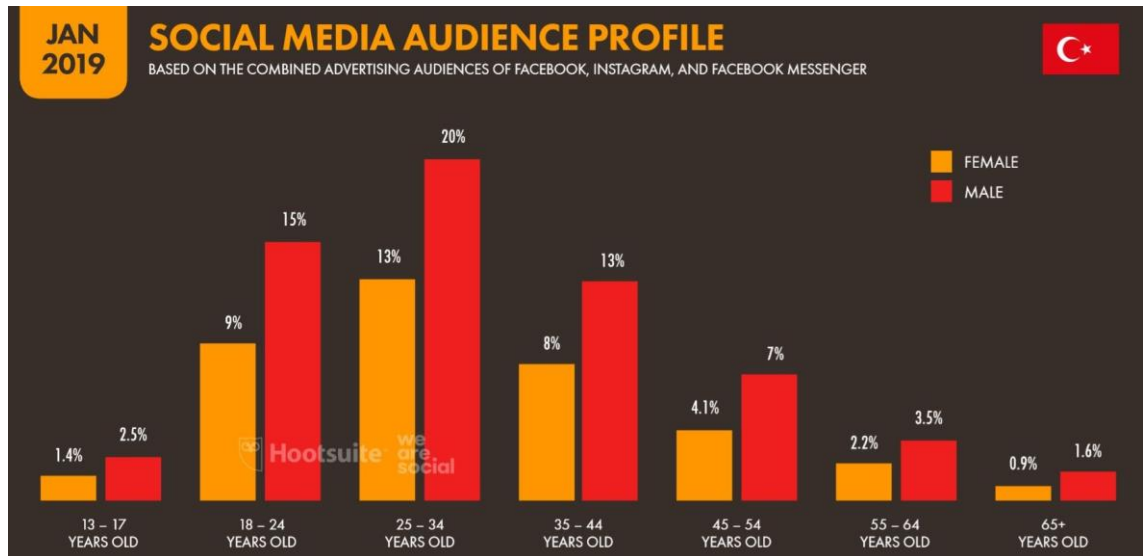
medya kullanıcı sayısı bir yıllık süre içerisinde 2 milyonluk artış göstermiştir. Türkiye’de insanlar internette günde ortalama 7 saat zaman geçirmektedir. Bu sürenin 2 saat 46 dakikasını sosyal medyada, 3 saat 9 dakikasını televizyonda, 1 saat 15 dakikasını müzik dinleyerek geçirmektedir. Ülkemizde en yaygın kullanılan sosyal medya platformu Youtube bunu sırasıyla Instagram ve Facebook takip etmektedir. Bunları Twitter, Snapchat ve LinkedIn izlemektedir. Instagram geçen yıla göre Facebook’u geçmiştir. Kullanılan sosyal medya platformlarına bakıldığında Facebook, Instagram, Twitter’ı erkek kullanıcıların yoğun olarak kullandığı, kadınların ise Snapchat’i kullandığı bulunmuştur (Türkiye İnternet Kullanım, 2019).

Şekil 2.1: Ülkemizde kullanılan sosyal medya platformları

Kaynak: Türkiye İnternet Kullanım, 2019

Şekil 2.2: Ülkemizdeki bireylerin sosyal medya kullanıcı yaşları

Kaynak: Türkiye İnternet Kullanım, 2019

2.4.2.1.Sosyal Medya Özellikleri

Sosyal medya geleneksel medyadan bazı konularda ayrılmaktadır. En önemli farklılık sosyal medyanın içerikleri kullanıcılar tarafından belirlenmektedir.

Sosyal medyanın özellikleri Mayfield (2008) tarafından şu şekilde belirtilmiştir:

Katılım: Sosyal medya kullanıcıların katılımını destekler ve kullanıcıların geribildirimine olanak sağlar.

Açıklık: Sosyal medya kullanıcıların geribildirimine ve katılımına açıktır.

Teşvik edici: Yorum yapma, bilgi paylaşımı gibi konularda nadiren engelleme yapar. Genel kullanıma teşvik eder.

Diyalog: Geleneksel medya tek taraflı bilgi vermeyken, sosyal medya da karşılıklı diyalog imkânı sunar.

Topluluk: Sosyal medya üzerinde gruplar hızlı bir şekilde kurulmasını sağlar.

Bağlılık: Sosyal medya üzerinde gruplar oluşturularak birbirleriyle bağlantıları gelişir (Mayfield, 2008: 5).

2.4.2.2. Sosyal Medya Bağımlılığı

Bağımlılık kavramının sözlük anlamına bakıldığında “Başka bir şeyin istemine, gücüne veya yardımına bağlı olan, özgürlüğü, özerkliği olmayan, tabii” olarak karşımıza çıkmaktadır (TDK, 2019).

Bireylerin yaşamları sürdürürken ihtiyaçlarını karşılamak yerine o madde kullanımına yönelmesi durumunu bağımlılık olarak açıklanabilmektedir. Bağımlılık durumu gözlemlenmesi sırasında bireyler durumları objektif olarak gözlemleyemeyebilir, bundan dolayı çevresindeki insanların görüşlerinin de alınması gerekir (Düvenci, 2012: 87-88).

Psikolojide bağımlılık kavramı ise, bir nesne ya da davranışa aşırı derecede düşkün olmak anlamında kullanılmaktadır. Önceleri ilaç, alkol, tütün gibi maddeler için kullanılan bağımlılık kavramı günümüzde kumar, aşırı yeme, egzersiz, bilgisayar oynama gibi kavramlar için de kullanılmaktadır (Griffiths, 1995: 14). Yurtiçinde ve yurtdışında yapılan çalışmalara bakıldığında bilgisayar, oyun, sosyal medya

kullanımı gibi alanlarda bağımlılıklara rastlanmaktadır (Taş, 2018; Arısoy, 2009; Balcı ve Gülnar, 2009; Irmak ve Erdoğan, 2016; Byun ve ark.,2009).

Amerika’da 8000 kişiyle yapılan bir araştırma da insanların sosyal medyayı, tütün ve alkol kullanımına göre daha zor bıraktıklarını bulunmuştur (The Telegraph, 2012).

Sosyal medya uygulamaları, internet bağlantısı olması durumunda zaman ve mekân sınırlaması olmadan denetimsiz bir şekilde içerik üretebilme ve üretilen içeriğin kolaylıkla paylaşabilme imkânı sunmaktadır. İlgili alanları doğrultusunda farklı uygulamaların bulunması ve özgür biçimde tercih yapılabilmesi ve bireylerin yaptığı uğraş doğrultusunda doyum alması sağlanmaktadır (Aktan, 2018: 408). Sosyal medya kullanıcıları günün büyük bir bölümünü bu mecraayı kullanarak geçirmekte ve bu durum iş hayatı ve günlük hayatında bir takım iletişim problemleri yaşamasına neden olabilmektedir. Kullandığı sosyal medya günlük hayattaki ilişki ihtiyacını karşılamasına yardımcı olmakla birlikte gün geçtikçe bu uygulamaları daha uzun süreler kullanmaya başlamakta ve bağımlılığa yol açabilmektedir (Utma, 2019:120). Sosyal medya üzerinden bireyler oyun oynayabilmekte, insanlarla arkadaşlık kurabilmekte, eğlence amacıyla uzun saatler geçirebilmektedir (Utma, 2019: 121).

2.4.2.3. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçütleri

Young, DSM’de yer alan patolojik kumar oynama kriterleri doğrultusunda internet bağımlılığı kriterleri oluşturmuştur. Bunlar; internetle aşırı meşgul olma, gittikçe artan sürede internet kullanma, internet kullanımını azalmaya çalışmaya rağmen başarısız olma, internet kullanımının azalması durumunda huzursuz olma, istenenden daha uzun süre internet kullanma, günlük yaşam alanlarında (kişisel, sosyal, mesleki) problem yaşama, internette kalınan süreyle ilgili problem yaşama, olumsuz duygulardan kaçmak için internet kullanmadır (Young, 1998: 238).

DSM 5 de oluşturulan online oyun bağımlılığıyla 9 kriter doğrultusunda internet bağımlılığı ve sosyal medya bağımlılığıyla ilgili ölçekler geliştirilmiştir. Bu kriterler; zihnin sürekli meşgul olması, ısrarlı bir şekilde kullanıma devam etme, kullanımı bıraktığında kendini kötü hissetme, tolerans geliştirme, sürekli kullanımdan dolayı problem yaşama, yaşamındaki etkinliklerin yerine kullanım, kullanıma dair yalan söyleme, aile üyeleriyle çatışma yaşama ve olumsuz duygulardan kaçmadır (Akt. Taş, 2017: 32). İki kavramın yakın ilişkili olmasından dolayı sosyal medya

bağımlılığı tanımlanırken internet bağımlılığından yola çıkılarak değerlendirilmiştir (Ünlü, 2018a: 168).

2.4.2.4. Sosyal Medya Araç ve Ortamları

a) Bloglar(Weblog)

Blog, web günlüğünden üretilmiş bir kelimedir. Blog da bilgiler tarihe göre sıralandığı ve en son paylaşımların sayfanın üst tarafında yer aldığı internet sitesidir (Dewson, Houghton ve Patten, 2008: 3). Bloglar ilk web tabanlı günlükleri oluşturmaktadır. Bloglar sahip oldukları işlevler sayesinde bilgiyi paylaşma, paylaşılan bilgilere yorum yapabilme ve bilgi alışverişi yapabilme imkanı sağlamaktadır (Deperlioğlu ve Köse, 2010: 338). Çeşitli konularda bloglar açılabilir. Bunlar: akademik, sanatsal, politika, spor, kişisel, finansal, yemek, iş-kariyer, eğlence (Dewson, Houghton ve Patten, 2008: 4). Bloglar; daha kolay ve daha sık güncelleme yapılabilmesi ve içeriklerinin yenilenmesi, tarih, kategori, yazar veya diğer niteliklere göre filtreleme olanağı sağlaması, okuyucu ile yazar arasında etkileşim sağlaması, bakımından web sitelerinden ayrılmaktadır (Dewson, Houghton ve Patten, 2008: 13-14). WordPress, Blogger ve Windows Live Spaces gibi örnekleri bulunmaktadır.

WordPress, Türkiye de 2005 yılında kurulan kısa sürede ücretsiz bir şekilde kişisel bilgisayar üzerinden kurulum yapılarak bloglamaya başlanabilen internet sitesidir (WordPress Nedir, 2019).

Blogger, 1999 yılında kurulmuş ücretsiz hale gelmesiyle yaygınlaşmıştır. Hala paylaşımlarının herkes tarafından görülmesini istemeyen ve grup bağlarına önem veren kişiler tarafından kullanılmaya devam edilmektedir (Blog Nedir, 2012).

Windows Live Spaces, üyelerinin fotoğraf albümü oluşturmasını sağlayan, blogların güncellenmesiyle paylaşılmasını sağlayan bir yapıya sahiptir. 2010 yılından itibaren servis hizmetini sonlandırmış ve üyelerin bilgilerini ücretsiz olarak wordpresse taşıma imkânı sunmuştur (Blog Nedir, 2012).

b) Mikrobloglar

Mikrobloglar kullanıcılarına anlık olarak sınırlı harf sayısı ile duygu düşüncelerini paylaşma olanağı sağlamaktadır. Metin tabanlı uygulama olmasının yanı sıra fotoğraf ve video paylaşımı da yapılabilmektedir (Köse ve Çal, 2012: 3).

Mikrobloglar arasında en bilineni Twitter'dır. Twitter uygulayıcıları bir mesajda sınırlı sayıda karakter kullanabilmektedirler. Genellikle insanlar yakın iletişimde kalmak istedikleri kişilerle düşüncelerini paylaşmak ve konuşma başlatmak amacıyla bu uygulama kullanılmaktadır. Hatta artık haber siteleri ve siyasetçiler kendi paylaşımlarını yapmak için bu uygulamayı kullanmakta ve geniş kitlelere ulaşabilmektedirler (Mayfield, 2008: 27).

c) Wikiler

Kullanıcı kişilerin bilgi ekleyip çıkarabildiği, bilgiler üzerinde değişiklikler yapabildiği sanal ansiklopedi olarak geçmektedir (Bostancı, 2010: 63-64).

En bilinen örneği wikipedia olduğu söylenebilir. 2001 yılından itibaren kullanılan wikipedia sadece İngilizce de 2,5 milyondan fazla makaleye sahiptir. Ayrıca bir milyondan fazla üyesi bulunmaktadır (Mayfield, 2008: 19).

d) Sosyal İşaretleme

Kullanıcıların beğendikleri internet sitelerini, resimleri, videoları arşivlemesiyle oluşmaktadır. Kullanıcılar sosyal işaretleme sayesinde arşivledikleri bilgileri kolaylıkla bulabilme imkânına sahiptir. En bilinen örnekleri Digg ve Reddit'tir (Süzgün, 2013: 35).

e) Sosyal Paylaşım Siteleri

Çeşitli formatlardaki içeriklerin belirli kategoriler altında paylaşılmasına olanak sağlayan internet siteleridir. Günümüzde özellikle video paylaşımları için yoğun olarak kullanılmaktadır. Videonun yanı sıra sunum dosyası, müzik dosyaları, metin gibi paylaşımlar da yapılmaktadır (Deperlioğlu ve Köse, 2010: 339).

Youtube, 2005 yılında kurulmuştur ve uzun yıllar yüklenen videoların izlenmesi için kullanılmıştır. Kullanıcılar kendi çektikleri videoları yükleyerek paylaşım yapmaları da mümkündür. Son yıllarda youtube üzerinden kanal açılabilir. Ayrıca site içerisinde bulunan videolara yorum yapılabilir (Youtube Nedir, 2019).

Pinterest, 2012 yılında açılan ve hızlı bir şekilde çok sayıda kullanıcıya ulaşan sitedir. Kullanıcılar ilgi alanlarına göre görsellerden pano oluşturabilmekte ve bu panoları farklı sosyal medya uygulamalarında görüntüleyebilmektedir (Pinterest Nedir, 2019).

İnstagram, 2010 yılında kurulan ve kısa sürede popüler olan fotoğraf ve video paylaşım sitesidir. Çekilen fotoğraflar üzerinde çeşitli filtreler kullanılabilir (İnstagram Nedir, 2019).

f) Sosyal Ağlar

Kullanıcılarının çevrimiçi sosyal topluluklar oluşturabileceği, iletişim kurabildiği; fotoğraf, video ve anlık mesajlarını paylaştığı sanal ortamlardır (Köse ve Çal, 2012: 3-4). En bilinen örnekleri Facebook, Myspace'dir.

Facebook; 2004 yılında Mark Zuckerbeng tarafından Harvard Üniversitesinde öğrencilerin bilgi paylaşımı amacıyla kurulmuştur. 2005 yılından itibaren lise öğrencileri ve farklı üniversitelerdeki öğrenciler tarafından kullanılmaya başlandı. Günümüzde ise Facebook dünyanın en çok ziyaret edilen web sitelerinden biridir (Facebook'un Kuruluşu, 2014).

Myspace; yaklaşık yüz milyon kullanıcıya sahip, kişisel profile sahip olunan kişisel fotoğraf, video, müzik paylaşımı yapılabilen sosyal medya sitesidir. Mail adresi üzerinden üyelik işlemi oluşturulduktan sonra tanıdıkları ekleme, yeni arkadaşlıklar edinme imkanına sahip olmaktadır. Myspace üzerinden oyun oynanabilmekte, sanatçılar takip edilebilmektedir (Myspace Nedir, 2019).

2.5. İlgili Araştırmalar

2.5.1. Aile Yaşam Doyumu İle İlgili Araştırmalar

Ülkemizde aile yaşam doyumuyla ilgili araştırmaya az rastlanmakla birlikte yurt dışında birçok araştırma olduğu görülmüştür.

Henry (1994), ergenlerin aile sistemleri üzerine yaptığı çalışmada ebeveyn desteğinin, aile bağının, ergenin yaşının aile yaşam doyumuna ile pozitif ilişkili olduğu; aile cezalandırmasının ergenin aile yaşam doyumuna ile negatif ilişkili olduğunu gözlemlemiştir. Ayrıca tek ebeveynli ailelerdeki ergenlerin düşük aile yaşam doyumuna olduğunu belirtmiştir.

Antaramain, Huebner, Valois (2008:121-122), ergenlerin aile ortamı ve yaşam doyumuna üzerine yaptığı araştırmada ebeveyn ayrılığının olmadığı ailelerde en yüksek yaşam doyumuna olduğu, sonrasında yeniden aile oluşturanların geldiği, tek ebeveynli sahip bireylerin ise en düşük yaşam doyumuna sahip olduğu gözlemlenmiştir. Fakat aradaki fark anlamlı düzeyde olmadığı görülmüştür.

Agate, Zabriskie, Taylor Agate ve Poff (2017), ergenler ve ebeveynlerinin aile içi eğlence doyumunu ve aile yaşam doyumunu arasındaki ilişkiyi incelemek üzere yapılan araştırmada iki kavram arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Aile içi eğlence doyumunu fazla olan bireylerin aile yaşam doyumunun da yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Toth Jr, Brown, Xu (2002: 196-197) Amerikalı yetişkin bireyler üzerinde yaptıkları araştırmada aile yaşam doyumuyla toplum memnuniyeti arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmuştur. Aile yaşam doyumunu ne kadar yüksek olursa toplum memnuniyetinin de yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Gilman'ın (2001: 753) ergenler üzerinde yaptığı araştırmada aile yaşam doyumunu yüksek olan bireylerin yüksek özgüvenleri sayesinde sosyal yaşamlarını olumlu olarak sürdürebilmekte olduğu, aile yaşam doyumunu düşüklüğünün ise sosyal ve duygusal problemleri olduğu gözlemlenmiştir.

Plunkett ve Henry (1999) 14-18 yaş aralığındaki lise öğrencileriyle kendi anketlerini kullanarak aile yaşam doyumunu, sosyal destek, stresle ilgili bir çalışma yapmışlardır. Yapılan çalışma sonucunda stres, sosyal destek, başa çıkma ve aile yaşam doyumunu arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Yapılan araştırmalar sonucunda ülkemizde aile yaşam doyumuyla ilgili çok araştırmaya rastlanmamıştır. Bakalım ve Taşdelen Karçkay'ın (2015: 1335) 456 lise öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirdiği araştırmada pozitif ve negatif duygularla aile yaşam doyumunu arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Aile yaşam doyumunun negatif duygularla negatif yönlü anlamlı ilişkisinin olduğu, pozitif duygularla ise pozitif yönlü anlamlı ilişkisinin olduğu gözlemlenmiştir.

Dingiltepe (2009) tarafından parçalanmış ve tam aileye sahip ergenlerin yaşam doyumunu düzeyleri ile yaşam kalite düzeylerinin karşılaştırılması için yapılan araştırmaya 186 parçalanmış aileye sahip, 193 tam aileye sahip ergen katılmıştır. Araştırmada sonuçlarına göre parçalanmış aileye sahip öğrencilerin yaşam doyumları ve psikolojik, sosyal ilişkiler ve çevre yaşam kalitesinin tam aileye sahip öğrencilere göre anlamlı biçimde farklılaşmakta olduğu gözlemlenmiştir.

Çiftçi Arıdağ ve Seydooğulları (2018) lise öğrencilerinin yaşam doyumunu ve anne baba tutumlarıyla ilgili yaptığı çalışmaya 431'i kız ve 244'ü erkek olmak üzere

toplam 679 kişi katılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda ana-baba tutumlarının yaşam doyumunu yordadığı gözlemlenmiştir.

Cenkseven nder ve Yılmaz (2012) lise ğrencilerinin kuraldışı davranışlarının yordanmasında yaşam doyumunu ve anne-baba tutumları üzerine yaptığı çalışmaya 242'si kız ve 260'ı erkek olmak üzere toplam 502 kişi katılmıştır. Verilerin analizi sonucunda aileden algılanan kontrol ve okul, aile, benlikten alınan yaşam doyumunun kuraldışı davranışları yüksek düzeyde açıklayan değişkenler olduğu grlmştir.

Açıkel Gülel (2019) 15-18 yaş aralığındaki erkek çocukların suça srklenenlerinin yaşam doyumunu ve aile aidiyeti arasındaki ilişkisini incelemek amacıyla 226 kişi üzerinde araştırma yapmıştır. Yapılan araştırmanın verilerinin analizi sonucunda aile aidiyeti, kendilik aidiyeti ve genel aidiyet yüksek olan çocukların yaşam doyumlarının da anlamlı düzeyde yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

2.5.2. Psikolojik Dayanıklılık ile İlgili Araştırmalar

Sürücü ve Bacanlı (2010: 373-393) Ankara niversitesinde 677 öğrenciyle yaptığı çalışmada niversite uyumunun psikolojik dayanıklılık ve demografik değişkenlere göre incelemesini yapmıştır. Orta ve yüksek düzeyde psikolojik dayanıklılığa sahip bireylerin akademik uyumu düşük psikolojik dayanıklılığa sahip olanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Bilgin ve Taş (2018a) psikolojik dayanıklılık, sosyal destek ve sosyal medya bağımlılığı üzerine yaptığı çalışmaya 340'ı kadın, 163' erkek olmak üzere 503 niversite ğrencisi katılmıştır. Psikolojik dayanıklılıkla sosyal medya bağımlılığı arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca psikolojik dayanıklılığın sosyal medya bağımlılığının önemli bir yordayıcısı olduğu gözlemlenmiştir.

Yöndem ve Bahtiyar (2016: 53-61) ergenlerin psikolojik dayanıklılığı ve stresle başa çıkması arasındaki ilişki incelemiştir. 328 ergenle yapılan çalışma sonucunda psikolojik dayanıklılıkla problem çözme ve sosyal destek arayışı gibi stresle başa çıkma yöntemleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca demografik özelliklerden cinsiyete göre araştırma sonuçlarına bakıldığında planlı problem çözme ve sosyal desteği kızların; erkeklerin ise kendine saklama ve sorumluluk alma yöntemlerini daha fazla kullandıkları grlmştir.

Koç Yıldırım, Yıldırım, Otrar ve Şirin (2015: 277-295) 14-18 yaş arasındaki 945 öğrenciyle yaptıkları ergenlerde psikolojik dayanıklılık ile benlik kurgusu arasındaki ilişkinin incelenmesi konusunda araştırma yapmışlardır. Yapılan araştırma sonucunda ergenlerin psikolojik dayanıklılığı ve özerk benlik kurgusu arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Demografik özelliklerin araştırılmasında kız ergenlerin psikolojik dayanıklılıklarının erkek ergenlere göre daha yüksek olduğu, erkek ergenlerin daha özerk olduğu, kızların ise ilişkisel ve özerk ilişkisel olduğu gözlemlenmiştir. Alt testler anlamında ilişkisi incelendiğinde psikolojik dayanıklılık ile aile desteği alt boyutu arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

Ülker Tümlü ve Receptoğlu (2013: 205-211) üniversite akademik personelinin psikolojik dayanıklılık ve yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi için yaptığı araştırmaya 94 öğretim elemanı katılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda psikolojik dayanıklılık ile yaşam doyumu arasında orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Üniversite akademik personelinin psikolojik dayanıklılık düzeyleri demografik özellikler (yaş, cinsiyet, unvan, medeni durum, hizmet yılı gibi) bakımından farklılık göstermemektedir.

Akdoğan ve Yalçın (2018: 174-197) lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılık ve çatışma çözme davranışlarının öznel iyi oluşlarını yordaması çalışmasına 313'ü kız, 235'i erkek toplam 548 lise öğrencisi katılmıştır. Uygulanan ölçekler doğrultusunda ergen öznel iyi oluşu çatışma çözme davranış belirleme ölçeğinin saldırganlık alt boyutuyla negatif yönlü, problem çözme alt boyutuyla pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Çatışma çözme davranış belirleme ölçeğinin alt boyutlarından problem çözme ve saldırganlık boyutları öznel iyi oluşun yordayıcısı olduğu görülmüştür.

Goldstein ve ark. (2013) 18-25 yaş aralığındaki gençlerin psikolojik dayanıklılığıyla alkol, tütün kullanımı ve depresyon belirtileri konusunda araştırma yapmıştır. Araştırma sonucunda psikolojik dayanıklılıkla tütün bağımlılığı arasında negatif yönlü bir ilişki bir ilişki olduğu görülmüştür.

Hou ve ark. (2017) psikolojik dayanıklılık, sorunlu sosyal medya kullanımı ve algılanan stres konularıyla ilgili 449 Çinli üniversite öğrencisi üzerinde çalışma yapmışlardır. Yapılan çalışma sonucunda psikolojik dayanıklılık ve sorunlu sosyal

medya kullanımı arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu, algılanan stres ve sorunlu sosyal medya kullanımı arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

Kararımak ve Güloğlu (2014) deprem yaşamış bireylerin psikolojik dayanıklılık ve bağlanma stilleriyle ilgili yaptığı çalışmaya 150'si kadın, 92'si erkek olmak üzere deprem yaşamış 242 kişi katılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda güvenli bağlanmayla psikolojik dayanıklılık arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca yapılan regresyon analizi sonucunda olumlu duygular, güvenli bağlanma ve iyimserliğin, psikolojik dayanıklılığı yordadığı gözlemlenmiştir.

Özdemir (2018: 223-239) ergenlerin riskli davranışlarının akran zorbalığı, örselenme yaşantıları ve psikolojik dayanıklılık ile ilişkisinde sapkın arkadaşların aracı etkisinin incelenmesi üzerine yaptığı çalışmaya 562 öğrenci katılmıştır. Uygulanan ölçekler doğrultusunda ergenlerin psikolojik dayanıklılık, çocukluk örselenme yaşantısı ve akran zorbalığı mağduriyetinin riskli davranışlarında sapkın arkadaşlarının anlamlı düzeyde etkisinin olduğu görülmüştür.

Arslan ve Balkıs (2015: 8-22) ergenlerde duygusal istismar, problem davranışlar, öz-yeterlilik ve psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yaptığı çalışmaya 331 öğrenci katılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda ebeveynlerin davranışlarından algılanan duygusal istismar durumunun problem davranışları, öz-yeterliliği ve psikolojik dayanıklılığı yordayabildiği gözlemlenmiştir. Ebeveynlerden algılanan duygusal istismar ve problem çözme davranışının öz-yeterlilik ve psikolojik dayanıklılığın kısmi yordayıcısı olduğu gözlemlenmiştir. Duygusal istismar ve psikolojik dayanıklılığın ise öz-yeterlilikte kısmi aracı rolü olduğu gözlemlenmiştir.

Özkara ve Özbay (2018: 207-214) lise düzeyindeki sporcu öğrencilerin psikolojik dayanıklılığını belirlemek amacıyla yaptığı araştırmaya 157'si kız, 183'ü erkek olmak üzere toplam da 340 öğrenci katılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda lise öğrencisi olan sporcuların psikolojik dayanıklılıkları araştırılan demografik özellikler doğrultusunda (yaş, cinsiyet, lise türü gibi) anlamlı düzeyde farklılık gözlemlenmemiştir. Fakat takım sporu yapan öğrencilerin bireysel spor yapan

öğrencilere göre psikolojik dayanıklılığı pozitif olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Terzi (2016: 1-9) üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve algıladıkları sosyal destek arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yaptığı araştırmaya 66 kız, 74 erkek olmak üzere toplam 140 kişinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Araştırma sonucunda psikolojik dayanıklılık ile algılanan sosyal destek arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

Ünlü (2018b: 44) 18-24 yaş aralığındaki gençlerle yaptığı sosyal medya bağımlılığı ve psikolojik dayanıklılık üzerine yaptığı çalışmaya 211'i kadın 53'ü erkek olmak üzere toplam 264 kişi katılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda psikolojik dayanıklılıkla sosyal medya kullanım bozukluğu arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

Köfteci (2018: 49) lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılığı, internet bağımlılığı ve ruminasyon üzerine çalışma yapmıştır. Araştırmaya 142'si erkek, 126'sı kız olmak üzere toplam 268 katılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda psikolojik dayanıklılıkla internet bağımlılığı arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

Skrove, Romundstad ve Indredavik (2013) psikolojik dayanıklılık ile ilgili 13-18 yaş aralığındaki 7639 kişinin katılımıyla çalışma gerçekleştirmiştir. Yapılan çalışmada anksiyete ve depresyon belirtileri için bir ölçek ve ergenler için psikolojik dayanıklılık ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda psikolojik dayanıklılık ve depresyon anksiyete ve madde kullanımı arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

Sarikaya'nın (2015) 14-18 yaş aralığındaki ergenlerin psikolojik dayanıklılığı ve benlik saygısı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yaptığı araştırmaya 148'i kız, 154'ü erkek toplam 302 ergen katılmıştır. Araştırmanın sonucunda psikolojik dayanıklılık ile benlik saygısı arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılık arttıkça benlik saygısında da artış gözlemlenmiştir.

Gökçen (2015) madde kullanan ve kullanmayan öğrencilerin psikolojik dayanıklılığını incelemek amacıyla yapılan çalışmaya 308'i kız, 238'i erkek olmak üzere toplam 546 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda madde

kullanan ve madde kullanmayan öğrencilerin psikolojik dayanıklılıkları arasında anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Kılıç (2014) öğrencilerin psikolojik dayanıklılığı ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla çalışma yapmıştır. Araştırmaya 380'i kadın, 293'ü erkek olmak üzere toplam 673 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılığıyla yalnızlık düzeyleri arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Farklı bir ifadeyle üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri azaldıkça psikolojik dayanıklılıkları artmaktadır.

Karataş (2016) özel eğitim okullarında çalışan öğretmenlerin psikolojik dayanıklılıkları ve başa çıkma stratejileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan çalışmaya 140'ı kadın 73'ü erkek olmak üzere toplam 213 öğretmen katılmıştır. Yapılan analizler sonucunda psikolojik dayanıklılıkla başa çıkma stratejileri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

Kaba (2016) üniversite yaşamına uyumunda psikolojik dayanıklılıkları ve psikolojik belirtilerini araştırmak amacıyla yapılan araştırmaya 298'i kız, 180'i erkek olmak üzere toplam 478 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın sonucunda üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılığı, üniversite yaşamına uyumu ve psikolojik belirti düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir. Ayrıca üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılığı yüksek olanlar ve psikolojik semptomları düşük olanların üniversite yaşamına daha kolay uyum sağladıkları görülmüştür.

Soysal (2016) Facebook bağımlılığı ve psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yaptığı çalışmaya 70'i kadın, 80'i erkek olmak üzere toplam 150 öğrenci katılmıştır. Elde edilen veriler sonucunda Facebook bağımlılığıyla psikolojik dayanıklılık arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

Atarbay'ın (2017) psikolojik dayanıklılıkla sosyal kaygı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yaptığı çalışmaya 231'kadın, 128'i erkek olmak üzere toplam 359 üniversite öğrencisi katılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda sosyal kaygının psikolojik dayanıklılığı yordadığı gözlemlenmiştir.

Çelik ve ark. (2017) yaşam doyumunun yordayıcısı olarak psikolojik dayanıklılık ve umutsuzluk konusunda öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmaya 63'ü kız, 77'si erkek olmak üzere 140 aday öğretmen katılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda psikolojik dayanıklılık ile yaşam doyumu arasında pozitif yönlü anlamlı

bir ilişki olduğu ve psikolojik dayanıklılığın ve umutsuzluğun yaşam doyumunu yordadığı gözlemlenmiştir.

Yılmaz ve Sipahioğlu (2012) farklı risk gruplarındaki ergenlerin psikolojik dayanıklılığını incelemek amacıyla yaptığı çalışmaya 499 lise öğrencisi katılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda psikolojik dayanıklılığın yoksulluk içinde olma, tek ebeveynle yaşama, okul türü, cinsiyete göre farklılaştığı görülmüştür.

Oktan ve ark. (2014) psikolojik doğum sırasının psikolojik dayanıklılığın yordanmasındaki rolünü incelemek amacıyla yapılan çalışmaya 301'i kız, 149'u erkek olmak üzere toplam 450 kişi katılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda büyük çocukların ve küçük çocukların psikolojik dayanıklılıklarının negatif yönde, ortanca çocuk ve tek çocukların psikolojik dayanıklılığının pozitif yönde ilişkili olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca psikolojik doğum sırasının psikolojik dayanıklılığın anlamlı bir yordayıcısı olduğu gözlemlenmiştir.

Eraslan Çapan ve Arıcıoğlu (2014) psikolojik dayanıklılığın yordayıcısı olarak affedicilik konusunda çalışma yapmıştır. Araştırmaya 264'ü kadın, 104'ü erkek olmak üzere toplam 368 kişi katılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda psikolojik dayanıklılıkla affedicilik arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Psikolojik dayanıklılığı affediciliğin alt boyutları olan durumsal, kendine yönelik, diğerlerine yönelik affediciliği yordandığı gözlemlenmiştir.

Aydın ve Egemberdiyeva (2018) üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılığını belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmaya 160'ı kadın, 49'u erkek olmak üzere toplam 209 kişi katılmıştır. Verilerin analiz edilmesi sonucunda üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıklarının cinsiyete göre farklılaşmadığı, üniversitede okunan bölüme göre farklılaştığı görülmüştür. Ayrıca yaşın, kardeş sayısının psikolojik dayanıklılığın yordayıcıları olduğu görülmüştür. Ayrıca psikolojik dayanıklılığın, aile desteği, önemli kişi desteği ile arasında anlamlı bir ilişki olmadığı fakat arkadaş desteği ve mutlulukla arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

2.5.3. Sosyal Medya Kullanımıyla İlgili Araştırmalar

Kim ve ark. (2011) Amerikalı ve Koreli öğrencilerin sosyal medya kullanım amaçlarıyla ilgili yaptığı araştırma sonucunda Koreli öğrenciler sosyal medyayı daha çok sosyal destek, Amerikalı öğrenciler ise eğlence amaçlı kullanmaktadır.

Uzun, Yıldırım ve Uzun (2016: 142-147) dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan ergenlerin sosyal medya kullanımıyla ilgili araştırma gerçekleştirmişlerdir. Araştırmaya DEHB tanısına sahip 12-18 yaş arasında tedavi görmekte olan 26 kız, 49 erkek toplam 75 ergen katılmıştır. Uygulanan ölçekler sonucunda sosyal medya bağımlılığıyla benlik saygısı arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. DEHB olan ergenlerin algıladıkları sosyal destekle sosyal medya bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlemlenmiştir.

Çiftçi (2018: 417-434) üniversitede öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya bağımlılığıyla ilgili yaptığı çalışmaya 114 kişi katılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla cep telefonu ile sosyal medyaya giriş yaptıkları gözlemlenmiştir. Elde edilen veriler cinsiyete göre incelendiğinde erkeklerin kızlara göre daha fazla sosyal medya bağımlısı oldukları ve kendilerini daha fazla çatıştıkları görülmüştür. Günlük olarak 5 saat üstünde sosyal medya kullanımı olan asosyallik eğilimi olduğu görülmüştür.

Çayırılı'nın (2017) sosyal medya kullanım özelliklerinin kişilik yapılandırması, yaşam doyumu ve depresyon arasındaki ilişkinin incelenmesi için yaptığı çalışma 281'i kadın, 147'si erkek 428 kişi üzerinde yapılmıştır. Bulgular sonucunda depresyon düzeyinin artması durumunda sosyal medya kullanımının arttığı, kişilerin sorumluluk, dışadönüklük, duygusal dengesinin artması durumunda sosyal medya kullanımının azaldığı görülmüştür.

Balcı ve Baloğlu (2018: 209-233) üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ve depresyonunu araştırdığı çalışmada 303 öğrenci ile yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak araştırma yapılmıştır. Sosyal medya bağımlılığı ve depresyon arasında pozitif yönlü anlamlı düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Şiddetli depresyon yaşayan bireylerin; normal ve hafif düzeyde depresyonu olan bireylere oranla daha fazla sosyal medya bağımlısı oldukları gözlemlenmiştir.

Bilgin ve Taş (2018b: 15-33) lise öğrencilerinin okula bağlılığının yordayıcılarından okul iklimi ve sosyal medya bağımlılığını araştırmışlardır. 14-18 yaş arasındaki 361 öğrencinin katılım sağladığı araştırma sonucunda sosyal medya bağımlılığıyla okula bağlılık arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ve yordayıcısı olmadığı görülmüştür. Sosyal medya bağımlılığıyla okula bağlılığın alt boyutu olan güvenli öğrenme ortamı ile negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Hawi ve Samaha (2016) üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı, benlik saygısı ve yaşam doyumu arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Yapılan çalışma sonucunda sosyal medya bağımlılığıyla benlik saygısı arasında negatif yönlü ilişki olduğu, yaşam doyumuyla ise pozitif yönlü bir ilişkisi olduğu gözlemlenmiştir.

Şeker (2018) sosyal medya bağımlılığı, depresyon ve anksiyete arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla araştırma yapmıştır. Araştırmaya 18 yaş üzerindeki bireylerden oluşan 392 kişi katılmıştır. Yapılan çalışmada sosyal medya bağımlılığının demografik değişkenlere göre farklılaştığı görülmüştür. Ayrıca sosyal medya bağımlılığının depresyon ve anksiyete düzeyleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişkinin olduğu yani sosyal medya bağımlılığının artmasıyla depresyon ve anksiyete düzeylerinin arttığı gözlemlenmiştir.

Al-Menayes (2015) sosyal medya kullanımı, bağımlılık ve akademik performans arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yaptığı araştırma sonucunda sosyal medya kullanımında geçirilen zamanın akademik performans arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Doğan ve Karakuş (2016) lise öğrencilerinin sosyal ağ kullanımıyla yordayıcısı olarak yalnızlık üzerine çalışma yapmışlardır. Yapılan çalışmaya 199'u kız, 297'si erkek olmak üzere toplam 496 kişi katılmıştır. Araştırmadan veri elde edilmesi amacıyla Sosyal-Duygusal Yalnızlık Ölçeği uygulanmış, sosyal medya kullanımının kullanım süresinin belirlenmesi için soru sorulmuştur. Elde edilen verilerin analizi sonucunda romantik ilişkilerde ve aile ilişkilerinde yalnızlığın sosyal medya kullanımını yordadığı fakat sosyal ilişkilerde yalnızlığın sosyal medya kullanımını yordamadığı gözlemlenmiştir.

Uzun ve ark. (2016) dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan 12-18 yaş arasındaki ergenlerin sosyal medya bağımlılığı, benlik saygısı ve algılanan sosyal destek ile arasındaki ilişkinin incelenmesi yaptıkları araştırmaya 26'sı kız, 49'u erkek olmak üzere 75 ergen katılmıştır. Verilerin analizi sonucunda sosyal medya bağımlılığı ile benlik saygısı arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu fakat sosyal medya bağımlılığıyla sosyal destek arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür.

Taylan ve Işık (2015) ortaokul ve lise öğrencilerinin internet bağımlılığı üzerine araştırma yapmıştır. Yapılan araştırmaya 419 kız ve erkek öğrenciye internet

bağımlılığı ölçeği uygulanmış ve yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda ergenlerin üçte ikisinin normal internet kullandığı, üçte birinin internet bağımlısı veya internet bağımlısı sınırında olduğu gözlemlenmiştir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre internet bağımlılığı konusunda daha fazla risk taşıdığı görülmüştür. Ortaokul öğrencilerinin lise öğrencilerine göre internet bağımlılığı konusunda daha fazla risk taşıdığı görülmüştür.

Koçer (2012) üniversite öğrencilerinin internet ve sosyal medya alışkanlıklarını incelemek için yaptığı çalışmada 1500 öğrenciyle yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda genel olarak üniversite öğrencilerinin internet ve sosyal medyayı sık kullandıkları görülmüştür. Yaş, sınıf açısından internet ve sosyal medya kullanımı açısından bir farklılık görülmezken, cinsiyet açısından farklılık olduğu görülmüştür.

Derin ve Bilge (2016) internet bağımlılığı ve öznel iyi oluş üzerine yaptığı araştırmaya 335'i erkek 459'u kadın olmak üzere toplam 794 ergen katılmıştır. Verilerin analizi sonucunda öznel iyi oluşun alt boyutlarından ilişkide doyum ve olumlu duyguların internet bağımlılığıyla arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu, aile içindeki doyumun ise internet bağımlılığına bir ilişki olmadığı görülmüştür.

Toraman'ın (2013) internet bağımlılığı, sosyal medya kullanım düzeylerinin akademik başarıyla ilişkisinin incelenmesi için yaptığı çalışmaya 664'ü kız, 638'i erkek olmak üzere toplam 1302 lise öğrencisi katılmıştır. Toplanan verilerin analizi sonucunda internet bağımlılığıyla akademik başarı arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu fakat sosyal medya kullanımıyla ders başarısının ilişkili olmadığı görülmüştür. Kızların internet bağımlılığının erkek öğrencilere göre daha düşük olduğu görülmüştür.

Aktaş ve Yılmaz (2016) üniversite de okuyan öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı, yalnızlık ve utangaçlık arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla çalışma yapmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda üniversite öğrencilerinin akıllı telefonu müzik dinlemek, sosyal medya kullanmak, e-kitap okumak, internette gezmek, oyun oynamak gibi amaçlarla kullandıkları bulunmuştur. Ayrıca akıllı telefon bağımlılığıyla yalnızlık ve utangaçlık arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

Yılmaz, Şar ve Civan'ın (2015) 14-18 yaş aralığındaki ergenlerin akıllı telefon bağımlılığıyla sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yaptığı çalışmaya 271 ergen katılmıştır. Toplanan verilerin analizi sonucunda günlük akıllı telefon kullanım süresiyle sosyal kaygı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür.

Atıcı'nın (2017) 14-20 yaş aralığındaki bireylerin akıllı telefon kullanımı ve kontrol hissi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yaptığı araştırmaya 233'ü kız, 225'i erkek olmak üzere toplam 458 lise öğrencisi katılmıştır. Toplanan verilerin analizi sonucunda ergenleri akıllı telefon bağımlılığıyla kontrol hissi arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Farklı bir ifadeyle akıllı telefon bağımlılığının artması durumunda kontrol hissinde azalma olmaktadır.

Lee ve ark. (2001) ergenlerin internet bağımlılığı, depresyon, sosyal anksiyete ve akran ilişkilerindeki problemler ile ilgili yaptığı çalışmaya 371'i erkek 498'i kadın olmak üzere toplam 869 lise öğrencisi katılmıştır. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre internet bağımlılığının anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca internet bağımlılığının depresyon ve ilişki sorunlarını tetiklediği gözlemlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırmanın yöntem kısmında; araştırmanın modeli, evren ve örneklem/araştırma grubu, veri toplama araç ve teknikleri ile verilerin toplanması ve verilerin analizi başlıkları yer almaktadır.

3.1.Araştırma Modeli

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. İlişkisel tarama yöntemi, iki ya da daha fazla değişken arasındaki olası ilişkinin olup olmadığını veya ilişkinin derecesini araştırmak için kullanılmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008: 19-20).

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul Anadolu yakasındaki Ataşehir, Beykoz, Kadıköy, Ümraniye, Üsküdar ilçelerindeki 2018-2019 eğitim öğretim yılında eğitimlerine devam eden yaklaşık toplam 91.159 öğrenci oluşturmaktadır.

Örneklem seçiminde lise çeşitleri araştırılmış evreni temsil etmesi için bütün lise çeşitlerinden ve tüm sınıflardan rastgele öğrenciler seçilmiştir. Örneklem grubu araştırmacı uygun sayıya ulaşmaya kadar en ulaşılabilir yanıtlayıcılardan oluşan kişilere ulaşarak uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiştir (Büyüköztürk, 2008: 88). Öğrenciler araştırmaya gönüllü olarak katılmıştır. Ölçek uygulamasına başlamadan önce çalışma hakkında bilgilendirilmiş ve bilgilendirilmiş onay formu sunulmuştur. Toplam 1024 kişiden veri toplanmıştır. Toplanan ölçeklerden 141 tanesi eksikliklerden dolayı değerlendirmeye alınmamıştır. Çalışma için 883 (523 kız, 353 erkek öğrenci, 7 öğrenci ise cinsiyetini belirtmemiştir.) öğrencinin formları kullanılmıştır.

Tablo 3.1’de örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin cinsiyet, yaş, anne-baba birliktelik durumu, kardeş sayısı, sınıf düzeyi, ilçe, lise türü, anne-baba çalışma durumu, anne-baba eğitim düzeyi, anne-baba tutumu, algılanan sosyoekonomik düzey, algılanan başarı durumuna ait frekans ve yüzde değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 3.1: Çalışma Grubundaki Öğrencilerin Demografik Bilgileri

	<i>Sayı</i>	<i>Yüzde</i>
Cinsiyet		
Kadın	523	59,2
Erkek	353	40,0
Cevap vermeyen	7	,8
Toplam	883	100.0
Yaş		
14	71	8,0
15	233	26,4
16	179	20,3
17	232	26,3
18	86	9,7
Cevap vermeyen	82	9,3
Toplam	883	100.0
Anne Baba Birliktelik Durumu		
Birlikte	783	88,7
Ayrı	80	9,1
Cevap vermeyen	20	2,3
Toplam	883	100.0
Kardeş Sayısı		
Tek Çocuk	92	10,4
2-3 Kardeş	608	68,9
4 ve Üzeri Kardeş	169	19,1
Cevap vermeyen	14	1,6
Toplam	883	100.0
Sınıf Düzeyi		
Lise 1(9. Sınıf)	294	33,3
Lise 2(10. Sınıf)	189	21,4
Lise 3(11. Sınıf)	263	29,8
Lise 4(12. Sınıf)	137	15,5
Toplam	883	100,0
İlçe Türü		
Ataşehir	188	21,3
Beykoz	336	38,1
Kadıköy	190	21,5
Ümraniye	112	12,7
Üsküdar	57	6,5
Toplam	883	100.0
Lise Türü		
Anadolu Lisesi	303	34,3
Fen Lisesi	68	7,7
Güzel Sanatlar Lisesi	53	6,0
İmam-Hatip Lisesi	146	16,5
Meslek Lisesi	174	19,7
Sağlık Meslek Lisesi	67	7,6
Spor Lisesi	72	8,2
Toplam	883	100.0
Anne Çalışma Durumu		

Evet	314	35,6
Hayır	561	63,5
Cevap vermeyen	8	,9
Toplam	883	100.0
Baba Çalışma Durumu		
Evet	802	90,8
Hayır	71	8,0
Cevap vermeyen	10	1,1
Toplam	883	100.0
Anne Eğitim Durumu		
İlkokul	291	33,0
Ortaokul	261	29,6
Lise	203	23,0
Üniversite	98	11,1
Lisansüstü	22	2,5
Cevap vermeyen	8	,9
Toplam	883	100.0
Baba Eğitim Durumu		
İlkokul	180	20,4
Ortaokul	257	29,1
Lise	266	30,1
Üniversite	138	15,6
Lisansüstü	33	3,7
Cevap vermeyen	9	1,0
Toplam	883	100.0
Algılanan Sosyoekonomik Düzey		
Düşük	31	3,5
Orta	763	86,4
Yüksek	78	8,8
Cevap vermeyen	11	1,2
Toplam	883	100.0
Algılanan Başarı Düzeyi		
Düşük	97	11,0
Orta	633	71,7
Yüksek	148	16,8
Cevap vermeyen	5	,6
Toplam	883	100.0
Algılanan Anne Tutumu		
Otoriter	130	14,7
Demokratik	457	51,8
İlgisiz	29	3,3
Aşırı Koruyucu	267	30,2
Toplam	883	100.0
Algılanan Baba Tutumu		
Otoriter	171	19,4
Demokratik	456	51,6
İlgisiz	86	9,7
Aşırı Koruyucu	170	19,3
Toplam	883	100.0

Tablo 3.1 incelendiğinde örneklemin 523 (%59,2) kız öğrencinin, 353 (%40,0) erkek öğrencinin katıldığı, 7(%0,8) öğrencinin cinsiyetini belirtmediği toplam 883 öğrenciden oluşmaktadır. Örneklemin 71'inin (%8,0) 14 yaşında, 233'ünün (%26,4) 15 yaşında, 179'unun (%20,3) 16 yaşında, 232'sinin (%26,3) 17 yaşında, 86'sının (%9,7) 18 yaşında olduğu 82'sinin (%9,3) ise yaşını belirtmediği toplam 883 öğrencinin katıldığı görülmektedir. Örneklemin 783'ünün (%88,7) ebeveynlerinin birlikte olduğu, 80'sinin (%9,1) ebeveynlerinin ayrı olduğu, 20'sinin (%2,3) ise soruya cevap vermediği görülmektedir. Örneklemin 92'sinin (%10,4) tek çocuk olduğu, 608'inin (%68,9) 2-3 kardeş olduğu, 169'inin (%19,1) 4 ve üzeri kardeşe sahip olduğu, 14'inin (%1,6) ise soruya cevap vermediği görülmektedir. Örneklemin 294'i (%33,3) 9'uncu sınıf öğrencisi, 189'u (%21,4) 10'uncu sınıf öğrencisi, 263'ü (%29,8) 11'inci sınıf öğrencisi, 137'si (%15,5) 12'inci sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir. Örneklemin 188'i (21,3) Ataşehir'den, 336'si (38,1) Beykoz'dan, 190'ı (21,5) Kadıköy'den, 112'si (12,7) Ümraniye'den, 57'si (6,5) Üsküdar'dan oluştuğu görülmektedir. Örneklemin 303'ü (34,3) Anadolu Lisesi, 68'i (%7,7) Fen Lisesi, 53'i (6,0) Güzel Sanatlar Lisesi, 146'sı (%16,5) İmam-Hatip Lisesi, 174'si (%19,7) Meslek Lisesi, 67'si (%7,6) Sağlık Meslek Lisesi, 72'i (%8,2) Spor Lisesi öğrencisi olduğu görülmektedir. Örneklemin 314'minin (%35,6) annesinin çalıştığı, 561'inin (%63,5) annesinin çalışmadığı, 8'inin (%0,9) soruya cevap vermediği görülmektedir. Örneklemin 802'sinin (%90,8) babasının çalıştığı, 71'inin (%8,0) babasının çalışmadığı, 10'sinin (%1,1) soruya cevap vermediği görülmektedir. Örneklemi oluşturan öğrencilerin annelerinin 291'i (%33,0) ilkokul, 261'i (%29,6) ortaokul, 203'ü (%23,0) lise, 98'i(%11,1) üniversite, 22'si (%2,5) lisansüstü eğitime sahip olduğu, 8'inin (%0,9) soruya cevap vermediği görülmektedir. Örneklemi oluşturan öğrencilerin babalarının 180'i (%20,4) ilkokul, 257'si (%29,1) ortaokul, 266'sı (%30,1) lise, 138'i (%15,6) üniversite, 33'ü (%3,7) lisansüstü eğitime sahip olduğu, 9'unun (%1,0) soruya cevap vermediği görülmektedir. Örneklemi oluşturan öğrencilerin 31'i (%3,5) düşük, 763'ü (%86,4) orta, 78'i (%8,8) yüksek sosyoekonomik düzeye sahip olduklarını düşünmekte olduğu, 11'inin (%1,2) ise soruya cevap vermediği görülmektedir. Örneklemi oluşturan öğrencilerin 97'si (%11,0) düşük, 633'ü (%71,7) orta, 148'i (%16,8) yüksek başarı düzeyine sahip olduklarını düşünmekte olduğu, 5'i (%0,6) ise soruya cevap vermediği görülmektedir. Örneklemi oluşturan öğrencilerin 130'u (%14,7) otoriter, 457'si

(%51,8) demokratik, 29'u (%3,3) ilgisiz, 267'si (%30,2) aşırı koruyucu anne tutumuna sahip olduklarını düşünmekte olduğu görülmektedir. Örneklemi oluşturan öğrencilerin 171'i (%19,4) otoriter, 456'sı (%51,6) demokratik, 86'sı (%9,7) ilgisiz, 170'i (%19,3) aşırı koruyucu baba tutumuna sahip olduklarını düşünmekte olduğu görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada bireylerin aile yaşam doyumunu belirlemek amacıyla Barraca, Yarto ve Olea (2000) tarafından geliştirilen Taşdelen-Karçkay tarafından Türkçe uyarlaması yapılan Aile Yaşam Doyumu Ölçeği; ergenlerin psikolojik dayanıklılığını ölçmek amacıyla Bulut, Doğan ve Altundağ (2013) tarafından geliştirilen Ergen Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği; Van den Eijnden, Lemmens ve Valkenburg (2016) tarafından geliştirilen Sarıçam ve Adam Karduz tarafından Türkçe'ye uyarlaması yapılan Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeği kullanılmıştır.

Bireylerin kişisel bilgilerini öğrenme amaçlı 13 maddelik kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada katılımcıların demografik özelliklerinin belirlenmesi için cinsiyet, yaş, sınıfı, kardeş sayısı, algılanan ailenin gelir durumu, algılanan anne-baba tutumu, anne-baba eğitim durumu, anne-baba çalışma durumu, anne-baba birliktelik durumu gibi değişkenleri içeren bir kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

3.3.2. Ergen Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği (EPDÖ)

Psikolojik dayanıklılık alanında ülkemizde ergenlere uygulanması için geliştirilen ölçek olmamasından dolayı Ergen Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği Bulut, Doğan ve Altundağ tarafından 2013 yılında geliştirilmiştir. Ölçek 29 maddeden ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları aile desteği, akran desteği, okul desteği, uyum, mücadele azmi, empatiden oluşmakta ve 4'lü likert tipi olarak hazırlanmıştır. Ölçeğin güvenilirlik çalışmasında Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .87 , alt ölçeklerin Cronbach alfa değerleri ise aile desteği .89, akran desteği .84, okul desteği .81, uyum .70, mücadele azmi .67, empati .61 olarak bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar ölçeğin iç tutarlılığın güvenilir olduğunu göstermektedir. Yapılan test-tekrar-test yöntemi arasında .87'lik korelasyon bulunmuştur.

Ölçek 4'lü likert tipi olarak hazırlanmıştır. Katılımcılardan “Bana Çok Uygun”, “Bana Uygun”, “Bana Uygun Değil”, “Bana Hiç Uygun Değil” seçeneklerinden kendisine uygun olanı seçmesi istenmiştir. Ölçeğin altı tane alt boyutu bulunmaktadır: Aile desteği alt boyutunda 7 madde (1,2,3,4,8,9,12) ve aile ile ilgili cümlelerden oluşmaktadır. Akran desteği alt boyutu 5 madde (24,25,27,28,29) ve arkadaşlık ilişkileriyle ilgili cümlelerden oluşmaktadır. Okul desteği alt boyutu 5 madde (10,11,17,22,23) ve okul hayatını içeren oluşmakta cümlelerden oluşmaktadır. Uyum alt boyutu 4 madde (5,6,7,13) ve genel hayata bakışıyla ilgili cümlelerden oluşmaktadır. Mücadele azmi alt boyutu 5 madde (14,15,16,18,26) gelecek planlarıyla ilgili cümlelerden oluşmaktadır. Empati alt boyutu 3 madde (19,20,21) diğer insanların duygu düşünceleriyle ilgili cümlelerden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar 29 ile 116 puan arasında değişmektedir. Ters maddeler (7,10,11,14,15,16,17,22,23,26) de tersine puanlama yöntemi kullanılır. Yüksek puan psikolojik dayanıklılığının yüksek olduğunu göstermektedir (Bulut, Doğan, Altundağ, 2013: 9-10).

3.3.3. Aile Yaşam Doyumu Ölçeği

Barraca, Yarto ve Olea tarafından 2000 yılında geliştirilen Aile Yaşam Doyumu Ölçeğini Taşdelen-Karçkay tarafından Türkçe uyarlaması (2016) yapılmıştır. İlk olarak ölçeği geliştiren yazardan izin alınmış, Türkçe'ye uyarlama çalışmaları yapılmıştır. Ölçeğin cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .95 bulunmuştur. Düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları .48 ile .75 arasında değişmekte olan değerleri içermektedir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda uyum indeksi IFI = .90, CFI = .90, GFI = .85, AGFI = .90 ve RMSEA = .07 olarak hesaplanmıştır.

Aile yaşam doyumu ölçeği 14-45 yaş aralığında uygulanabilen tek faktörlü 27 maddeden oluşmaktadır, 14 maddesi (2,7,8,11,12,13,14,15,16,18,19,21,25,27) ters maddedir ve tersine maddelerde tersine puanlama yöntemi kullanılır. En düşük puan 27 en yüksek puan ise 135'dir. Ölçeğin çift kutuplu ve tek kutuplu olmak üzere iki uygulama formu bulunmaktadır.

Ölçeğin 5'li likert tipi çift kutuplu ve tek kutuplu olmak üzere iki tane formu bulunmaktadır. Katılımcılardan “Biraz”, “Az”, “Orta”, “Çok”, “Tamamen” seçeneklerinden kendisine uygun olanı seçmesi istenmiştir. Yapılan çalışmada tek kutuplu form kullanılmıştır. Ölçekten yüksek puan alınması durumunda bireyin aile

yaşam doyumunun yüksek olduğunu göstermektedir (Taşdelen-Karçkay, 2016: 631-638).

3.3.4. Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeği

Sosyal medya kullanımı ile ilgili Van den Eijnden, Lemmens ve Valkenburg (2016) tarafından geliştirilen Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeğinin Sarıçam ve Adam Karduz (2018) tarafından Türkçe'ye uyarlama çalışması yapılmıştır. Ölçek uyarlama çalışmasında ilk olarak gerekli izinler alınmış ve ölçek maddeleri Türkçe'ye çevrildikten sonra uzman görüşleri alınmıştır. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .75, Guttman iki yarı test güvenlik katsayısı .64'tür. Düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları .29 ile .73 arasında değişmekte olan değerleri içermektedir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda uyum indeksi $\chi^2/sd=1.87$, RFI=.97, CFI=.98, GFI=.98, RMSEA=.066, IFI=.98, NFI=.96 ve SRMR=.039 olarak hesaplanmıştır

Ölçek 13-18 yaş aralığına uygulanabilen, tek boyutlu 9 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Bu ölçekler ergenlerin sosyal medya bağımlılığı ölçülebilmektedir.

Ölçek 7'li likert tipi olarak hazırlanmıştır. "Hiçbir zaman", "Günde bir kereden daha az", "Günde 1-2 defa", "Günde 3-5 defa", "Günde 6-10 defa", "Günde 11-20 defa", "Günde 21-40 defa", "Günde 40 kereden fazla" seçeneklerinden kendisi için uygun olanı işaretlemesi istenmiştir. Uygulanan ölçekten yüksek puan alınması sosyal medya kullanım bozukluğunu göstermektedir (Sarıçam ve Adam Karduz, 2018: 116-127).

3.4. Verilerin Toplanması

Bu araştırma kapsamında, katılan lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılığı, aile yaşam doyumunu ve sosyal medya kullanım bozukluğu düzeylerinin yaş, cinsiyet, okul türü, ilçe, algılanan sosyoekonomik düzey, anne-baba tutumu, anne-baba eğitim düzeyi, anne-baba çalışma durumu ile ilgili bilgiler toplanmıştır. Verilerin toplanması için alan yazın okumaları yapılarak örneklem grubu için uygun ölçekler bulunarak ölçek uyarlayıcılarından gerekli izinler alınmıştır. İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğünden İstanbul Anadolu yakasındaki liselerde uygulanması için izin alınmıştır. Ölçeklere kişisel bilgi formu ve gönüllü onam formunu da eklenerek uygulama için hazırlanmıştır. Ölçek uygulaması okul yönetimi ve öğretmenlerden

izin alınarak 2018-2019 eğitim öğretim yılı 2. döneminde uygun örnekleme yöntemiyle belirlenen liselerde uygulanmıştır. Öğrenciler çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Verilen toplanması sırasında öğrencilerin yanında bulunulmuş, ölçeklerle ilgili soruları cevaplanmıştır.

Ölçek uygulaması başlamadan önce araştırmacı kendisi hakkında bilgilendirme yapmış, uygulamanın amacı ve önemiyle ilgili bilgi vermiştir. Ölçeklerin doldurulması sırasında katılımcıların kimlik bilgilerini paylaşılmayacağı bilgisi verilmiştir. Ölçeklerin doldurulması sırasında zaman sınırlamasına gidilmemiş ama yaklaşık olarak 20 dakika sürdüğü gözlemlenmiştir. Çalışmayı tamamlamak istemeyen öğrencilerin ölçek uygulamayı bırakmalarına olanak sağlanmıştır. Verilerin toplanması yaklaşık olarak 2 hafta sürmüştür.

3.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde, uygulaması yapılan ölçeklerin incelemesi yapılmış, eksik doldurulan formlar ya da birden fazla şıkta işaretleme yapılan formlar değerlendirme sürecine katılmamıştır. Yapılan son değerlendirme sonucunda 883 öğrenciye ait form analiz için kullanılmıştır.

Öğrencilerden tarafından doldurulan Kişisel Bilgi Formu, Aile Yaşam Doyumu Ölçeği, Ergenler için Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeği bilgisayar üzerinden veri girişi sağlanarak SPSS 25 programı üzerinden analizi yapılmıştır. Kişisel bilgi formundan elde edilen demografik bilgiler doğrultusunda yaş, cinsiyet, okul türü vb. frekans ve yüzde değerleri bulunmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde aile yaşam doyumu, psikolojik dayanıklılık, sosyal medya kullanım bozukluğuna ilişkin verilere yer verilmiştir.

4.1. Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğuna İlişkin Veriler

Tablo 4.1’de bağımlı ve bağımsız değişkenlere ilişkin ortalama, standart sapma, basıklık ve çarpıklık değerleri verilmiştir.

Tablo 4.1: Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeklerine ve Alt Boyutlarına İlişkin Verilerin Ortalama, Standart Sapma, Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

<i>Değişken</i>	<i>N</i>	<i>Ort.</i>	<i>Ss</i>	<i>Basıklık</i>	<i>Çarpıklık</i>
Aile Yaşam Doyumu	883	103.9890	14.99739	-.320	-.425
Psikolojik Dayanıklılık	883	92.3657	10.64860	-.519	-.214
Sosyal Medya Kullanım	883	12.9922	10.99531	.315	.975
Empati	883	9.9988	1.74996	.854	-.839
Mücadele Azmi	883	14.0131	3.38625	-.569	-.150
Uyum	883	12.3081	2.28668	-.082	-.408
Okul Desteği	883	14.8914	3.72825	-.192	-.577
Akran Desteği	883	18.0052	2.52163	.101	-.986
Aile desteği	883	23.1491	3.84494	.147	-.754

Tablo 4.1 incelendiğinde aile yaşam doyumunun ortalamasının (ort.) 103.98, standart sapmasının (Ss) 14.99 olduğu; sosyal medya kullanım bozukluğunun ortalamasının (ort.) 12.99, standart sapmasının (Ss) 10.99 olduğu; psikolojik dayanıklılığın ortalaması (ort.) 92.36, standart sapması (Ss) 10.64 olduğu görülmüştür. Psikolojik dayanıklılığı alt boyutlarının değerleri ise empatinin ortalamasının (ort.) 9.99, standart sapmasının (Ss) 1.74; mücadele azminin ortalamasının (ort.) 14.01, standart sapmasının (Ss) 3.38; uyumun ortalaması (ort.) 12.30, standart sapması (Ss) 2.28; okul desteğinin ortalaması (ort.) 14.89, standart sapması (Ss) 3.72; akran desteğinin ortalaması (ort.) 18.00, standart sapması 2.52; aile desteğinin ortalaması (ort.) 23.14,

standart sapması (Ss) 3.84 olduğu görülmüştür. Analiz yapılmadan önce dağılımın normalliğine basıklık ve çarpıklık değerlerine bakılarak dağılımın normal olduğu görülmüştür. Basıklık ve çarpıklık değerlerinin -1 ve +1 değerleri arasında olması gerekmektedir. Bu değerler doğrultusunda dağılımının normal olduğuna karar verilmiştir (Büyüköztürk, 2017: 40).

Tablo 4.2’de öğrencilerin aile yaşam doyumu düzeylerinin cinsiyete göre ortalama, standart sapma değerleri ve bağımsız grup t testine sonuçları değerleri sunulmuştur.

Tablo 4.2: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Düzeylerinin Cinsiyete Göre Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	Ort.	ss	t testi		
					t	sd	p
Aile Yaşam Doyumu	Kız	523	103.9262	15.08081	-.090	874	.929
	Erkek	353	104.0186	14.80957			

*p<.05

Tablo 4.2’de cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin aile yaşam doyumu düzeyleri ortalamaları ve standart sapmaları yer almaktadır. Tabloya göre öğrencilerin aile yaşam doyumu düzeyleri, cinsiyet değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($t_{874} = -.090$; $p > .01$).

Tablo 4.3’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin ve alt boyutlarının cinsiyete göre ortalama, standart sapma değerleri ve bağımsız grup t testine sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.3: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Cinsiyete Göre Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Değişken	Gruplar	N	Ort.	ss	t testi		
					t	Sd	P
Psikolojik Dayanıklılık	Kız	523	92.6310	10.59901	.764	874	.331
	Erkek	353	91.9186	10.69313			
Aile desteği	Kız	523	23.3728	3.72879	2.065	874	.039
	Erkek	353	22.8290	3.96034			
Akran desteği	Kız	523	18.1722	2.41532	2.409	874	.016
	Erkek	353	17.7551	2.65294			

Okul desteği	Kız	523	14.9051	3.71607	.306	874	.760
	Erkek	353	14.8264	3.76336			
Uyum	Kız	523	12.0968	2.35381	-3.329	874	.001
	Erkek	353	12.6188	2.15490			
Mücadele Azmi	Kız	523	13.9666	3.41234	-.463	874	.644
	Erkek	353	14.0748	3.36168			
Empati	Kız	523	10.1174	1.70520	2.515	874	.012
	Erkek	353	9.8146	1.80971			

*p<.05

Tablo 4.3'te cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin ve alt ölçeklerinin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları yer almaktadır. Tabloya göre öğrencilerin psikolojik dayanıklılık düzeyleri, cinsiyet değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($t_{874} = .764$; $p > .01$). Tabloya göre öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın uyum alt boyutu cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Buna göre erkeklerin psikolojik dayanıklılığının uyum boyutu düzeyleri (ort.= 12.6188), kızlarının psikolojik dayanıklılığının uyum boyutu (ort.= 12.0968) düzeylerine göre anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur ($t_{874} = -3.329$; $p < .01$). Aile desteği alt boyutunda kızların (ort.= 23.3728), erkeklere (ort.=22.8290) göre daha yüksek aile desteğine sahip olduğu görülmüştür ($t_{874}=2.065$; $p < .05$). Akran desteği alt boyutuna bakıldığında kızların (ort.=18.1722), erkeklere (ort.=17.7551) göre daha yüksek akran desteğine sahip olduğu görülmüştür ($t_{874}=2.409$; $p < .05$). Empati alt boyutunda kızların (ort.=10.1174) erkeklere (ort.=9.8146) göre daha yüksek empatiye sahip olduğu görülmüştür ($t_{874}=2.515$; $p < .05$). Okul desteğinde erkeklerin (ort.= 14.8264), kızlarının (ort.= 14.9051) düzeylerine göre ($t_{874} = ,306$; $p > .01$) ve mücadele azminde erkeklerin (ort.= 14,0748), kızlarının (ort.= 13.9666) düzeylerine göre ($t_{874} = -.463$; $p > .01$) alt boyutlarında ise anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Tablo 4.4’de öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğu düzeylerinin cinsiyete göre ortalama, standart sapma değerleri ve bağımsız grup t testine sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.4: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Düzeylerinin Cinsiyete Göre Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	Ort.	ss	t testi		
					t	sd	p
Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu	Kız	523	13.2533	10.91920	.753	874	.452
	Erkek	353	12.6815	11.18582			

*p<.05

Tablo 4.4’te cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğu düzeyleri aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları yer almaktadır. Tabloya göre öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğu düzeyleri, cinsiyet değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($t_{874} = .753$; $p > .01$).

Tablo 4.5’de öğrencilerin aile yaşam doyumu düzeylerinin anne-baba birliktelik durumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve bağımsız grup t testine sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.5: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Düzeylerinin Anne Baba Birliktelik Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	Ort.	ss	t testi		
					t	sd	p
Aile Yaşam Doyumu	Birlikte	783	104.1442	15.17080	1.282	861	.200
	Ayrı	80	101.8798	13.84008			

*p<.05

Tablo 4.5’te anne baba birliktelik durumu değişkenine göre öğrencilerin aile yaşam doyumu düzeyleri aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları yer almaktadır. Tabloya göre öğrencilerin aile yaşam doyumu düzeyleri, anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($t_{861} = 1.282$; $p > .01$).

Tablo 4.6’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin ve alt boyutlarının anne-baba birliktelik durumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve bağımsız grup t testine sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.6: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Anne Baba Birliktelik Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Değişken	Gruplar	N	Ort.	Ss	t testi		
					t	Sd	P
Psikolojik Dayanıklılık	Birlikte	783	92.3039	10.64922	.292	861	.771
	Ayrı	80	92.6681	10.57497			
Aile desteği	Birlikte	783	23.1074	3.86170	-.936	861	.350
	Ayrı	80	23.5315	3.85228			
Akran desteği	Birlikte	783	17.9682	2.54280	-1.246	861	.213
	Ayrı	80	18.3375	2.34355			
Okul desteği	Birlikte	783	14.9109	3.67486	.830	861	.407
	Ayrı	80	12.5481	4.17788			
Uyum	Birlikte	783	12.3042	2.26651	-.726	861	.468
	Ayrı	80	12.4989	2.45511			
Mücadele Azmi	Birlikte	783	14.0095	3.41825	.521	861	.602
	Ayrı	80	13.8021	3.10033			
Empati	Birlikte	783	10.0038	1.73094	.262	861	.794
	Ayrı	80	9.9500	1.95455			

*p<.05

Tablo 4.6’da anne baba birliktelik durumu değişkenine göre öğrencilerin psikolojik dayanıklılık düzeyleri ve alt boyut düzeylerinin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları yer almaktadır. Tabloya göre öğrencilerin psikolojik dayanıklılık düzeylerine alt boyut düzeyleri, anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($t_{861} = .292$; $p > .01$).

Tablo 4.7’de öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğu düzeylerinin anne-baba birliktelik durumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve bağımsız grup t testine sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.7: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Düzeylerinin Anne Baba Birliktelik Durumu Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	Ort.	ss	t testi		
					t	sd	p
Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu	Birlikte	783	12.9832	11.00774	.406	861	.685
	Ayrı	80	12.4587	10.85430			

*p<.05

Tablo 4.7’de anne baba birliktelik durumu değişkenine göre öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğu düzeyleri aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları yer almaktadır. Tabloya göre öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğu düzeyleri, anne baba birliktelik durumu değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($t_{861} = .406$; $p > .01$).

Tablo 4.8’da öğrencilerin aile yaşam doyumu düzeylerinin kardeş sayısına göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.8: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Anla mlılık
Tek Çocu k	92	103.9 688	13.55 398	G. Arası	420.2 71	2	210.1 36	.92 8	.396	---
2-3	608	104.3 761	15.20 620	G. İçi	1960 42.35 1	86 6	226.3 77			
4 ve üstü	169	102.5 935	15.23 017	Toplam	1964 62.62 2	86 8				
Topla m	869	103.9 863	15.04 458							

Tablo 4.8’de öğrencilerin aile yaşam doyumunun kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(2,866)} = .928$; $p > .01$).

Tablo 4.9’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın kardeş sayısına göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.9: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Tek Çocuk	92	92.55 33	10.716 34	G. Arası	207.5 00	2	103.7 50	.91 0	.403	---
2-3	608	92.61 24	10.573 93	G. İçi	9816 3.917	86 6	114.0 46			
4 ve üstü	169	91.37 08	11.003 189	Toplam	9897 1.417	86 8				
Toplam	869	92.36 47	10.678 13							

Tablo 4.9'da öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(2,866)}=.910$); $p>.01$).

Tablo 4.10'da öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının aile desteği alt boyutunun kardeş sayısına göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.10: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Aile Desteği Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Tek Çocuk	92	23.55 43	3.417 36	G. Arası	47.95 4	2	23.9 77	1.6 25	.198	---
2-3	608	23.22 75	3.946 22	G. İçi	12778 .908	86 6	14.7 56			
4 ve üstü	169	22.73 24	3.670 66	Toplam	12826 .862	86 8				
Toplam	869	23.16 58	3.844 15							

Tablo 4.10'da öğrencilerin psikolojik dayanıklılık aile desteği alt boyutunun kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(2,866)}=1.625$); $p>.01$).

Tablo 4.11’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının akran desteği alt boyutunun kardeş sayısına göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.11: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Akran Desteği Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Tek Çocuk	92	17.6304	2.61743	G. Arası	17.352	2	8.676	1.358	.258	---
2-3	608	18.0790	2.48887	G. İçi	5532.732	866	6.389			
4 ve üstü	169	17.9233	2.61548	Toplam	5550.084	868				
Toplam	869	18.0012	2.52866							

Tablo 4.11’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılık akran desteği alt boyutunun kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(2,866)}=1.358$); $p>.01$).

Tablo 4.12’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının okul desteği alt boyutunun kardeş sayısına göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.12: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Okul Desteği Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Tek Çocuk	92	15.04 17	3.836 27	G. Arası	7.854	2	3.92 7	.28 0	.756	---
2-3	608	14.90 87	3.741 64	G. İçi	12131. 489	86 6	14.0 09			
4 ve üstü	169	14.70 87	3.695 51	Toplam	12139. 343	86 8				
Toplam	869	14.88 39	3.739 71							

Tablo 4.12’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılık okul desteği alt boyutunun kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(2,866)}=.280$); $p>.01$).

Tablo 4.13’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının uyum alt boyutunun kardeş sayısına göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.13: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Uyum Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Anlamlılık
Tek Çocuk	92	12.34 25	2.328 73	G. Arası	.097	2	.049	.00 9	.991	---
2-3	608	12.30 76	2.300 48	G. İçi	4584. 064	86 6	5.29 3			
4 ve üstü	169	12.31 07	2.286 34	Toplam	4584. 161	86 8				
Toplam	869	12.31 19	2.298 11							

Tablo 4.13’te öğrencilerin psikolojik dayanıklılık uyum alt boyutunun kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(2,866)}=.009$); $p>.01$).

Tablo 4.14’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının mücadele azmi alt boyutunun kardeş sayısına göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.14: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Mücadele Azmi Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
Tek Çocu k	92	14.07 61	3.483 82	G. Arası	1.20 5	2	.603	.05 2	.949	---
2-3	608	13.99 91	3.339 67	G. İçi	9942 .553	86 6	11.4 81			
4 ve üstü	169	13.93 59	3.508 48	Toplam	9943 .59	86 8				
Topla m	869	13.99 49	3.384 66							

Tablo 4.14’te öğrencilerin psikolojik dayanıklılık mücadele azmi alt boyutunun kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(2,866)}=.052$; $p>.01$).

Tablo 4.15’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının empati alt boyutunun kardeş sayısına göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.15: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Empati Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Anlamlılık
Tek Çocuk	92	9.9083	1.92490	G. Arası	15.451	2	7.726	2.536	.080	---
2-3	608	10.0905	1.69505	G. İçi	2638.500	866	3.047			
4 ve üstü	169	9.7599	1.82133	Toplam	2653.951	868				
Toplam	869	10.0069	1.74858							

Tablo 4.15'te öğrencilerin psikolojik dayanıklılık empati alt boyutunun kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(2,866)} = 2.536$; $p > .01$).

Tablo 4.16'da öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğunun kardeş sayısına göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.16: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunun Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Tek Çocuk	92	12.1970	10.86637	G. Arası	62.681	2	31.341	.259	.772	---
2-3	608	13.0073	10.95818	G. İçi	10493.7495	866	121.175			
4 ve üstü	169	13.1747	11.26067	Toplam	10500.0176	868				
Toplam	869	12.9541	10.99854							

Tablo 4.16'da öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğunun kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(2,866)} = .259$); $p > .01$).

Tablo 4.17’de öğrencilerin aile yaşam doyumu sınıf düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.17: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A-9. SIN IF	294	105.7 889	14.39 984	G. Arası	1867. 617	3	622.5 39	2.7 85	.040	A-C
B- 10. SIN IF	189	103.3 797	14.11 532	G. İçi	19651 3.270	87 9	223.5 65			
C- 11. SIN IF	263	102.2 174	15.83 299	Toplam	19838 0.887	88 2				
D- 11. SIN IF	137	104.3 677	15.48 754							
Top lam	883	103.9 890	14.99 739							

Tablo 4.17’de öğrencilerin aile yaşam doyumlarının sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)}= 2.785$; $p<.05$). Farklı bir ifadeyle aile yaşam doyumları sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F=1.577$, $p>.05$). Bundan dolayı varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre 9. sınıfta (ort.= 105.7889) okuyan öğrenciler 11. sınıfta (ort.= 102.2174) okuyan öğrencilere göre, anlamlı olarak yüksek aile yaşam doyumuna sahiptir.

Tablo 4.18’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın sınıf düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.18: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-9. Sınıf IF	294	94.5010	10.30332	G. Arası	2432.551	3	810.850	7.304	.000	A-B; A-C
B-10. Sınıf IF	189	90.3682	10.12047	G. İçi	97579.718	87	111.012			
C-11. Sınıf IF	263	91.2541	11.04066	Toplam	10001.2269	88				
D-11. Sınıf IF	137	92.6731	10.60066							
Toplam	883	92.3657	10.64860							

Tablo 4.18’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)}= 7.304$; $p<.01$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılıkların sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F=.772$, $p>.05$). Bundan dolayı varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre 9. sınıfta (ort.= 94.5010) okuyan öğrenciler 10. sınıfta (ort.= 90.3682) okuyan öğrencilere göre, 9.sınıfta (ort.=94.5010) okuyan öğrenciler 11.sınıfta (ort.= 91.2541) okuyan öğrencilere göre anlamlı olarak yüksek psikolojik dayanıklılığa sahiptir.

Tablo 4.19’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın aile desteği alt boyutunun sınıf düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.19: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Aile Desteği Alt Boyutunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Anla mlılık
A-9. SIN IF	294	23.99 54	3.591 45	G. Arası	361.9 22	3	120.6 41	8.3 65	.000	A-B; A-C
B- 10. SIN IF	189	22.91 81	3.830 86	G. İçi	12677 .179	87 9	14.42 2			
C- 11. SIN IF	263	22.41 96	4.066 14	Toplam	13039 .101	88 2				
D- 11. SIN IF	137	23.05 16	3.645 23							
Top lam	883	23.14 91	3.844 94							

Tablo 4.19’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının aile desteği sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)} = 8.365$; $p < .01$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılıkların aile desteği alt boyutu sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = 1.766$, $p > .05$). Bundan dolayı varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey HSD uyumlu çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre 9.sınıfta (ort.= 23.9954) okuyan öğrenciler 10.sınıfta (ort.= 22.9181) okuyan öğrencilere göre, 9.sınıfta (ort.=23.9954) okuyan öğrenciler 11.sınıfta (ort.= 22.4196) okuyan öğrencilere göre anlamlı olarak yüksek psikolojik dayanıklılık alt boyutu aile desteğine sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4.20’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın akran desteği alt boyutunun sınıf düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.20: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Akran Desteği Alt Boyutunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-9. SINIF	294	18.1515	2.38863	G. Arası	50.239	3	16.746	2.648	.048	---
B-10. SINIF	189	17.8149	2.56187	G. İçi	5558.0	87	6.323			
C-11. SINIF	263	17.7681	2.66254	Toplam	5608.2	88				
D-11. SINIF	137	18.4088	2.41793							
Toplam	883	18.0052	2.52163							

Tablo 4.20’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının akran desteği sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)} = 2.648$; $p < .05$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılıkların akran desteği alt boyutu sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağılmadığı görülmüştür ($F = 8.365$, $p < .05$). Bundan dolayı varyansların homojen dağılımını gerektirmeyen çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Games-Howell çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır fakat gruplar arası farklılık elde edilememiştir.

Tablo 4.21’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın okul desteği alt boyutunun sınıf düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.21: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Okul Desteği Alt Boyutunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Anlamlılık
A-9. SİNİ F	294	15.1034	3.60607	G. Arası	77.736	3	25.912	1.870	.133	---
B-10. SİNİ F	189	14.4172	3.83332	G. İçi	12181.907	87	13.859			
C-11. SİNİ F	263	15.1217	3.64142	Toplam	12259.643	88	2			
D-11. SİNİ F	137	14.6484	3.96230							
Toplam	883	14.8914	3.72825							

Tablo 4.21’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının okul desteği alt boyutunun sınıf düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(3,879)}=1.870$; $p>.01$).

Tablo 4.22’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın uyum alt boyutunun sınıf düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.22: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Uyum Alt Boyutunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlam lılık
A-9. SINI F	294	12.5 220	2.255 52	G. Arası	27.99 9	3	9.33 3	1.79 0	.148	---
B-10. SINI F	189	12.0 372	2.174 52	G. İçi	4583. 888	87 9	5.21 5			
C-11. SINI F	263	12.2 580	2.306 41	Toplam	4611. 887	88 2				
D-11. SINI F	137	12.3 193	2.441 37							
Topla m	883	12.3 081	2.286 68							

Tablo 4.22’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının uyum alt boyutunun sınıf düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(3,879)}=1.790$; $p>.01$).

Tablo 4.23’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın mücadele azmi alt boyutunun sınıf düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.23: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Mücadele Azmi Alt Boyutunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-9. SİNİ F	294	14.6 135	3.44 113	G. Arası	203.70 7	3	67.9 02	6.0 23	.000	A-B; A-C
B-10. SİNİ F	189	13.3 818	3.18 093	G. İçi	9909.9 21	87 9	11.2 74			
C-11. SİNİ F	263	13.7 340	3.46 219	Toplam	10113. 628	88 2				
D-11. SİNİ F	137	14.1 314	3.20 573							
Toplam	883	14.0 131	3.38 625							

Tablo 4.23'te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının mücadele azmi sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)} = 6.023$; $p < .01$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılıkların mücadele azmi alt boyutu sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = 1.654$, $p < .05$). Bundan dolayı varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre 9.sınıfta (ort.= 14.6135) okuyan öğrenciler 10.sınıfta (ort.= 13.3818) okuyan öğrencilere göre, 9.sınıfta (ort.=14.6135) okuyan öğrenciler 11.sınıfta (ort.= 13.7340) okuyan öğrencilere göre anlamlı olarak yüksek psikolojik dayanıklılık alt boyutu mücadele azmine sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4.24'de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın empati alt boyutunun sınıf düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.24: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Empati Alt Boyutunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Anlam lılık
A-9. SINI F	294	10.1 152	1.690 11	G. Arası	13.89 5	3	4.63 2	1.51 5	.209	---
B-10. SINI F	189	9.79 89	1.839 81	G. İçi	2687. 096	87 9	3.05 7			
C-11. SINI F	263	9.95 27	1.790 14	Toplam	2700. 991	88 2				
D-11. SINI F	137	10.1 136	1.658 72							
Topla m	883	9.99 88	1.749 96							

Tablo 4.24'te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının empati alt boyutunun sınıf düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(3,879)}=1.515$; $p>.01$).

Tablo 4.25'de öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğunun sınıf düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.25: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Anlamlılık
A-9. SİNİ F	294	12.7674	10.72300	G. Arası	1743.358	3	581.119	4.870	.002	B-A; B-C; B-D
B-10. SİNİ F	189	15.5185	11.74554	G. İçi	104887.597	87	119.326			
C-11. SİNİ F	263	12.3230	10.36245	Toplam	106630.955	88				
D-11. SİNİ F	137	11.2740	11.22233							
Toplam	883	12.9922	10.99531							

Tablo 4.25'te öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğunun sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)} = 4.870$; $p < .01$). Farklı bir ifadeyle sosyal medya kullanım bozukluğunun sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = 1.302$, $p < .05$). Bundan dolayı varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey HSD uyumlu çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre 10.sınıfta okuyan öğrenciler 9.sınıfta okuyan öğrencilere göre, 10.sınıfta (ort.=15.5185) okuyan öğrenciler; 11.sınıfta (ort.= 12.3230) okuyan öğrencilere göre, 10.sınıfta (ort.=15.5185) okuyan öğrenciler; 10.sınıfta (ort.=15.5185) okuyan öğrencilere göre 12.sınıfta (ort.= 11.2740) okuyan öğrencilere göre anlamlı olarak yüksek sosyal medya kullanım bozukluğuna sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4.26'da aile yaşam doyumunun yaş düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.26: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- 14Y AŞ	71	105.6 211	14.97 998	G. Arası	1242. 400	4	310.6 00	1.3 65	.244	---
B- 15Y AŞ	233	105.7 606	14.42 724	G. İçi	18117 1.596	79 6	227.6 03			
C- 16Y AŞ	179	103.2 002	14.64 931	Toplam	18241 3.996	80 0				
D- 17Y AŞ	232	103.0 275	15.58 684							
E- 18Y AŞ	86	103.5 545	16.39 705							
Top lam	801	104.1 476	15.10 025							

Tablo 4.26’da öğrencilerin aile yaşam doyumları yaşına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(4,796)} = 1.365$; $p > .01$).

Tablo 4.27’de psikolojik dayanıklılığın yaş düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.27: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-14YAŞ	71	94.1	10.5	G. Arası	1632.7	4	408.1	3.7	.005	B-C; B-D
		593	3643		85	96	43			
B-15YAŞ	233	94.1	10.5	G. İçi	86802.	79	109.0			
		806	4757		117	6	48			
C-16YAŞ	179	91.0	10.0	Toplam	88434.	80				
		392	5722		903	0				
D-17YAŞ	232	91.3	10.4							
		574	0163							
E-18YAŞ	86	93.5	10.9							
		869	6711							
Toplam	801	92.5	10.5							
		952	1397							

Tablo 4.27’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının yaş düzeyine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($F_{(4,796)} = 3.743$; $p < .01$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılığı yaş düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = 4.870$, $p > .05$). Bundan dolayı varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre 15 yaşında (ort.=94.1806) olan bireyler, 16 yaşında (ort.= 91.0392) olan bireylere göre; 15yaşında (ort.=94.1806) olan bireyler, 17 yaşında (ort.= 91.3574) olan bireylere göre anlamlı olarak yüksek psikolojik dayanıklılığa sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4.28’de psikolojik dayanıklılığın aile desteği alt boyutunun yaş düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.28: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Aile Desteği Alt Boyutu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyan sın Kaynağ ı	KT	sd	KO	F	p	Anlam lılık
A- 14YA Ş	71	24.1 439	3.56 543	G. Arası	268.583	4	67.1 46	4.6 24	.001	A-C; A-D; B-C; B-D
B- 15YA Ş	233	23.7 972	3.66 500	G. İçi	11559.4 63	79 6	14.5 22			
C- 16YA Ş	179	22.6 242	4.02 230	Toplam	11828.0 46	80 0				
D- 17YA Ş	232	22.6 775	3.82 096							
E- 18YA Ş	86	23.1 572	3.91 218							
Topla m	801	23.1 728	3.84 513							

Tablo 4.28’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının aile desteği alt boyutunun yaş düzeyine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,779)} = 4.624$; $p < .01$). Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = .689$, $p > .05$). Bundan dolayı varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre 14 yaşındaki bireyler (ort.=24.1439), 16 (ort.= 22.6242) yaşındakilere göre; 14 (ort.=24.1439) yaşındaki bireyler, 17 (ort.= 22.6775) yaşındakilere göre; 15 (ort.=23.7972) yaşındaki bireyler, 16 (ort.=22.6242) yaşındaki bireylere göre; 15 (ort.=23.7972) yaşındaki bireyler, 17 (ort.= 22.6775) yaşındaki bireylere göre anlamlı olarak yüksek psikolojik dayanıklılığın alt boyutu aile desteğine sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4.29’da psikolojik dayanıklılığın akran desteği alt boyutunun yaş düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.29: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Akran Desteği Alt Boyutu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlam lılık
A- 14YA Ş	71	17.9 718	2.640 19	G. Arası	15.42 0	4	3.85 5	.61 2	.654	---
B- 15YA Ş	233	18.1 225	2.404 28	G. İçi	5017. 783	79 6	6.30 4			
C- 16YA Ş	179	17.9 722	2.618 23	Toplam	5033. 202	80 0				
D- 17YA Ş	232	17.8 578	2.535 29							
E- 18YA Ş	86	18.2 907	2.385 58							
Topla m	801	18.0 169	2.508 29							

Tablo 4.29’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının akran desteği alt boyutunun yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(4,796)}=.612$; $p>.01$).

Tablo 4.30’de psikolojik dayanıklılığın okul desteği alt boyutunun yaş düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.30: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Okul Desteği Alt Boyutu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-14YAŞ	71	15.0403	3.56789	G. Arası	17.364	4	4.341	.312	.870	---
B-15YAŞ	233	15.0666	3.70840	G. İçi	11058.615	796	13.893			
C-16YAŞ	179	14.7543	3.66355	Toplam	11075.979	800				
D-17YAŞ	232	14.9952	3.69685							
E-18YAŞ	86	14.6739	4.10301							
Toplam	801	14.9316	3.72088							

Tablo 4.30'da öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının okul desteği alt boyutunun yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(4,796)}=.312$; $p>.01$).

Tablo 4.31'de psikolojik dayanıklılığın uyum alt boyutunun yaş düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.31: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Uyum Alt Boyutu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-14YAŞ	71	12.1825	2.42793	G. Arası	52,027	4	13.007	2.509	.041	---
B-15YAŞ	233	12.5666	2.22100	G. İçi	4126,063	79	5.183			
C-16YAŞ	179	12.1884	2.25325	Toplam	4178,090	80				
D-17YAŞ	232	12.1224	2.30091							
E-18YAŞ	86	12.8605	2.28119							
Toplam	801	12.3509	2.28530							

Tablo 4.31’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının uyum alt boyutunun yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($F_{(4,796)}=2.509$; $p<.05$). Farklı bir ifade ile öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının uyum alt boyutunun yaş düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F=.784$, $p>.05$). Bundan dolayı varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Fakat farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğu bulunamamıştır.

Tablo 4.32’de psikolojik dayanıklılığın mücadele azmi alt boyutunun yaş düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.32: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Mücadele Azmi Alt Boyutu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-14YAŞ	71	14.5814	3.64610	G. Arası	147.612	4	36.903	3.299	.011	B-D
B-15YAŞ	233	14.5162	3.32256	G. İçi	8904.339	79	11.16			
C-16YAŞ	179	13.6908	3.31205	Toplam	9051.951	80	0			
D-17YAŞ	232	13.6571	3.33066							
E-18YAŞ	86	14.5233	3.24935							
Toplam	801	14.0895	3.36377							

Tablo 4.32’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının mücadele azmi alt boyutunun yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($F_{(4,796)}=3.299$; $p<.05$). Farklı bir ifade ile öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının mücadele azmi alt boyutunun yaş düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F=.553$, $p>.05$). Bundan dolayı varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. 15 yaşındaki (ort.=14.5162) bireylerin 17 yaşındaki (ort.=13.6571) bireylere göre anlamlı olarak daha yüksek psikolojik dayanıklılık mücadele azmine sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4.33’de psikolojik dayanıklılığın empati alt boyutunun yaş düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.33: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Empati Alt Boyutu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlam lılık
A- 14YA Ş	71	10.2 394	1.468 38	G. Arası	13.67 3	4	3.41 8	1.16 6	.324	---
B- 15YA Ş	233	10.1 116	1.690 62	G. İçi	2333. 273	79 6	2.93 1			
C- 16YA Ş	179	9.80 93	1.884 79	Toplam	2346. 946	80 0				
D- 17YA Ş	232	10.0 474	1.708 75							
E- 18YA Ş	86	10.0 814	1.580 88							
Topla m	801	10.0 335	1.712 80							

Tablo 4.33'te öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının empati alt boyutunun yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(4,796)}=1.166$; $p>.01$).

Tablo 4.34'de sosyal medya kullanım bozukluğunun yaş düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.34: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Yaş Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Or t.	Ss	Varyans ın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- 14YA Ş	71	11. 48 98	10.982 72	G. Arası	714.07 4	4	178.5 19	1.4 95	.202	---
B- 15YA Ş	233	13. 35 53	11.001 16	G. İçi	95055. 879	79 6	119.4 17			
C- 16YA Ş	179	14. 16 49	11.134 70	Toplam	95769. 954	80 0				
D- 17YA Ş	232	12. 24 32	10.366 39							
E- 18YA Ş	86	11. 62 79	11.703 24							
Topl am	801	12. 86 33	10.941 32							

Tablo 4.34'te öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğu yaşına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. ($F_{(4,796)}=1.1495$; $p>.01$).

Tablo 4.35'de aile yaşam doyumunun anne eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.35: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort ·	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	291	103 .41 56	14.79 614	G. Arası	1081. 734	4	270.4 33	1.2 05	.307	---
B- Ortaok ul	261	104 .35 35	15.22 716	G. İçi	1952 19.63 3	87 0	224.3 90			
C-Lise	203	103 .75 37	15.06 721	Toplam	1963 01.36 7	87 4				
D- Üniver site	98	106 .41 28	14.63 683							
E- Lisans üstü	22	99. 914 0	15.12 919							
Topla m	875	104 .02 14	14.98 670							

Tablo 4.35'te öğrencilerin aile yaşam doyumu anne eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. ($F_{(4,870)} = 1.205$; $p > .01$).

Tablo 4.36'da psikolojik dayanıklılığın anne eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.36: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort ·	Ss	Varyans ın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	291	91. 610 8	10.19 540	G. Arası	477.2 72	4	119.3 18	1.0 54	.378	---
B- Ortaok ul	261	93. 073 3	10.58 069	G. İçi	98523 .447	87 0	113.2 45			
C-Lise	203	92. 127 9	11.14 089	Toplam	99000 .719	87 4				
D- Üniver site	98	93. 563 5	10.60 857							
E- Lisans üstü	22	91. 221 9	12.50 354							
Topla m	875	92. 375 9	10.64 299							

Tablo 4.36’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılıkları anne eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(4,870)} = 1.054$; $p > .01$).

Tablo 4.37’de psikolojik dayanıklılığın aile desteği alt boyutunun anne eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.37: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Aile Desteği Alt Boyutunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-İlkokul	291	22.9 122	3.671 86	G. Arası	70.56 0	4	17.6 40	1.1 93	.312	---
B-Ortaokul	261	23.2 844	3.856 18	G. İçi	12862 .254	87 0	14.7 84			
C-Lise	203	22.9 801	4.143 53	Toplam	12932 .814	87 4				
D-Üniversite	98	23.8 163	3.515 35							
E-Lisansüstü	22	23.1 818	4,468 26							
Toplam	875	23.1 470	3.846 72							

Tablo 4.37’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının aile desteği alt boyutunun anne eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(4,870)} = 1.193$; $p > .01$).

Tablo 4.38’de psikolojik dayanıklılığın akran desteği alt boyutunun anne eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.38: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Akran Desteği Alt Boyutunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	291	17.9 142	2.640 67	G. Arası	27.7 60	4	6.9 40	1.0 95	.358	---
B- Ortaok ul	261	18.1 762	2.351 67	G. İçi	5516 .431	87 0	6.3 41			
C-Lise	203	17.8 623	2.596 52	Toplam	5544 .192	87 4				
D- Ünivers ite	98	18.2 908	2.335 20							
E- Lisansü stü	22	17.5 000	2.807 30							
Toplam	875	18.0 121	2.518 62							

Tablo 4.38’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının akran desteği alt boyutunun anne eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(4,870)} = 1.095$; $p > .01$).

Tablo 4.39’da psikolojik dayanıklılığın okul desteği alt boyutunun anne eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.39: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Okul Desteği Alt Boyutunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	291	14.8 064	3.511 22	G. Arası	5.756	4	1.43 9	.10 3	.982	---
B- Ortaok ul	261	14.8 953	3.758 86	G. İçi	1218 0.996	87 0	14.0 01			
C-Lise	203	14.8 861	3.732 18	Toplam	1218 6.752	87 4				
D- Ünivers ite	98	15.0 610	4.098 95							
E- Lisansü stü	22	14.6 765	4.824 10							
Toplam	875	14.8 767	3.734 12							

Tablo 4.39’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının okul desteği alt boyutunun anne eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(4,870)} = .103$; $p > .01$).

Tablo 4.40’da psikolojik dayanıklılığın uyum alt boyutunun anne eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.40: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Uyum Alt Boyutunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	291	12.2 678	2.323 86	G. Arası	10.62 5	4	2.6 56	.50 4	.732	---
B- Ortaok ul	261	12.4 175	2.263 94	G. İçi	4580. 873	87 0	5.2 65			
C-Lise	203	12.3 716	2.264 81	Toplam	4591. 498	87 4				
D- Ünivers ite	98	12.1 198	2.142 05							
E- Lisansü stü	22	11.9 545	3.093 42							
Toplam	875	12.3 121	2.292 04							

Tablo 4.40'da öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının uyum alt boyutunun anne eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(4,870)} = .504$; $p > .01$).

Tablo 4.41'de psikolojik dayanıklılığın mücadele azmi alt boyutunun anne eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.41: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Mücadele Azmi Alt Boyutunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	291	13.9	3.316	G. Arası	6.37	4	1.59	.13	.968	---
		538	22		8		4	9		
B- Ortaok ul	261	14.0	3.504	G. İçi	9987	87	11.4			
		858	81		.819	0	80			
C-Lise	203	13.9	3.253	Toplam	9994	87				
		934	52		.197	4				
D- Ünivers ite	98	14.1	3.707							
		939	50							
E- Lisansü stü	22	13.8	2.519							
		182	19							
Toplam	875	14.0	3.381							
		258	57							

Tablo 4.41’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının mücadele azmi alt boyutunun anne eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($F_{(4,870)} = .139$; $p > .01$).

Tablo 4.42’de psikolojik dayanıklılığın empati alt boyutunun anne eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.42: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Empati Alt Boyutunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	291	9.75 64	1.852 19	G. Arası	30.2 92	4	7.5 73	2.4 87	.042	B-A
B- Ortaok ul	261	10.2 140	1.678 93	G. İçi	2649 .696	87 0	3.0 46			
C-Lise	203	10.0 345	1.733 13	Toplam	2679 .988	87 4				
D- Ünivers ite	98	10.0 816	1.544 35							
E- Lisansü stü	22	10.0 909	1.997 83							
Toplam	875	10.0 023	1.751 10							

Tablo 4.42’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının empati alt boyutunun anne eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(4,870)}= 2.487$; $p<.05$). Başka bir ifade ile öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının empati alt boyutunun anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F=1.036$, $p>.05$). Bundan dolayı varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre annesinin eğitim düzeyi ortaokul (ort.=10.2140) olan öğrenciler ilkokul (ort.=9.7564) olan öğrencilere göre daha yüksek psikolojik dayanıklılık empati düzeyine sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4.43’de sosyal medya kullanım bozukluğunun anne eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.43: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Or t.	Ss	Varyans ın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	291	12. 07 10	10.84 032	G. Arası	998.5 32	4	249.6 33	2.0 65	.084	---
B- Ortaok ul	261	13. 34 82	10.63 100	G. İçi	10519 2.587	87 0	120.9 11			
C-Lise	203	14. 04 96	12.07 992	Toplam	10619 1.119	87 4				
D- Üniver site	98	11. 55 82	9.729 94							
E- Lisans üstü	22	16. 62 61	12.08 955							
Topla m	875	12. 96 81	11.02 271							

Tablo 4.43'te öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğu anne eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. ($F_{(4,870)} = 2.065$; $p > .01$).

Tablo 4.44'de aile yaşam doyumunun baba eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.44: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	180	103. 167 8	14.57 295	G. Arası	645.3 06	4	161.3 27	.7 15	.582	---
B- Ortaok ul	257	103. 367 6	15.67 083	G. İçi	19616 3.953	86 9	225.7 35			
C-Lise	266	104. 155 3	14.74 331	Toplam	19680 9.259	87 3				
D- Üniver site	138	105. 040 2	15.19 250							
E- Lisans üstü	33	106. 825 6	13.76 068							
Topla m	874	103. 960 9	15.01 466							

Tablo 4.44'te öğrencilerin aile yaşam doyumlarının baba eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. ($F_{(4,869)} = .715$; $p > .01$).

Tablo 4.45'de psikolojik dayanıklılığın baba eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.45: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort .	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-İlkokul	180	91.9046	10.67902	G. Arası	62.627	4	15.657	.137	.969	---
B-Ortaokul	257	92.6479	10.61931	G. İçi	99348.067	86	114.325			
C-Lise	266	92.3617	10.16025	Toplam	99410.694	87	3			
D-Üniversite	138	92.4092	12.04861							
E-Lisansüstü	33	92.0197	9.38969							
Toplam	874	92.3463	10.67111							

Tablo 4.45'te öğrencilerin psikolojik dayanıklılıkları baba eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. ($F_{(4,869)} = .137$; $p > .01$).

Tablo 4.46'da psikolojik dayanıklılığın aile desteği alt boyutunun baba eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.46: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Aile Desteği Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	180	22.9 848	3.636 76	G. Arası	44,83 3	4	11.2 08	.75 6	.554	---
B- Ortaok ul	257	22.9 622	4.018 67	G. İçi	1288 4,071	86 9	14.8 26			
C-Lise	266	23.0 653	3.966 32	Toplam	1292 8,904	87 3				
D- Ünivers ite	138	23.5 413	3.672 80							
E- Lisansü stü	33	23.6 667	3.378 86							
Toplam	874	23.1 163	3.848 34							

Tablo 4.46’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının aile desteği alt boyutunun baba eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. ($F_{(4.869)} = .756$; $p > .01$).

Tablo 4.47’de psikolojik dayanıklılığın akran desteği alt boyutunun baba eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.47: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Akran Desteği Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	180	17.9 084	2.829 02	G. Arası	4.287	4	1.0 72	.16 7	.955	---
B- Ortaok ul	257	18.0 721	2.384 68	G. İçi	5574. 908	86 9	6.4 15			
C-Lise	266	17.9 832	2.462 17	Toplam	5579. 195	87 3				
D- Ünivers ite	138	17.9 928	2.572 29							
E- Lisansü stü	33	17.7 879	2.328 59							
Toplam	874	17.9 881	2.528 01							

Tablo 4.47’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının akran desteği alt boyutunun baba eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. ($F_{(4,869)} = .167$; $p > .01$).

Tablo 4.48’de psikolojik dayanıklılığın okul desteği alt boyutunun baba eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.48: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Okul Desteği Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	180	15.0	3.679	G. Arası	13.24	4	3.31	.23	.917	---
B- Ortaok ul	257	14.9	3.788	G. İçi	1212	86	13.9			
C-Lise	266	14.7	3.597	Toplam	5.533	87	3			
D- Ünivers ite	138	14.9	3.846							
E- Lisansü stü	33	14.5	4.209							
Toplam	874	14.9	3.728							

Tablo 4.48’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının okul desteği alt boyutunun baba eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. ($F_{(4,869)} = .237$; $p > .01$).

Tablo 4.49’da psikolojik dayanıklılığın uyum alt boyutunun baba eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.49: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Uyum Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	18 0	12.35 79	2.322 52	G. Arası	17.504	4	4.3 76	.84 1	.499	---
B- Ortaok ul	25 7	12.31 87	2.231 08	G. İçi	4520.2 70	86 9	5.2 02			
C-Lise	26 6	12.45 02	2.181 23	Toplam	4537.7 74	87 3				
D- Ünivers ite	13 8	12.04 35	2.440 14							
E- Lisansü stü	33	12.06 06	2.524 13							
Toplam	87 4	12.31 36	2.279 89							

Tablo 4.49’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının uyum alt boyutunun baba eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. ($F_{(4,869)} = .841$; $p > .01$).

Tablo 4.50’de psikolojik dayanıklılığın mücadele azmi alt boyutunun baba eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.50: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Mücadele Azmi Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	180	13.7 216	3.264 33	G. Arası	40,56 9	4	10,1 42	.88 2	.474	---
B- Ortaok ul	257	14.2 919	3.384 28	G. İçi	9988, 626	86 9	11,4 94			
C-Lise	266	14.0 405	3.350 99	Toplam	1002 9,194	87 3				
D- Ünivers ite	138	13.8 317	3.596 91							
E- Lisansü stü	33	14.1 481	3.539 80							
Toplam	874	14.0 198	3.389 42							

Tablo 4.50’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının mücadele azmi alt boyutunun baba eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. ($F_{(4,869)} = .882$; $p > .01$).

Tablo 4.51’de psikolojik dayanıklılığın empati alt boyutunun baba eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.51: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Empati Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlam lılık
A-İlkokul	180	9.88 40	1.833 46	G. Arası	5.198	4	1.2 99	.42 2	.793	---
B-Ortaokul	257	10.0 350	1.696 37	G. İçi	2675. 793	86 9	3.0 79			
C-Lise	266	10.0 484	1.727 93	Toplam	2680. 991	87 3				
D-Üniversite	138	10.0 507	1.718 61							
E-Lisansüstü	33	9.78 79	2.102 94							
Toplam	874	10.0 011	1.752 43							

Tablo 4.51’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının empati alt boyutunun baba eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. ($F_{(4,869)} = .422$; $p > .01$).

Tablo 4.52’de sosyal medya kullanım bozukluğunun baba eğitim düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.52: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort ·	Ss	Varyans ın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- İlkokul	180	12. 897 4	10.68 679	G. Arası	263.99 2	4	65.99 8	.54 4	.704	---
B- Ortaok ul	257	13. 063 7	10.83 045	G. İçi	10551 6.348	86 9	121.4 23			
C-Lise	266	13. 433 0	11.40 532	Toplam	10578 0.340	87 3				
D- Üniver site	138	11. 900 3	10.95 785							
E- Lisans üstü	33	14. 158 3	11.35 093							
Topla m	874	12. 999 5	11.00 767							

Tablo 4.52’de öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğu baba eğitimine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. ($F_{(4,869)} = .544$; $p > .01$).

Tablo 4.53’de aile yaşam doyumunun algılanan sosyoekonomik düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.53: Öğrencilerin Aile Yaşam Doymu Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort ·	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- Düşü k	31	97. 841 8	16.74 717	G. Arası	1393. 106	2	696.5 53	3.1 07	.045	C-A
B- Orta	763	104 .04 98	15.09 141	G. İçi	19481 8.957	86 9	224.1 88			
C- Yüks ek	78	105 .66 48	12.92 283	Toplam	19621 2.063	87 1				
Topl am	872	103 .97 36	15.00 907							

Tablo 4.53'te öğrencilerin aile yaşam doymu algıladıkları sosyoekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmektedir ($F_{(4,869)} = 3.107$, $p < .01$). Farklı bir ifadeyle aile yaşam doymu sosyoekonomik duruma göre anlamlı bir şekilde değişmektedir. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği kontrol edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = 2.911$, $p > .05$). Varyansların homojen dağılımında kullanılan çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tuckey HSD çoklu karşılaştırma testinden yararlanılmıştır. Bu sonuçlara göre algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek (ort.=105.6648) olan öğrenciler düşük (ort.= 97.8418) olan öğrencilere göre anlamlı bir fark görülmektedir. Farklı bir ifadeyle algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek olan öğrenciler düşük olan öğrencilere göre daha yüksek aile yaşam doyumuna sahiptir.

Tablo 4.54'de psikolojik dayanıklılığın algılanan sosyoekonomik düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.54: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Düşük	31	89.2 258	11.9 5421	G. Arası	1035.4 10	2	517.7 05	4.5 64	.011	C-A; C-B
B-Orta	763	92.2 080	10.5 2923	G. İçi	98567. 791	86 9	113.4 27			
C-Yüksek	78	95.3 853	11.2 8257	Toplam	99603. 201	87 1				
Toplam	872	92.3 862	10.6 9369							

Tablo 4.54'te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmektedir ($F_{(3,989)} = 3.221, p < .01$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılık sosyoekonomik duruma göre anlamlı bir şekilde değişmektedir. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği kontrol edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = .827, p > .05$). Varyansların homojen dağılımında kullanılan çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tuksey HSD çoklu karşılaştırma testinden yararlanılmıştır. Bu sonuçlara göre algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek (ort.=95.3853) olan öğrenciler düşük (ort.=89.2258) olan öğrencilere göre, yüksek (ort.=95.3853) olan öğrenciler orta (ort.=92.2080) olan öğrencilere göre aralarında anlamlı bir fark görülmektedir. Farklı bir ifadeyle algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek olan öğrenciler düşük olan öğrencilere göre ve algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek olan öğrenciler orta olan öğrencilere göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığa sahiptir.

Tablo 4.55'de psikolojik dayanıklılığın aile desteği alt boyutunun algılanan sosyoekonomik düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.55: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Aile Desteği Alt Boyutunun Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Düşük	31	21.6 129	3.98 060	G. Arası	121.01 9	2	60.5 10	4.1 18	.017	C-A
B-Orta	763	23.1 279	3.84 626	G. İçi	12767. 873	86 9	14.6 93			
C-Yüksek	78	23.9 297	3.63 904	Toplam	12888. 892	87 1				
Toplam	872	23.1 458	3.84 679							

Tablo 4.55'te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının aile desteği alt boyutu algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmektedir ($F_{(3,989)} = 4.118$, $p < .01$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılığın aile desteği alt boyutu sosyoekonomik duruma göre anlamlı bir şekilde değişmektedir. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği kontrol edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = .709$, $p > .05$). Varyansların homojen dağılımında kullanılan çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tuksey HSD çoklu karşılaştırma testinden yararlanılmıştır. Bu sonuçlara göre algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek (ort.= 23.9297) olan öğrenciler düşük (ort.= 21.6129) olan öğrencilerle aralarında anlamlı bir fark görülmektedir. Farklı bir ifadeyle algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek olan öğrenciler düşük olan öğrencilere göre yüksek psikolojik dayanıklılığın aile desteğine sahiptir.

Tablo 4.56'de psikolojik dayanıklılığın akran desteği alt boyutunun algılanan sosyoekonomik düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.56: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Akran Desteği Alt Boyutunun Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlam lılık
A- Düşük	31	18.0 645	3.385 61	G. Arası	16.23 7	2	8.11 9	1.28 1	.278	---
B- Orta	763	17.9 588	2.497 68	G. İçi	5506. 058	86 9	6.33 6			
C- Yüks ek	78	18.4 361	2.303 35	Toplam	5522. 295	87 1				
Topla m	872	18.0 053	2.517 97							

Tablo 4.56’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının akran desteği alt boyutunun algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(3,869)} = 1.281, p > .01$).

Tablo 4.57’de psikolojik dayanıklılığın okul desteği alt boyutunun algılanan sosyoekonomik düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.57: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Okul Desteği Alt Boyutunun Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort ·	Ss	Varyans ın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- Düşü k	31	15. 193 5	3.944 78	G. Arası	31.296	2	15.6 48	1.1 36	.322	---
B- Orta	763	14. 845 8	3.687 67	G. İçi	11970. 409	86 9	13.7 75			
C- Yüks ek	78	15. 483 8	3.849 78	Toplam	12001. 705	87 1				
Topla m	872	14. 915 3	3.712 04							

Tablo 4.57’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının okul desteği alt boyutunun algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(3.869)} = 1.136, p > .01$).

Tablo 4.58’de psikolojik dayanıklılığın uyum alt boyutunun algılanan sosyoekonomik düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.58: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Uyum Alt Boyutunun Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlam lılık
A- Düşük	31	11.9 355	2.365 52	G. Arası	44.74 3	2	22.3 71	4.2 89	.014	C-B
B- Orta	763	12.2 439	2.277 45	G. İçi	4532. 212	86 9	5.21 5			
C- Yüksek	78	13.0 000	2.313 15	Toplam	4576. 955	87 1				
Toplam	872	12.3 005	2.292 34							

Tablo 4.58’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının uyum alt boyutu algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmektedir ($F_{(3,989)}=4.289$, $p<.05$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılığın uyum alt boyutu sosyoekonomik duruma göre anlamlı bir şekilde değişmektedir. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği kontrol edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F=.020$, $p>.05$). Varyansların homojen dağılımında kullanılan çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tuckey HSD çoklu karşılaştırma testinden yararlanılmıştır. Bu sonuçlara göre algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek (ort.= 13.0000) olan öğrencilerle orta (ort.= 12.2439) olan öğrenciler arasında anlamlı bir fark görülmektedir. Farklı bir ifadeyle algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek olan öğrenciler orta olan öğrencilere göre yüksek psikolojik dayanıklılığın alt boyutu uyuma sahiptir.

Tablo 4.59’da psikolojik dayanıklılığın mücadele azmi alt boyutunun algılanan sosyoekonomik düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.59: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Mücadele Azmi Alt Boyutunun Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Düşük	31	12.4013	3.05825	G. Arası	88.703	2	44.351	3.888	.021	C-A; B-A
B-Orta	763	14.0481	3.36683	G. İçi	9912.799	869	11.407			
C-Yüksek	78	14.3176	3.59384	Toplam	10001.502	871				
Toplam	872	14.0137	3.38863							

Tablo 4.59’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının mücadele azmi alt boyutu algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmektedir ($F_{(3,989)} = 3.888, p < .05$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılığın mücadele azmi alt boyutu sosyoekonomik duruma göre anlamlı bir şekilde değişmektedir. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği kontrol edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = .779, p > .05$). Varyansların homojen dağılımında kullanılan çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tuksey HSD çoklu karşılaştırma testinden yararlanılmıştır. Bu sonuçlara göre algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek (ort.= 14.3176) olan öğrencilerle düşük (ort.= 12.4013) olan öğrenciler arasında ve algılanan sosyoekonomik düzeyi orta (ort.= 14.0481) olanlarla düşük (ort.= 12.4013) olanlar arasında anlamlı bir fark görülmektedir. Farklı bir ifadeyle algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek olan bireyler düşük olan bireylere göre ve algılanan ekonomik düzeyi orta olan bireyler düşük olan bireylere göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığın mücadelesine sahiptir.

Tablo 4.60’da psikolojik dayanıklılığın empati alt boyutunun algılanan sosyoekonomik düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.60: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Empati Alt Boyutunun Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Düşük	31	10.0 181	1.642 58	G. Arası	3.894	2	1.94 7	.63 7	.529	---
B-Orta	763	9.98 35	1.742 19	G. İçi	2655. 070	86 9	3.05 5			
C-Yüksek	78	10.2 179	1.842 13	Toplam	2658. 964	87 1				
Toplam	872	10.0 057	1.747 22							

Tablo 4.60'da öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının empati alt boyutunun algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(3,869)} = .637, p > .01$).

Tablo 4.61'de sosyal medya kullanım bozukluğunun algılanan sosyoekonomik düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.61: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Algıladıkları Sosyoekonomik Düzey Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Düşük	31	11.3 947	10.068 17	G. Arası	663.54 0	2	331.7 70	2.7 40	.065	---
B-Orta	763	12.7 997	10.872 85	G. İçi	10521 5.440	86 9	121.0 76			
C-Yüksek	78	15.6 628	12.531 32	Toplam	10587 8.980	87 1				
Toplam	872	13.0 058	11.025 44							

Tablo 4.61'de öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğunun algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(3,989)} = 2.149, p > .01$).

Tablo 4.62’de aile yaşam doyumu algılanan ders başarı düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.62: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Düşük	97	97.3 159	15.80 586	G. Arası	6046.98 6	2	3023. 493	13.7 87	.000	C-A; B-A
B-Orta	633	104. 1872	14.45 390	G. İçi	191882. 876	87	219.2 95			
C-Yüksek	148	107. 3812	15.61 990	Toplam	197929. 862	87	7			
Toplam	787	103. 9665	15.02 297							

Tablo 4.62’de öğrencilerin aile yaşam doyumu algılanan ders başarı düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(2,873)}=13.787$; $p<.01$). Farklı bir ifadeyle aile yaşam doyumu algılanan ders başarısına göre farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F= .843$, $p>.05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Algılanan ders başarısı yüksek(ort.=107.3812) olan öğrenciler ders başarısı düşük (ort.= 97.3159) düzeyde olan öğrencilere göre, orta (ort.=104.1872) olan öğrenciler düşük (ort.=97.3159) olan öğrencilere göre aile yaşam doyumu anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Farklı bir ifadeyle yüksek ders başarı düzeyine sahip öğrenciler düşük başarıya sahip olan öğrencilere göre, orta ders başarısına sahip öğrencilerin düşük ders başarısına sahip öğrencilere göre daha yüksek aile yaşam doyumu olduğu bulunmuştur.

Tablo 4.63’de psikolojik dayanıklılığın algılanan ders başarı düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.63: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anla mlılık
A- Düş ük	97	88.21 56	9.693 89	G. Arası	3005. 617	2	1502. 808	13. 620	.000	C-B; C-A; B-A
B- Ort a	633	92.29 53	10.66 277	G. İçi	9654 2.629	87 5	110.3 34			
C- Yük sek	148	95.36 55	10.32 346	Toplam	9954 8.246	87 7				
Top lam	787	92.36 21	10.65 411							

Tablo 4.63'te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığı algılanan ders başarı düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(2,873)} = 13.620$; $p < .01$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılığı algılanan ders başarısına göre farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = .408$, $p > .05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey HSD uyumlu çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Algılanan ders başarısı yüksek (ort.= 95.3655) olan öğrenciler ders başarısı orta (ort.=92.2953) düzeyde olan öğrencilere göre, ders başarısı yüksek (ort.= 95.3655) olan öğrenciler düşük (ort.=88.2156) olan öğrencilere göre, ders başarısı orta (ort.=92.2953) olan öğrenciler ders başarısı düşük (ort.=88.2156) olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek psikolojik dayanıklılığı bulunmaktadır. Farklı bir ifadeyle yüksek ders başarısına sahip öğrenciler orta düzeyde başarıya sahip olan öğrencilere göre, yüksek ders başarısına sahip öğrencilerin düşük ders başarısına sahip öğrencilere göre, ders başarısı orta olan öğrenciler düşük olan öğrencilere göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığa sahip olduğu bulunmuştur.

Tablo 4.64'de psikolojik dayanıklılığın aile desteği alt boyutunun algılanan ders başarı düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.64: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Aile Desteği Alt Boyutunun Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlam lılık
A- Düş ük	97	21.66 70	4.142 91	G. Arası	295.5 03	2	147.7 51	10. 195	.000	C-A; B-A
B- Ort a	633	23.20 83	3.784 42	G. İçi	1268 0.882	87 5	14.49 2			
C- Yük sek	148	23.88 54	3.671 70	Toplam	1297 6.385	87 7				
Top lam	787	23.15 22	3.846 60							

Tablo 4.64'te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının alt boyutu aile desteğinin algılanan ders başarı düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(2,873)} = 10.195$; $p < .01$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılığının alt boyutu aile desteğinin algılanan ders başarısına göre farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = 1.283$, $p > .05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey HSD uyumlu çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Algılanan ders başarı yüksek (ort.= 23.8854) olan öğrenciler düşük (ort.=21.6670) olan öğrencilere göre, ders başarı orta (ort.=23.208) olan öğrenciler ders başarı düşük (ort.=21.6670) olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek psikolojik dayanıklılığın alt boyutu aile desteği bulunmaktadır. Farklı bir ifadeyle yüksek ders başarısına sahip öğrencilerin düşük ders başarısına sahip öğrencilere göre, ders başarı orta olan öğrenciler düşük olan öğrencilere göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığın alt boyutu aile desteğine sahip olduğu bulunmuştur.

Tablo 4.65'de psikolojik dayanıklılığın akran desteği alt boyutunun algılanan ders başarı düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.65: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Akran Desteği Alt Boyutunun Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Düşük	97	18.18 56	2.345 54	G. Arası	5.039	2	2.51 9	.39 4	.674	---
B-Orta	633	17.95 98	2.557 09	G. İçi	5589. 273	87 5	6.38 8			
C-Yüksek	148	18.06 78	2.513 45	Toplam	5594. 312	87 7				
Toplam	787	18.00 29	2.525 65							

Tablo 4.65'te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın akran desteği alt boyutu algılanan ders başarısı düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(2,875)} = .394, p > .01$).

Tablo 4.66'da psikolojik dayanıklılığın okul desteği alt boyutunun algılanan ders başarı düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.66: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Okul Desteği Alt Boyutunun Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Düşük	97	14.02 04	3.611 34	G. Arası	157.25 5	2	78.6 28	5.6 97	.003	C-A
B-Orta	633	14.85 84	3.739 95	G. İçi	12075. 598	87 5	13.8 01			
C-Yüksek	148	15.64 03	3.673 44	Toplam	12232. 854	87 7				
Toplam	787	14.89 76	3.734 77							

Tablo 4.66’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının alt boyutu okul desteğinin algılanan ders başarı düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(2,875)}= 5.697$; $p<.01$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılığının alt boyutu okul desteğinin algılanan ders başarısına göre farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F= .241$, $p>.05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey HSD uyumlu çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Algılanan ders başarı yüksek (ort.= 15.6403) olan öğrenciler düşük (ort.= 14.0204) olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek psikolojik dayanıklılığın okul desteği alt boyutu bulunmaktadır. Farklı bir ifadeyle yüksek ders başarısına sahip öğrencilerin düşük ders başarısına sahip olduğunu düşünen öğrencilere göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığın okul desteği alt boyutuna sahip olduğu bulunmuştur.

Tablo 4.67’de psikolojik dayanıklılığın uyum alt boyutunun algılanan ders başarı düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.67: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Uyum Alt Boyutunun Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Düşük	97	12.1800	2.24322	G. Arası	21.970	2	10.985	2.111	.122	---
B-Orta	633	12.2337	2.27689	G. İçi	4553.119	87	5.204			
C-Yüksek	148	12.6467	2.32351	Toplam	4575.089	87	7			
Toplam	787	12.2973	2.28402							

Tablo 4.67’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın uyum alt boyutu algılanan ders başarı düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(2,875)}= 2.111$, $p>.01$).

Tablo 4.68’de psikolojik dayanıklılığın mücadele azmi alt boyutunun algılanan ders başarı düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.68: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Mücadele Azmi Alt Boyutunun Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansı n Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlam lılık
A- Düş ük	97	12.34 82	3.252 91	G. Arası	432.5 35	2	216.2 68	19. 569	.000	C-A; C-B; B-A
B- Ort a	633	14.02 10	3.336 90	G. İçi	9670. 118	87 5	11.05 2			
C- Yük sek	148	15.06 45	3.316 69	Toplam	1010 2.653	87 7				
Top lam	787	14.01 21	3.394 05							

Tablo 4.68’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının alt boyutu mücadele azmi algılanan ders başarı düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(2,875)} = 19.569$; $p < .01$). Farklı bir ifadeyle psikolojik dayanıklılığının alt boyutu mücadele azminin algılanan ders başarısına göre farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = .010$, $p > .05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey HSD uyumlu çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Algılanan ders başarısı yüksek (ort.= 15.0645) olan öğrenciler düşük (ort.= 12.3482) olan öğrencilere göre, algılanan ders başarısı yüksek (ort.= 15.0645) olan öğrenciler orta (ort.= 14.0210) olan öğrencilere göre ve algılanan ders başarısı orta (ort.= 14.0210) olan öğrenciler düşük (ort.= 12.3482) olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde farklı psikolojik dayanıklılığın alt boyutu mücadele azmi bulunmaktadır. Farklı bir ifadeyle yüksek ders başarısına sahip öğrencilerin düşük, yüksek olanlar orta olanlara göre ve orta olanlar düşük ders başarısına sahip

öğrencilere göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığın alt boyutu mücadele azmine sahip olduğu bulunmuştur.

Tablo 4.69’da psikolojik dayanıklılığın empati alt boyutunun algılanan ders başarı düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.69: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığının Empati Alt Boyutunun Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Düşük	97	9.8144	1.86151	G. Arası	4.015	2	2.007	.657	.519	---
B-Orta	633	10.0142	1.76771	G. İçi	2673.977	875	3.056			
C-Yüksek	148	10.0608	1.57888	Toplam	2677.992	877				
Toplam	787	10.0000	1.74745							

Tablo 4.69’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın empati alt boyutu algılanan ders başarı düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(2,875)} = .657$, $p > .01$).

Tablo 4.70’de sosyal medya kullanım bozukluğunun algılanan ders başarı düzeyine göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.70: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Algıladıkları Ders Başarısı Düzeyi Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Düşük	97	14.8423	12.10900	G. Arası	516.026	2	258.013	2.143	.118	---
B-Orta	633	12.9868	10.86603	G. İçi	105359.964	87	120.411			
C-Yüksek	148	11.8768	10.64678	Toplam	105875.990	87	7			
Toplam	787	13.0047	10.98750							

Tablo 4.70’de öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğunun algılanan ders başarısı düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(2.875)}=2.143, p>.01$).

Tablo 4.71’de aile yaşam doyumunun algılanan anne tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.71: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriter	130	90.2773	9.83482	G. Arası	7767.181	3	2589.060	11.939	.000	B-A; B-C; B-D; A-C; D-C
B-Demokratik	457	93.6152	10.68024	G. İçi	1906.07	87	216.853			
C-İlgisiz	29	88.2082	9.48172	Toplam	1983.87	88				
D-Aşırı Koruyucu	267	91.6955	10.81304							
Toplam	883	92.3657	10.64860							

Tablo 4.71’de öğrencilerin aile yaşam doyumuyla algılanan anne tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)}= 11.939$; $p<.01$). Farklı bir ifadeyle öğrencilerin aile yaşam doyumları algılanan anne tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F= .373$, $p>.05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre demokratik anne tutumuna sahip öğrenciler (ort.= 106.2376) otoriter (ort.= 100.8633) anne tutumuna sahip öğrencilere göre, demokratik (ort.= 106.2376) anne tutumuna sahip öğrenciler ilgisiz (ort.=92.4216) anne tutumuna sahip öğrencilere göre, demokratik (ort.= 106.2376) anne tutumuna sahip öğrenciler aşırı koruyucu (ort.=102.918) anne tutumuna sahip öğrencilere göre, otoriter (ort.= 100.8633) anne tutumuna sahip öğrenciler ilgisiz (ort.=92.4216) anne tutumuna sahip öğrencilere göre, aşırı koruyucu (ort.=102.2257) anne tutumuna sahip öğrenciler ilgisiz (ort.= 92.4216) anne tutumuna sahip öğrencilere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek aile yaşam doyumuna sahiptir. Farklı bir ifadeyle demokratik anne tutumuna

sahip öğrenciler otoriter anne tutumuna sahip öğrencilere göre, demokratik anne tutumuna sahip öğrenciler ilgisiz anne tutumuna sahip öğrencilere göre, demokratik anne tutumuna sahip öğrenciler aşırı koruyucu anne tutumuna sahip öğrencilere göre, otoriter anne tutumuna sahip öğrenciler ilgisiz anne tutumuna sahip öğrencilere göre, aşırı koruyucu anne tutumuna sahip öğrenciler ilgisiz anne tutumuna sahip öğrencilere göre daha yüksek aile yaşam doyumuna sahiptir.

Tablo 4.72’de psikolojik dayanıklılığın algılanan anne tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.72: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriter	130	90.2773	9.83482	G. Arası	1901.689	3	633.896	5.679	.001	B-A; B-C
B-Demokratik	457	93.6152	10.68024	G. İçi	98110.580	87	111.616			
C-İlgisiz	29	88.2082	9.48172	Toplam	100012.269	88				
D-Aşırı Koruyucu	267	91.6955	10.81304							
Toplam	883	92.3657	10.64860							

Tablo 4.72’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının algılanan anne tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)} = 5.679$; $p < .01$). Farklı bir ifadeyle öğrencilerin psikolojik dayanıklılıkları algılanan anne tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F = .306$, $p > .05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre demokratik (ort.=92.8357) anne tutumu

otoriter (ort.=88.3564) anne tutumuna göre, demokratik (ort.=92.8357) anne tutumu ilgisiz (ort.= 83.8768) anne tutumuna göre anlamlı bir şekilde daha yüksek psikolojik dayanıklılığa sahiptir. Farklı bir ifadeyle demokratik anne tutumuna sahip öğrenciler otoriter anne tutumuna sahip öğrencilere göre, demokratik anne tutumuna sahip öğrenciler ilgisiz anne tutumuna sahip öğrencilere göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığa sahiptir.

Tablo 4.73’de psikolojik dayanıklılığın aile desteği alt boyutunun algılanan anne tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.73: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Aile Desteği Alt Boyutu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriter	130	21.6504	4.16749	G. Arası	93 4.2 55	3	311. 418	22.6 14	.000	B-A; B-C; D-A; D-C
B-Demokratik	457	23.7629	3.44110	G. İçi	12 10 4.8 46	879	13.7 71			
C-İlgisiz	29	19.1379	5.22169	Toplam	13 03 9.1 01	882				
D-Aşırı Koruyucu	267	23.2638	3.73026							
Toplam	883	23.1491	3.84494							

Tablo 4.73’te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın aile desteği alt boyutu algılanan anne tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)}= 22.614$; $p<.01$). Farklı bir ifadeyle öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının aile desteği alt boyutu algılanan anne tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağılmadığı görülmüştür ($F=8.200$, $p<.05$). Buna göre varyansların homojen dağılmadığı durumlarda kullanılan çoklu karşılaştırma

testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Games-Howell çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre demokratik (ort.= 23.7629) anne tutumu otoriter (ort.= 21.6504) anne tutumuna göre, demokratik (ort.=23.7629) anne tutumu ilgisiz (ort.= 19.1379) anne tutumuna göre, aşırı koruyucuya (ort.=23.2638) sahip olanlar otoriter (ort.= 21.6504) olanlara göre, aşırı koruyucu (ort.=23.2638) olan ilgisiz (ort.= 19.1379) olanlara göre anlamlı bir şekilde daha yüksek psikolojik dayanıklılığın alt boyutu aile desteğine sahiptir. Farklı bir ifadeyle demokratik anne tutumuna sahip öğrenciler otoriter anne tutumuna sahip öğrencilere göre, demokratik anne tutumuna sahip öğrenciler ilgisiz anne tutumuna sahip öğrencilere göre, aşırı koruyucu anne tutumuna sahip öğrenciler ilgisiz anne tutumuna sahip öğrencilere göre, aşırı koruyucu anne tutumuna sahip öğrenciler otoriter anne tutumuna sahip öğrencilere göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığın aile desteği alt boyutuna sahiptir.

Tablo 4.74’de psikolojik dayanıklılığın akran desteği alt boyutunun algılanan anne tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.74: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Akran Desteği Alt Boyutu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriter	130	17.87 70	2.549 54	G. Arası	7.885	3	2.6 28	.41 3	.744	---
B-Demokratik	457	18.06 14	2.491 65	G. İçi	5600. 411	87 9	6.3 71			
C-İlgisiz	29	17.62 07	2.583 10	Toplam	5608. 296	88 2				
D-Aşırı Koruyucu	267	18.01 32	2.560 59							
Toplam	883	18.00 52	2.521 63							

Tablo 4.74’te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının akran desteği alt boyutunun algılanan anne tutumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(3,879)} = .413, p > .01$).

Tablo 4.75’de psikolojik dayanıklılığın okul desteği alt boyutunun algılanan anne tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.75: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Okul Desteği Alt Boyutu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriteler	130	14.4982	3.86792	G. Arası	64.672	3	21.557	1.554	.199	---
B-Demokratik	457	15.1471	3.69719	G. İçi	12194.971	879	13.874			
C-İlgisiz	29	14.6220	3.77425	Toplam	12259.643	882				
D-Aşırı Koruyucu	267	14.6743	3.69566							
Toplam	883	14.8914	3.72825							

Tablo 4.75’te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının okul desteği alt boyutunun algılanan anne tutumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(3,879)}= 1.554, p>.01$).

Tablo 4.76’da psikolojik dayanıklılığın uyum alt boyutunun algılanan anne tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.76: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Uyum Alt Boyutu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriteler	130	12.3297	2.35201	G. Arası	15.218	3	5.073	.970	.406	---
B-Demokratik	457	12.3309	2.20526	G. İçi	4596.669	87	5.229			
C-İlgisiz	29	12.9310	2.10325	Toplam	4611.887	88	2			
D-Aşırı Koruyucu	267	12.1909	2.40737							
Toplam	883	12.3081	2.28668							

Tablo 4.76’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın uyum alt boyutunun algılanan anne tutumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(3,879)} = .970$, $p > .01$).

Tablo 4.77’de psikolojik dayanıklılığın mücadele azmi alt boyutunun algılanan anne tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.77: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Mücadele Azmi Alt Boyutu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriteler	130	13.8188	3.07805	G. Arası	101.769	3	33.923	2.978	.031	B-D
B-Demokratik	457	14.3226	3.49886	G. İçi	10011.859	87	11.390			
C-İlgisiz	29	14.1034	3.08620	Toplam	10113.628	88				
D-Aşırı Koruyucu	267	13.5682	3.32489							
Toplam	883	14.0131	3.38625							

Tablo 4.77’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının mücadele azmi alt boyutunun algılanan anne tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)}=2.978$; $p<.01$). Farklı bir ifadeyle öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının alt boyutu mücadele azminin algılanan anne tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F=1.949$, $p>.05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre demokratik (ort.=13.8188) anne tutumuna sahip bireyler aşırı koruyucu(ort.=13.5682) anne tutumuna sahip bireylere göre psikolojik dayanıklılığın alt boyutu mücadele azminde anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Farklı bir ifadeyle demokratik anne tutumuna sahip öğrenciler aşırı koruyucu anne tutumuna sahip öğrencilere göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığın alt boyutu mücadele azmine sahiptir.

Tablo 4.78’de psikolojik dayanıklılığın empati alt boyutunun algılanan anne tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.78: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Empati Alt Boyutu Algıladıkları Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriteler	130	10.1032	1.65575	G. Arası	2.729	3	.910	.296	.828	---
B-Demokratik	457	9.9903	1.72183	G. İçi	2698.262	879	3.070			
C-İlgisiz	29	9.7931	2.07673	Toplam	2700.991	882				
D-Aşırı Koruyucu	267	9.9850	1.81052							
Toplam	883	9.9988	1.74996							

Tablo 4.78’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın empati alt boyutunun algılanan anne tutumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(3,879)} = .296$, $p > .01$).

Tablo 4.79’da sosyal medya kullanım bozukluğunun algılanan anne tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.79: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Anne Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyans Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlam lılık
A- Otoriter	130	12.6 787	10.5 7797	G. Arası	1489 .971	3	496. 657	4.15 2	.006	D-B
B- Demokratik	457	11.9 286	10.6 8057	G. İçi	1051 40.9 84	87 9	119. 614			
C- İlgisiz	29	15.6 103	11.3 7399	Toplam	1066 30.9 55	88 2				
D- Aşırı Koruyucu	267	14.6 809	11.4 8167							
Toplam	883	12.9 922	10.9 9531							

Tablo 4.79’da öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğuyla algılanan anne tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)}= 4.152$; $p<.01$). Farklı bir ifadeyle öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğu algılanan anne tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testlerine geçmeden önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F= 1.136$, $p>.05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden faydalanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre algılanan anne tutumu aşırı koruyucu (ort.= 14.6809) olanla demokratik (ort.= 11.9286) olan arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklı bir ifadeyle aşırı koruyucu anne tutuma sahip öğrenciler demokratik anne tutumu olan öğrencilere göre daha fazla sosyal medya kullanım bozukluğuna sahiptir.

Tablo 4.80’de aile yaşam doyumunun algılanan baba tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.80: Öğrencilerin Aile Yaşam Doyumu Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyans Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlam lılık
A- Otoriter	171	99.1 685	14.9 1682	G. Arası	1947 0.29 9	3	6490 .100	31.8 86	.000	A-C; B-A; B-C; D-A; D-C
B- Demokratik	456	107. 469 4	13.5 6848	G. İçi	1789 10.5 89	87 9	203. 539			
C- İlgisiz	86	93.2 984	16.3 1158	Toplam	1983 80.8 87	88 2				
D- Aşırı Koruyucu	170	104. 910 2	14.3 2933							
Toplam	883	103. 989 0	14.9 9739							

Tablo 4.80’de öğrencilerin aile yaşam doyumlarının algılanan baba tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)} = 31.886$; $p < .01$). Farklı bir ifadeyle öğrencilerin aile yaşam doyumları algılanan baba tutumuna göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen olduğu görülmüştür ($F = 2.635$, $p > .05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden faydalanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey HSD uyumlu çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre algıladıkları baba tutumu demokratik (ort.=107.4694) olanlar otoriter (ort.= 99.1685) olanlarla, demokratik (ort.=107.4694) olanlar ilgisiz (ort.=93.2984) olanlarla, otoriter (ort.=99.1685) olanlar ilgisiz (ort.=93.2984) olanlarla, aşırı koruyucu (ort.= 103.1391) olanlar otoriter (ort.=96.9056) olanlarla ve aşırı koruyucu (ort.= 104.9102) olanlar ilgisiz (ort.=93.2984) olanlara göre aralarında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Farklı bir ifadeyle algılanan baba tutumu demokratik olanlar otoriter olanlara göre, demokratik olanlar ilgisiz olanlara göre,

otoriter olanlar ilgisiz olanlara göre, aşırı koruyucu olanlar otoriter olanlara göre ve aşırı koruyucu olanlar ilgisiz olanlara göre daha yüksek aile yaşam doyumuna sahiptir.

Tablo 4.81’de psikolojik dayanıklılığın algılanan baba tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.81: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriter	171	99.1685	14.91682	G. Arası	1947.0299	3	6490.100	31.886	.000	B-A; B-C; D-A; D-C
B-Demokratik	456	107.4694	13.56848	G. İçi	1789.10589	879	203.539			
C-İlgisiz	86	93.2984	16.31158	Toplam	1983.8087	882				
D-Aşırı Koruyucu	170	104.9102	14.32933							
Toplam	883	103.9890	14.99739							

Tablo 4.81’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının algılanan baba tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)}= 31.886$; $p<.01$). Farklı bir ifadeyle öğrencilerin psikolojik dayanıklılıkları algılanan baba tutumuna göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen olmadığı görülmüştür ($F=2.889$, $p<.05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektirmeyen çoklu karşılaştırma testlerinden faydalanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Games-Howell çoklu

karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre algıladıkları baba tutumu demokratik (ort.=94.0238) olanlar otoriter (ort.= 88.8447) olanlarla, demokratik (ort.=94.0238) olanlar ilgisiz (ort.=87.0042) olanlarla ve aşırı koruyucu (ort.=94.1723) olanlar ilgisiz (ort.=87.0042) aşırı koruyucu (ort.=94.1723) olanlarla otoriter (ort.= 88.8447) olanla arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Farklı bir ifadeyle algılanan baba tutumu demokratik olanlar otoriter olanlara göre, demokratik olanlar ilgisiz olanlara göre ve aşırı koruyucu olanlar ilgisiz ve aşırı koruyucu olanlar otoriter olanlara göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığa sahiptir.

Tablo 4.82’de psikolojik dayanıklılığın aile desteği alt boyutunun algılanan baba tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.82: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Alt Boyutu Aile Desteğinin Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriter	171	21.66	3.88	G. Arası	1654.3	3	551.4	42.	.00	A-C; B-A; B-C
		36	071		99		66	578	0	
B-Demokratik	456	23.97	3.28	G. İçi	11384.	87	12.95			D-A; D-C
		57	040		701	9	2			
C-İlgisiz	86	20.02	4.85	Toplam	13039.	88				
		33	066		101	2				
D-Aşırı Koruyucu	170	24.00	3.37							
		72	789							
Toplam	883	23.14	3.84							
		91	494							

Tablo 4.82’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının alt boyutu aile desteğinin algılanan baba tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)}=42.578$; $p<.01$). Farklı bir ifadeyle öğrencilerin psikolojik dayanıklılıkları algılanan baba tutumuna göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen olmadığı görülmüştür ($F=14.713$, $p<.05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektirmeyen çoklu karşılaştırma testlerinden faydalanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Games-

Howell çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre algıladıkları baba tutumu otoriter (ort.= 21.6636) olanlar ilgisiz (ort.=20.0233) olanlarla, demokratik (ort.= 23.9757) olanlar otoriter (ort.= 21.6636) olanlarla, demokratik (ort.=23.9757) olanlar ilgisiz (ort.=20.0233) olanlarla ve aşırı koruyucu (ort.=24.0072) olanlar ilgisiz (ort.=20.0233) aşırı koruyucu (ort.=24.0072) olanlarla otoriter (ort.= 21.6636) olanlar arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Farklı bir ifadeyle algılanan baba tutumu otoriter olanlar ilgisiz olanlara göre, demokratik olanlar otoriter olanlara göre, demokratik olanlar ilgisiz olanlara göre ve aşırı koruyucu olanlar ilgisiz ve aşırı koruyucu olanlar otoriter olanlara göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığa sahiptir. Tablo 4.83’de psikolojik dayanıklılığın akran desteği alt boyutunun algılanan baba tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.83: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Alt Boyutu Akran Desteğinin Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriter	171	17.57 61	2.674 50	G. Arası	71.296	3	23.7 65	3.7 73	.010	D-A
B-Demokratik	456	18.11 09	2.410 09	G. İçi	5537.0 00	87 9	6.29 9			
C-İlgisiz	86	17.60 47	2.874 96	Toplam	5608.2 96	88 2				
D-Aşırı Koruyucu	170	18.35 60	2.402 62							
Toplam	883	18.00 52	2.521 63							

Tablo 4.83’te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının alt boyutu akran desteğinin algılanan baba tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)}=3.773$; $p<.01$). Farklı bir ifadeyle öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının alt boyutu akran desteğinin algılanan baba tutumuna göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen olmadığı görülmüştür ($F=3.659$, $p<.05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektirmeyen çoklu karşılaştırma testlerinden

faydalanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Games-Howell çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre algıladıkları baba tutumu aşırı koruyucu (ort.=18.3560) olanlar otoriter (ort.=17.5761) olanlara göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığın alt boyutu akran desteğine sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 4.84’de psikolojik dayanıklılığın okul desteği alt boyutunun algılanan baba tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.84: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Alt Boyutu Okul Desteğinin Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriter	171	14.34	3.65	G. Arası	110.09	3	36.6	2.6	.047	---
		95	604		5		98	55		
B-Demokratik	456	15.12	3.74	G. İçi	12149.	87	13.8			
		60	129		548	9	22			
C-İlgisiz	86	14.32	4.24	Toplam	12259.	88				
		32	798		643	2				
D-Aşırı Koruyucu	170	15.09	3.41							
		44	823							
Toplam	883	14.89	3.72							
		14	825							

Tablo 4.84’te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının alt boyutu okul desteğinin algılanan baba tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)}=2.655$; $p<.01$).Farklı bir ifadeyle öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının alt boyutu okul desteğinin algılanan baba tutumuna göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen olmadığı görülmüştür ($F=2.927$, $p<.05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektirmeyen çoklu karşılaştırma testlerinden faydalanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Games-Howell çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Fakat yapılan hesaplamada gruplar arası fark görülmemiştir.

Tablo 4.85’de psikolojik dayanıklılığın uyum alt boyutunun algılanan baba tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.85: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Alt Boyutu Uyumun Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriteler	171	12.0535	2.29985	G. Arası	23.730	3	7.910	1.515	.209	---
B-Demokratik	456	12.3770	2.23755	G. İçi	4588.157	879	5.220			
C-İlgisiz	86	12.0790	2.61066	Toplam	4611.887	882				
D-Aşırı Koruyucu	170	12.4954	2.21831							
Toplam	883	12.3081	2.28668							

Tablo 4.85’te öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın uyumun alt boyutunun algılanan baba tutumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(3,879)} = 1.515$, $p > .01$).

Tablo 4.86’da psikolojik dayanıklılığın mücadele azmi alt boyutunun algılanan baba tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.86: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Alt Boyutu Mücadele Azminin Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriter	171	13.2021	3.20042	G. Arası	286.367	3	95.456	8.538	.000	B-A; B-C; D-A; D-C
B-Demokratik	456	14.3969	3.43088	G. İçi	9827.261	87	111.80			
C-İlgisiz	86	12.9857	2.91921	Toplam	10113.628	88				
D-Aşırı Koruyucu	170	14.3193	3.44516							
Toplam	883	14.0131	3.38625							

Tablo 4.86’da öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının alt boyutu mücadele azminin algılanan baba tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)}=8.538$; $p<.01$). Farklı bir ifadeyle öğrencilerin psikolojik dayanıklılığının alt boyutu mücadele azminin algılanan baba tutumuna göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testleri yapılmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen olmadığı görülmüştür ($F=1.339$, $p>.05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektirmeyen çoklu karşılaştırma testlerinden faydalanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testlerinden Games- Howell çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre algıladıkları baba tutumu demokratik (ort.= 14.3969) olan öğrencilerin otoriter (ort.= 13.2021) olanlara göre, demokratik (ort.= 14.3969) olan öğrencilerin ilgisiz (ort.= 12.9857) olanlara göre, aşırı koruyucu (ort.=14.3193) olan öğrencilerin otoriter (ort.= 13.2021) olanlara göre, aşırı koruyucu (ort.=14.3193) olan öğrencilerin ilgisiz (ort.= 12.9857) olanla arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Farklı bir ifadeyle algılanan baba tutumu demokratik olanlar otoriter olanlara göre, demokratik olanlar ilgisiz olanlara göre, aşırı koruyucu olanlar otoriter olanlara göre, aşırı koruyucu olanlar ilgisiz olanlara göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığın alt boyutu mücadele azmine sahiptir.

Tablo 4.87’de psikolojik dayanıklılığın empati alt boyutunun algılanan baba tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.87: Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılığın Alt Boyutu Empatinin Algıladıkları Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriteler	171	10.0000	1.66274	G. Arası	2.343	3	.781	.254	.858	---
B-Demokratik	456	10.0372	1.68142	G. İçi	2698.648	879	3.070			
C-İlgisiz	86	9.9884	1.81169	Toplam	2700.991	882				
D-Aşırı Koruyucu	170	9.9000	1.98112							
Toplam	883	9.9988	1.74996							

Tablo 4.87’de öğrencilerin psikolojik dayanıklılığın empatinin alt boyutunun algılanan baba tutumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F_{(3,879)}=.254, p>.01$).

Tablo 4.88’de sosyal medya kullanım bozukluğunun algılanan baba tutumuna göre ortalama, standart sapma değerleri ve anova sonuçları sunulmuştur.

Tablo 2: Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Baba Tutumu Değişkenine İlişkin ANOVA Sonuçları

	N	Ort.	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
A-Otoriter	171	14.2873	11.57407	G. Arası	1654.062	3	551.354	4.617	.003	B-C
B-Demokratik	456	11.8264	10.69084	G. İçi	104976.893	87	119.428			
C-İlgisiz	86	15.8980	11.90337	Toplam	106630.955	88	2			
D-Aşırı Korumacı	170	13.3465	10.36504							
Toplam	883	12.9922	10.99531							

Tablo 4.88’de öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğunun algılanan baba tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,879)}= 4.617$; $p<.01$). Başka bir ifadeyle öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğunun algılanan baba tutumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Çoklu karşılaştırma testlerine geçmeden önce homojenliği test edilmiş ve varyansların homojen dağıldığı görülmüştür ($F=2.517$, $p>.05$). Buna göre varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden faydalanılmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma testine bakılmıştır. Buna göre algılanan baba tutumu demokratik olanla (ort.=11.8264) ile ilgisiz olan (ort.= 15.8980) arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Başka bir ifade ile algılanan baba tutumu ilgisiz olan öğrenciler demokratik olan öğrencilere göre daha fazla sosyal medya kullanım bozukluğuna sahiptir.

Tablo 4.89’da aile yaşam doyumu, psikolojik dayanıklılık ve alt boyutlarının, sosyal medya kullanım bozukluğu arasındaki korelasyon analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.89: Aile Yaşam Doymu, Psikolojik Dayanıklılık, Psikolojik Dayanıklılık Alt Boyutları ve Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları

	AY D	SMK B	PD	AİD	AKD	OD	U	MA	E
AYD	r								
SMKB	r	- .237 **							
PD	r	.571 **	- .217* *						
AİD	r	.677 **	- .159* *	.690* *					
AKD	r	.225 **	-.036	.558* *	.311* *				
OD	r	.225 **	- .116* *	.615* *	.219* *	.179* *			
U	r	.216 **	- .158* *	.531* *	.199* *	.186* *	.136* *		
MA	r	.406 **	- .259* *	.717* *	.348* *	.220* *	.335* *	.374* *	
E	r	.115 **	.032	.375* *	.150* *	.219* *	.045	.203* *	.143* *

**p<.01

AYD: Aile Yaşam Doymu, SMKB: Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu, PD: Psikolojik Dayanıklılık, AİD: Aile Desteği, AKD: Akran Desteği, OD: Okul Desteği, U: Uyum, MA: Mücadele Azmi, E: Empati

Tablo 4.89 incelendiğinde aile yaşam doymu, sosyal medya kullanım bozukluğu ve psikolojik dayanıklılık arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Aile yaşam doymu ile sosyal medya kullanım bozukluğu arasında düşük düzeyde negatif yönlü ($r = -.237$; $p < .01$) bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre aile yaşam doymu yüksek olan bireylerin sosyal medya kullanım bozukluğu düşüktür. Aile yaşam doymuyla psikolojik dayanıklılık arasında orta düzeyde pozitif yönlü ($r = .571$; $p < .01$) bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre aile yaşam doymu yüksek olan

bireylerin psikolojik dayanıklılığı da yüksektir. Psikolojik dayanıklılıkla sosyal medya kullanım bozukluğu arasında düşük düzeyde negatif yönlü ($r = -.267$; $p < .01$) anlamlı bir ilişki görülmektedir. Buna göre psikolojik dayanıklılığı yüksek olan bireylerin sosyal medya kullanım bozukluğu düşüktür.

Psikolojik dayanıklılığın alt boyutlarıyla ilgili korelasyona da bakılmıştır. Buna göre aile yaşam doyumuyla aile desteği ($r = .677$; $p < .01$) arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Aile yaşam doyumuyla mücadele azmi ($r = .406$; $p < .01$) arasında orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Aile yaşam doyumuyla akran desteği ($r = .225$; $p < .01$), okul desteği ($r = .225$; $p < .01$), uyum ($r = .216$; $p < .01$) ve empati ($r = .115$; $p < .01$) arasında düşük düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Sosyal medya kullanım bozukluğu ile aile desteği ($r = -.159$; $p < .01$), okul desteği ($r = -.116$; $p < .01$), uyum ($r = -.158$; $p < .01$), mücadele azmi ($r = -.259$; $p < .01$) arasında düşük düzeyde negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu; akran desteği ($r = -.036$; $p < .01$) ve empatiyle ($r = .032$; $p < .01$) ise arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir. Psikolojik dayanıklılıkla aile desteği ($r = .690$; $p < .01$), akran desteği ($r = .558$; $p < .01$), okul desteği ($r = .615$; $p < .01$), uyumla ($r = .531$; $p < .01$) yüksek düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki; mücadele azmiyle ($r = .717$; $p < .01$) çok yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki; empati ($r = .375$; $p < .01$) alt boyutuyla ise orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Psikolojik dayanıklılığın alt testlerinin arasındaki ilişkiye bakıldığında aile desteğinin akran desteği ($r = .311$; $p < .01$) ve mücadele azmi ($r = .348$; $p < .01$) arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişkisi; okul desteği ($r = .219$; $p < .01$), uyum ($r = .199$; $p < .01$) ve empatiyle ($r = .150$; $p < .01$) düşük düzeyde anlamlı bir ilişkisi olduğu görülmektedir. Akran desteğinin okul desteği ($r = .179$; $p < .01$), uyum ($r = .186$; $p < .01$), mücadele azmi ($r = .220$; $p < .01$) ve empatiyle ($r = .219$; $p < .01$) arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişkisi olduğu görülmektedir. Okul desteğiyle uyum ($r = .136$; $p < .01$) arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişkisi; mücadele azmiyle ($r = .335$; $p < .01$) orta düzeyde anlamlı bir ilişkisi olduğu görülmektedir. Okul desteğinin empatiyle ($r = .045$; $p < .01$) ise ilişkisi olmadığı görülmektedir. Uyumun mücadele azmiyle ($r = .374$; $p < .01$) orta düzeyde anlamlı bir ilişkisi; empatiyle ($r = .203$; $p < .01$) düşük düzeyde anlamlı bir ilişkisi olduğu görülmektedir. Mücadele azmiyle empati ($r = .143$; $p < .01$) arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişkisi olduğu görülmektedir.

Tablo 4.90’da aile yaşam doyumunun psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğuna ilişkin regresyon analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.90: Aile Yaşam Doyumunun Psikolojik Dayanıklılık ve Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Yordanmasına İlişkin Basit Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	B	Std. Hata	(β)	t	p	R	R ²	F	p
Aile Yaşam Doyumu	Psikolojik Dayanıklılık	50.221	2.064	.571	24.336	.000	.571	.326	425.744	.000
Aile Yaşam Doyumu	Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu	31.052	2.521	-.237	12.32	.000	.237	.056	52.377	.000

Tablo 4.90 incelendiğinde aile yaşam doyumunun, öğrencilerin psikolojik dayanıklılığını ($R = .571$, $R^2 = .326$, $F(1-881) = 425.744$, $p < .01$) ve öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğunu ($R = .237$, $R^2 = .056$, $F(1-881) = 52.377$, $p < .01$) anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir. Farklı bir ifadeyle aile yaşam doyumunu lise öğrencilerin psikolojik dayanıklılığındaki toplam varyansın %33’ünü, sosyal medya kullanım bozukluğundaki toplam varyansın %6’sını aile yaşam doyumunu açıklamaktadır.

Tablo 4.91’de psikolojik dayanıklılığın sosyal medya kullanım bozukluğuna ilişkin regresyon analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.91: Psikolojik Dayanıklılığın Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunu Yordanmasına İlişkin Basit Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	B	Std. Hata	(β)	t	p	R	R ²	F	p
Psikolojik Dayanıklılık	Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu	33.714	3.157	-.217	10.68	.000	.271	.047	43.649	.000

Tablo 4.91 incelendiğinde psikolojik dayanıklılığın, öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğunu ($R = .271$, $R^2 = .047$, $F(1-881) = 43.649$, $p < .01$) anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir. Farklı bir ifadeyle öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğundaki toplam varyansının %5’ini psikolojik dayanıklılık açıklamaktadır ($\beta = -.217$; $r = .271$; $r^2 = .047$; $F = 43.649$; $p < .001$).

Tablo 4.92’de aile yaşam doyumu ve psikolojik dayanıklılığın sosyal medya kullanım bozukluğunu yordamasına ilişkin çoklu regresyon analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.92: Aile Yaşam Doyumu ve Psikolojik Dayanıklılığın Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunu Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Std. Hata	(β)	t	p
Sabit	37,364	3,245		11,515	,000
AYD	-,126	,041	-,122	-3,068	,002
PD	-,123	,029	-,167	-4,220	,000

R=.257 R²=.066
F(2-880)= 31,144 P=<.000

Tablo 4.92 incelendiğinde aile yaşam doyumu ve psikolojik dayanıklılığın sosyal medya kullanım bozukluğunu istatistiksel olarak anlamlı olarak açıkladığı görülmektedir (R=.257 R²=.066; P=<.01). Aile yaşam doyumu ve psikolojik dayanıklılık sosyal medya kullanım bozukluğunun toplam varyansının % 6.6’sını açıkladığı görülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık ve Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunun Çeşitli Değişkenler Açısından Sonuç ve Tartışması

a) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Cinsiyete Göre Sonuç ve Tartışması

Lise öğrencilerinin aile yaşam doyumuna ilişkin yapılan analiz sonucunda aile yaşam doyumunun cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür. Ülkemizde aile yaşam doyumunu konusunda cinsiyet değişkeninin yorumlanabileceği araştırmaya rastlanmamıştır. Fakat yaşam doyumunu kavramlarının yer aldığı araştırmalar incelendiğinde yaşam doyumunun cinsiyete göre farklılaşmadığı gözlemlenmiştir (Akyol, 2013; Ülker Tümlü ve Receptoğlu, 2013; Kapıkıran, 2016; Kermen, Tosun ve Doğan, 2016; Kırtıl, 2009). Aile yaşam doyumunun bireylerin aile içindeki beklentileri ve yaşantılar sonucu aldıkları doyumunu ifade ettiğini söylenebilir. Bireylerin aile içindeki yaşantılardan aldığı doyum kız ve erkek cinsiyeti bakımından anlamlı farklılığa sebep olmamaktadır. Aile yaşam doyumunda aile ikliminin göz önünde bulundurulması gerektiği düşünülebilir. Yapılan araştırmalar da yaşam doyumunun da cinsiyete göre farklılaşmaması benzer sonuçların olduğunu göstermektedir. Araştırma sonucunda cinsiyet açısından bir fark çıkmaması aile yaşam doyumunun cinsiyet değişkeninden bağımsız olduğu söylenebilir.

Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılığına ilişkin yapılan analiz sonucunda öğrencilerin psikolojik dayanıklılık toplam puanının cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür. Alt boyutlarına bakıldığında okul desteği, mücadele azminde farklılaşma olmadığı; aile desteği, akran desteği, uyum, empati boyutlarında ise farklılaşma gözlemlenmiştir. Araştırmacılar tarafından yapılan psikolojik dayanıklılıkla ilgili çalışmalarda da cinsiyete göre farklılaşma gözlemlenmemiştir (Saka, 2017; Yağbasanlar, 2018; Köfteci, 2018; Batan, 2018; Esen-Aktay, 2010). Oktan ve ark. (2014) yaptığı çalışmada ise kız öğrencileri psikolojik dayanıklılık düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Ünlü (2018b)

psikolojik dayanıklılık üzerine yaptığı çalışmada cinsiyete göre farklılık olduğu görülmüştür. Erkeklerin psikolojik dayanıklılıklarının kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Connor ve Davidson (2003: 76) psikolojik dayanıklılığın cinsiyet, yaş, kültür gibi koşullardan etkilenen çok boyutlu bir özellik olduğunu belirtmiştir. Yapılan çalışma ve literatür taraması sonucunda psikolojik dayanıklılıkla ilgili farklı sonuçlar olduğu görülmüştür. Görülen bu farklılıklar yaş, örneklem grubunun farklı olması gibi durumlardan kaynaklandığı düşünülmüştür.

Lise öğrencilerinin sosyal medya kullanım bozukluğuna ilişkin yapılan analiz sonuçlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği gözlemlenmiştir. Bedir (2016) üniversite öğrencilerinin sosyal medya tutumlarına yönelik yaptığı araştırmaya göre, sosyal medya tutumları cinsiyete göre farklılaşmamıştır. Eftekin (2015) ise internet bağımlılığının cinsiyet açısından farklılaşmadığını gözlemiştir. Ülgen (2014) ergenlerin internet bağımlılığını araştırmak için yaptığı çalışma sonucunda erkeklerin kızlara göre patolojik internet kullanımı geliştirdikleri gözlemlenmiştir. Farklı çalışmalarda ise kadınların sosyal medya bağımlılığının erkelere göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir (Duygun, 2018; Ünlü, 2018b).

Teknolojinin gelişimiyle birlikte internet, oyun, sosyal medya bağımlılığı gibi farklı kavramlar araştırmalara konu olmaktadır. İlgili literatür taramasında internet bağımlılığında erkeklerin, sosyal medya bağımlılığında ise kadınların bağımlılığının daha yüksek olduğu söylenebilir. Kadın ve erkeklerin ilgi alanlarının farklılaşması internet ve sosyal medya bağımlılığı arasında farklılaşmaya sebep olabilir. Barker (2009) sosyal medya kullanımının cinsiyete göre farklılaşması üzerine yaptığı çalışmada kadınların sosyal medyayı akranlarıyla iletişim kurmak, eğlence amaçlı zaman geçirme; erkekler ise sosyal kimlik doyumu için kullanmakta olduğunu gözlemiştir. Kullanım amaçları farklı olmasına rağmen sosyal medyaya ulaşım olanağının kolay olması bağımlılık noktasında cinsiyet bakımından farklılaşmayı engellediği düşünülebilir.

b)Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doymu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Yaşa Göre Sonuç ve Tartışması

Yapılan çalışma sonucunda aile yaşam doyumunun yaş değişkenine göre farklılaşmadığı gözlemlenmiştir. Literatür taramasında ise ülkemizde aile yaşam doyumuyla ilgili yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Fakat Plunkett ve Henry (1999) yaptığı çalışmada aile yaşam doyumuyla yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğunu gözlemiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda kültürel etkenlerden dolayı böyle bir farklılık çıkmış olabilir. Kırtıl'ın (2009) ortaokul öğrencilerinin yaşam doyumuyla ilgili yaptığı araştırma sonucunda cinsiyete göre farklılaşma olmadığı gözlemlenmiştir.

Yaşam doyumunu etkileyen değişkenlere bakıldığında yaş faktörünün yer aldığı görülmektedir (Köker, 1991: 20). Aile yaşam doymu da yaşam doyumunun alt boyutlarından birini oluşturmasından dolayı yaş değişkeninin araştırılmasının yararlı olacağı düşünülmüştür. Yapılan çalışmanın ergenlik dönemi (14-18 yaş arası) bireylerle sınırlı tutulması farklılaşmanın görülmesini engellemiş olabilir. Ergenlik döneminde bireylerde gelişim dönemine özgü benzer düşünceler görülebilmektedir.

Yapılan çalışmada psikolojik dayanıklılığa bakıldığında toplam puanında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Alt boyutlara bakıldığında aile desteği, uyum, mücadele azminde anlamlı farklılaşma olduğu; akran desteği, okul desteği, empatide farklılaşma olmadığı gözlemlenmiştir. Güngörmüş ve ark. (2015) üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılığında yaş düzeyine göre farklılaşma olmadığını gözlemlenmiştir. Kaya (2019) yetişkinlerin psikolojik dayanıklılığı üzerinde yaptığı çalışma sonucunda yaşa göre farklılaşma olduğu gözlemlenmiştir. Bu verilere dayanarak psikolojik dayanıklılıkla ilgili çalışmalarda farklı sonuçlar olduğu görülmüştür. Bu farklılaşmanın sebebinin araştırmaların farklı yaş grupları üzerinde yapılmış olmasından kaynaklandığı düşünülmüştür. Psikolojik dayanıklılığın koruyucu faktörleri içerisinde yaş faktörü bulunmaktadır (Gizir, 2007: 120). Bu bilgiler doğrultusunda psikolojik dayanıklılığın yaşa göre farklılaşması beklenen bir durum olduğu düşünülmüştür.

Sosyal medya kullanım bozukluğunun da yaşa göre anlamlı bir farklılaşma göstermediği gözlemlenmiştir. Sosyal medya bağımlılığı üzerine yapılan bazı çalışmalarda yaşa bağlı olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir (Akbulut, 2018;

Ateş, 2018). Kırık ve ark. (2015) sosyal medya bağımlılığının yaşa göre farklılaşmasının incelenmesi için yaptığı çalışma sonucunda sosyal medya bağımlılığının 14 yaştan 17 yaşa kadar artış, 18 yaştan sonraysa azalma gösterdiği gözlemlenmiştir.

Günümüzde akıllı telefon kullanımı yaygınlaşmış sosyal medyaya ulaşılabilirlik kolaylaşmıştır. Sosyal medyaya kayıt sırasında yaş engelinin de olmaması sosyal medya kullanım bozukluğunun oluşumunda yaşa bağlı bir farklılık göstermemesini desteklediği söylenebilir.

c)Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Anne Baba Eğitim Durumuna Göre Sonuç ve Tartışması

Aile yaşam doyumunun anne ve babanın eğitim durumuna göre farklılaşmadığı gözlemlenmiştir. İlgili literatür taramasında anne-baba eğitimi değişkeniyle olan ilişkinin araştırılması doğrultusunda aile yaşam doyumuyla ilgili araştırmaya rastlanmamıştır.

Psikolojik dayanıklılığın toplam puanının anne ve baba eğitimiyle farklılaşmadığı gözlemlenmiştir. Alt boyutlara bakıldığında aile desteği, akran desteği, okul desteği, uyum, mücadele azminde farklılaşma olmadığı; anne eğitiminde empati boyutunda ise farklılaşma olduğu, baba eğitiminde ise empati boyutunda farklılık olmadığı gözlemlenmiştir. Yapılan literatür çalışmasında psikolojik dayanıklılığın anne-baba eğitim durumuna göre farklılaşmadığı görülmektedir (Atarbay, 2017; Turgut, 2015; Güven, 2019). Koç Yıldırım (2014) psikolojik dayanıklılığın anne ve babanın eğitim düzeyine göre farklılaştığını gözlemiştir. Güngörmüş ve ark. (2015) yaptığı çalışmada baba eğitim düzeyinin psikolojik dayanıklılık düzeyine göre farklılaştığı fakat anne eğitim düzeyiyle farklılaşma olmadığı gözlemlenmiştir. Yapılan literatür araştırması sonucunda psikolojik dayanıklılıkla anne ve baba eğitim düzeyi arasındaki ilişkiyle ilgili farklı sonuçlara rastlanmıştır. Werner (1989) anne eğitim düzeyini psikolojik dayanıklılığın risk faktörü olarak değerlendirmiştir (Kararımak, 2006: 132). Eğitim düzeyinin yükselmesiyle birlikte psikolojik dayanıklılıkta artış olabileceği düşünülmektedir. Fakat koruyucu faktörlerin de göz önünde bulundurularak eğitim düzeyinden çok aile içi iletişimin psikolojik dayanıklılıkla ilgili olduğu düşünülebilir.

Sosyal medya kullanım bozukluğu anne baba eğitim durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Konuyla ilgili yapılan araştırmalarda Gökçearslan ve Günbatar'ın (2012) yaptığı çalışmada anne ve baba eğitim düzeyinin öğrencilerin internet bağımlılık durumlarına göre farklılık göstermediği görülmüştür. Ülgen (2014) anne eğitim düzeyinin yüksek olması durumunda çocukların daha yüksek oranda internet bağımlılığı geliştirdiği gözlemlenmiştir. Eftekin (2015) internet bağımlılığıyla ilgili yaptığı çalışmada anne ve baba eğitim düzeyinin internet bağımlılığında farklılık gösterdiği gözlemlenmiştir. Sosyal medya bağımlılığıyla ilgili araştırmaya rastlanmasa da benzer bir konu olan internet bağımlılığının anne-baba eğitimine göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Sosyal medya ile internet kullanım amaçlarının farklı olması ve örneklem grubundaki farklılıklar çalışmalarda farklı sonuçların çıkmasında etkili olduğu düşünülmüştür. Günümüzde sosyal medyaya kolaylıkla herkesin ulaşabiliyor olması lise öğrencilerinin kullanımında farklılık olmamasında etkili olduğu düşünülmüştür. Aile içi iletişim, gelişim dönemine uygun ebeveyn tutumu geliştirme sosyal medya konusunda kullanım bozukluğunu önleyebileceği düşünülebilir.

d)Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Anne Baba Birliktelik Durumuna Göre Sonuç ve Tartışması

Aile yaşam doyumu anne ve babanın birliktelik durumuna göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır. Anne babanın birliktelik durumunun aile yaşam doyumunu etkileyebileceği düşünülmüştür. Aile yaşam doyumuyla ilgili anne baba birliktelik durumunun araştırmasına rastlanmamıştır. Fakat aile içindeki farklı dinamiklerin, aile içi iletişimin, boşanma ve sonrasında sürecindeki sürecin sağlıklı yürümesi gibi sebepler aile yaşam doyumunun olumsuz etkilenmesini engellediği düşünülebilir.

Psikolojik dayanıklılık toplam puanı ve alt boyutları anne baba birliktelik durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Psikolojik dayanıklılığın anne baba birliktelik durumuna göre değişimini araştıran çalışmalarda farklılaşmadığı görülmüştür (Kılıç, 2014; Ergün, 2016). Yapılan çalışma ve ilgili literatür psikolojik dayanıklılığın anne baba birliktelik durumundan bağımsız olduğunu göstermektedir. Anne babanın ayrılık yaşaması durumunda çocuk ve ergenler durumdan olumsuz etkilenebilmektedir. Fakat psikolojik dayanıklılığın koruyucu faktörlerine bakıldığında kişilik, destekleyici anne-babanın olması olumsuz sonuçların

oluşumuna engel olabilmektedir (Kararımak, 2007:120). Bireylerin psikolojik dayanıklılıklarının farklılaşmasının anne baba birliktelik durumundan bağımsız olduğu söylenebilir.

Sosyal medya kullanım bozukluğu anne baba birliktelik durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Sosyal medya kullanım bozukluğunun anne baba birliktelik durumuna göre farklılaşmasıyla ilgili bir araştırmaya rastlanmamıştır. Anne baba birlikteliğinin sona ermesi ile bireylerin yaşamlarında bir takım farklılıklar meydana gelmektedir. Bireyler kimi zaman farklı evlerde yaşamaya başlamakta, anne baba arasında çatışmaya şahit olabilmektedir. Bu durumun bireyleri bir takım bağımlılıklara yönlendirebileceği düşünülmüştür. Fakat aile içindeki farklı dinamikler bu durumun oluşumunu engellemiş olabileceği düşünülmüştür.

e)Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Kardeş Sayısına Göre Sonuç ve Tartışması

Yapılan çalışma sonucunda aile yaşam doyumunun kardeş sayısına göre farklılaşmadığı gözlemlenmiştir. Aile yaşam doyumuyla ilgiliyse bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Yapılan çalışma sonucunda psikolojik dayanıklılık toplam puanının ve alt boyutlarının kardeş sayısına göre farklılaşmadığı gözlemlenmiştir. Psikolojik dayanıklılığın kardeş sayısı ile ilişkisinin incelenmesiyle ilgili elde ettiği verilerde kardeş sayısının psikolojik dayanıklılıkta farklılaşmaya neden olmadığı görülmüştür (Atarbay, 2017; Ergün, 2016; Altundağ, 2013; Esen-Aktay, 2010). Bireylerin kardeşe sahip olmasının sosyal destek için önemli olduğu ve psikolojik dayanıklılığı olumlu etkileyebileceği düşünülmüştür. Fakat araştırma ve literatür taraması sonucunda psikolojik dayanıklılığın kardeş sayısından bağımsız olduğu düşünülebilir. Ergenlik döneminde bireyler aileden uzaklaşabilmekte ve akranlarının görüşlerine önem verebilmektedir. Bu noktada kardeşin ergenlik döneminde psikolojik dayanıklılıkta etkili olmadığı düşünülebilir.

Yapılan çalışma sonucunda sosyal medya kullanım bozukluğunun kardeş sayısına göre farklılaşmadığı gözlemlenmiştir. Günüş (2009)'ün internet bağımlılığının demografik değişkenlerle ilişkisi üzerinde yaptığı çalışmada internet bağımlılığının kardeş sayısı ile arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlemlenmiştir. Sosyal medya kullanım bozukluğu noktasında ergenlik dönemindeki bireylerin kardeşinin etkili

olmadığı söylenebilir. Kardeş sayısından çok aile içerisindeki genel iletişimin etkili olabileceği düşünülmüştür.

f) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunun Sınıf Düzeyine Göre Sonuç ve Tartışması

Aile yaşam doyumunun sınıf düzeyine göre farklılaşmasının incelenmesi için yapılan analiz sonucunda farklılaşma olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda 9'uncu sınıf öğrencileriyle 11'inci sınıf öğrencileri arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Aile yaşam doyumuna bakıldığında 9'uncu sınıfın en yüksek, 11'inci sınıfın en düşük olduğu görülmektedir. Bu verilere bakıldığında lise eğitimine başlandığında aileden alınan yaşam doyumunun yüksek olduğu, daha sonraki yıllarda arkadaşlık ilişkilerine verilen önemin artması sonucu sonraki yıllarda düşme olduğu düşünülmüştür. Lise eğitiminin son yılında ise üniversite sınavına hazırlık olmasından dolayı aile ilişkilerinde gelişim ve bunun doğrultusunda doyumun arttığı düşünülmüştür.

Psikolojik dayanıklılık toplam puanının ve alt boyutlarından aile desteği, mücadele azminin sınıf düzeyine göre anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Farklılaşmanın gruplar arası değişimine bakıldığında 9'uncu sınıf öğrencilerinin ortalamaları, 10'uncu ve 11'inci ortalamalarından anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür. Akran desteği alt boyutunda farklılaşma görülsede farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğu çıkmamıştır. Okul desteği, uyum, empati alt boyutlarında farklılaşma gözlemlenmemiştir. Genel olarak psikolojik dayanıklılık ve alt boyutları değerlendirildiğinde 9'uncu sınıfta daha yüksek olduğu, yıldan yıla düştüğü lise son sınıfta ise artış olduğu görülmektedir. Aile yaşam doyumuna ve psikolojik dayanıklılık verilerine bakılınca paralellik gösterdiği görülmektedir.

Sosyal medya kullanım bozukluğunun sınıf düzeyine göre farklılaşması incelendiğinde 10'uncu sınıf öğrencilerinin diğer sınıf öğrencilerine göre anlamlı olarak farklılaştığı gözlemlenmiştir. Farklılaşmanın incelenmesi sırasında 10'uncu sınıf ortalamasının yüksek olduğu görülmektedir. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan incelemede birinci sınıf öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığının diğer sınıflara göre daha yüksek olduğu görülmüştür (Durar, 2018). Bu durumda sosyal medya kullanım bozukluğunun sınıf düzeyine farklılaştığı görülmektedir. Yaptığımız çalışmada yaşa göre anlamlı farklılık olmaması fakat sınıf düzeyine göre farklılık

olması 10'uncu sınıfta sosyal medya kullanım bağımlılığının artması dikkat çekmiştir. Gençlerin sosyal medya üzerinden takipçi sayısının artması isteği, sosyal medya üzerinde fenomen olma isteği, sosyal medya üzerinden para kazanma, meşhur olma isteği olduğu görülmektedir (Balcı ve Bekiroğlu, 2019: 37-38). Liseye geçtikten sonra ilk yıl derslerine önem verdikleri fakat sonraki senelerde 9'uncu sınıfa göre rahatlama yaşadıkları görülmektedir. Lisenin ergenlik dönemindeki fiziksel gelişimin daha çok farkedildiği, sosyal medya üzerinden resimlerin paylaşıldığı dönem olduğu görülmektedir. Yapılan gözlemlerde sosyal ortamlarda çok yer almayan öğrencilerin sosyal medyada kendilerini çok farklı tanıtabildiği, normal ortamdan alamadığı doyumunu sanal ortamdan alabildiği fark edilmiştir. Bu durumlar göz önüne alındığında 10'uncu sınıfın geçiş döneminin yaşadığı bir dönem olduğu düşünülmüştür.

g)Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunun Algılanan Akademik Başarı Durumuna Göre Sonuç ve Tartışması

Algılanan ders başarısıyla aile yaşam doyumunu arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan analizler sonucunda aralarında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Akademik başarısı yüksek olan öğrenciler düşük olan öğrencilere göre daha yüksek aile yaşam doyumuna sahip oldukları görülmüştür. Tuzgöl Dost'un (2007) yaptığı araştırmada üniversite öğrencilerinin algılanan akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin yaşam doyumlarının da yüksek olduğu görülmüştür. Ders başarısı yüksek olan bireylerin anne babalarıyla daha az çatışma yaşadığı düşünülebilir. Çalışma bireylerin aldıkları notları değil algıladıkları başarı durumu üzerinden değerlendirilmiştir. Algılanan ders başarısını yüksek olarak değerlendiren bireylerin hedeflerine yakın olduğu ve doyum sağladığı düşünülebilir. Bireylerin hedeflerinin anne babalarının fikirlerinden bağımsız olmadığı düşünülmüştür. Bu noktada algılanan ders başarısının aile yaşam doyumuyla ilişkisi olabileceği düşünülmüştür.

Algılanan ders başarısı ile psikolojik dayanıklılık toplam puanı arasındaki ilişkiyi araştırmak için yapılan analizler sonucunda aralarında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Akademik başarısı yüksek olan öğrenciler düşük olan öğrencilere daha yüksek psikolojik dayanıklılığa sahip olduğu söylenebilir. Alt boyutlarında ise aile desteği, okul desteği, mücadele azminde farklılaşma olduğu;

akran desteği, uyum, empatide ise farklılaşma olmadığı gözlemlenmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin düşük olan öğrencilere göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığa sahip olduğu görülmüştür (Esen-Aktay, 2010: 54-56). Bireylerin psikolojik dayanıklılığı bir takım faktörlerden olumlu veya olumsuz olarak etkilenmektedir. Ders başarısını yüksek olarak algılayan bireylerin kendisiyle ilgili olumlu düşüncelere sahip olduğu, kendini yeterli gördüğü ve başarılı olabileceği inancını taşıdığını düşünmemize neden olmaktadır. Bireylerin kendisiyle ilgili olumlu bakış açısına sahip olması psikolojik dayanıklılığının yüksek olmasında etkili olacağı düşünülmüştür.

Algılanan ders başarısı düşük olan öğrencilerin sosyal medya kullanım bozukluğunun yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Sosyal medya kullanım bağımlılığının akademik başarıyla arasındaki ilişkiyi incelediği çalışma da aralarında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu gözlemlenmiştir (Durar, 2018). Erdem ve arkadaşlarının (2016) nomofobinin (mobil telefon yoksunluğu korkusu) akademik başarıya etkisini incelemek amacıyla yaptığı çalışma sonucunda nomofobinin akademik başarıyı negatif yönde yordadığı tespit edilmiştir. Toraman (2013) sosyal ağ kullanım düzeyi ve akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelemek için yaptığı çalışma sonucunda değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Sosyal medya kullanım bozukluğu ve sosyal ağ kullanım düzeyinin araştırılmasında farklı sonuçlar çıktığı görülmektedir. Örneklem grubunun ve konunun farklı olmasının bu durumu etkilemiş olabileceği düşünülmüştür. Aynı değişkenlerle farklı örneklem gruplarıyla çalışmalar yapılması değişkenlerin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

h)Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunun Algılanan Sosyoekonomik Durumuna Göre Sonuç ve Tartışması

Aile yaşam doyumu algılanan sosyoekonomik düzeye göre farklılaşmaktadır. Algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek olan öğrencilerin düşük olan öğrencilere göre daha yüksek aile yaşam doyumuna sahip olduğu görülmüştür. Literatür incelendiğinde aile yaşam doyumuyla algılanan sosyoekonomik düzey arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmaya rastlanmamıştır. Fakat benzer kavramlar arasındaki ilişkinin incelenmesinin yorum yapmak açısından faydalı olabileceği düşünülmüştür.

Tuzgöl Dost'un (2007) üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu üzerine yaptığı araştırma sonucunda algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek olarak belirten öğrencilerin düşük olan belirtenlere göre daha yüksek yaşam doyumuna sahip olduğu görülmüştür.

Psikolojik dayanıklılık toplam puanını algılanan sosyoekonomik düzeye göre farklılaşmaktadır. Algılanan sosyoekonomik düzeyi yüksek olan lise öğrencilerin orta ve düşük olanlara göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığa sahip olduğu görülmektedir. Alt boyutlara bakıldığında ailede desteği, uyum, mücadele azminde farklılaşma olduğu; akran desteği, okul desteği, empatinde ise farklılaşma olmadığı gözlemlenmiştir. Sosyoekonomik düzeyin psikolojik dayanıklılığın koruyucu faktörü olduğu bilinmektedir (Tümlü ve Receptoğlu, 2013; Gizir, 2007). Güngörmüş ve ark. (2015) üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıklarının sosyoekonomik düzeye göre farklılaştığı ve yaptığımız çalışmayla benzer sonuçlar çıktığı görülmüştür.

Sosyal medya kullanım bozukluğu algılanan sosyoekonomik düzeye göre farklılaşmamaktadır. Sosyal medya kullanım bozukluğunun algılanan sosyoekonomik düzeyle arasındaki ilişkiyi araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır. Öner (2015)'in internet bağımlılığıyla ilgili yaptığı çalışmada lise öğrencilerinin internet bağımlılığının gelir durumuna göre farklılaşmadığı gözlemlenmiştir. Bu çalışmaların sonuçları bizim yaptığımız çalışmanın verileriyle aynı sonuçları vermektedir.

Algılanan sosyoekonomik düzeyin aile yaşam doyumu ve psikolojik dayanıklılıkla ilişkili olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmada örneklem grubuna aile geliri değil kendi algıladıkları ekonomik düzeyle ilgili soru sorulmuştur. Bu doğrultuda bireylerin algıları dikkate alınmıştır. Algılanan sosyoekonomik düzeyin sosyal medya kullanım bozukluğuyla arasında ilişki olmaması günümüz lise öğrencilerinin aynı oranda etkilendiği düşünülebilir. Sosyal medya kullanımının ücretsiz olması, herkesin kolaylıkla akıllı telefon, bilgisayar ve tablete ulaşabilmesi farklılaşma olmamasında etkili olduğu düşünülebilir.

i) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doymu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğunun Algılanan Anne Baba Tutumuna Göre Sonuç ve Tartışması

Yapılan çalışmada lise öğrencilerinin aile yaşam doymuyla algılanan anne baba tutumu arasında anlamlı bir fark olduğu gözlemlenmiştir. Anne tutumu ve baba tutumu öğrencilere ayrı ayrı sorularda sorulmasına rağmen aynı anlamlı sonuçlar çıktığı gözlemlenmiştir. Demokratik anne baba tutumuna sahip olan öğrenciler otoriter ve ilgisiz olanlara göre; otoriter olanlar ilgisiz olanlara göre; aşırı koruyucu olanlar otoriter ve ilgisiz olanlara göre daha yüksek aile yaşam doyumuna sahip olduğu gözlemlenmiştir. Kırtıl (2009) yaşam doymuyla anne baba tutumu arasında anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir.

Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıklarının toplam puanının algılanan anne baba tutuma göre anlamlı fark gösterdiği görülmüştür. Yapılan araştırmada anne tutumu ve baba tutumu öğrencilere farklı farklı sorularda sorulmuştur fakat anne tutumuyla baba tutumunun öğrencilerde aynı sonuçları çıkardığı görülmüştür. Alt boyutlara bakıldığında anne tutumu aile desteği, mücadele azminde farklılaşma olduğu; akran desteği, okul desteği, uyum, empatide farklılaşma olduğu gözlemlenmiştir. Baba tutumunda aile desteği, akran desteği, mücadele azminde farklılaşma olduğu; okul desteği, uyum, empatide farklılaşma gözlemlenmemiştir. Demokratik anne baba tutumuna sahip öğrenciler otoriter ve ilgisiz olanlara göre; aşırı koruyucu olan ilgisiz olanlara göre daha yüksek psikolojik dayanıklılığa sahip olduğu görülmüştür. Kılıç (2014) psikolojik dayanıklılığın anne baba tutumuna göre farklılaştığı görülmüştür. Demokratik anne baba tutumuna sahip öğrencilerin ilgisiz ve otoriter olanlara göre farklılaşmaktadır. Bu sonuçlar iki araştırmanın birbiriyle uyumlu olduğunu göstermektedir.

Lise öğrencilerinin sosyal medya kullanım bozukluğunun algılanan anne baba tutumuna göre farklılaştığı gözlemlenmiştir. Sonuçlar incelendiğinde sosyal medya kullanım bozukluğunu anne tutumuyla baba tutumu arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Otoriter baba tutumuna sahip bireyler demokratik olanlara göre, ilgisiz olanlar demokratik olanlara göre daha yüksek sosyal medya kullanım bozukluğuna sahip olduğu gözlemlenmiştir. Anne tutumuyla ilgili sonuçlara bakıldığında aşırı koruyucu anne tutumuna sahip öğrencilerin demokratik tutuma sahip öğrencilere

göre daha yüksek sosyal medya kullanım bozukluğuna sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Yapılan literatür araştırması sonucunda sosyal medya bağımlılığıyla ilgili araştırmaya rastlanmamıştır fakat benzer bir konu olan internet bağımlılığı ilgili araştırmalar incelenmiştir. Eftekin (2015) ergenlerin internet bağımlılığını araştırmak için yaptığı çalışmada öğrencilerin anne baba tutumlarıyla internet bağımlılığı arasında anlamlı düzeyde fark olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar bizim çalışmamızdaki sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Anne baba tutumları aile yaşam doyumu, psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğu arasında ilişki olduğu görülmektedir. Demokratik anne baba tutumuna sahip lise öğrencilerinin aile yaşa doyumunu ve psikolojik dayanıklılıklarını olumlu olarak etkilemektedir. İlgisiz anne baba tutumuna sahip lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıklarının ve aile yaşam doyumunun düşük olmasından dolayı ergenlik döneminde akran desteği önemli görölse de, bireylerin ilgili ve destekleyici aile ilişkilerine ihtiyaç duyduğu düşünülebilir.

j) Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Arasındaki İlişkiye Yönelik Sonuç ve Tartışması

Aile yaşam doyumu ile psikolojik dayanıklılık arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür. Aile yaşam doyumunun artması durumunda psikolojik dayanıklılıkta da artış meydana gelmektedir.

Ülkemizde aile yaşam doyumu ve psikolojik dayanıklılıkla ilgili herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Fakat psikolojik dayanıklılıkla yaşam doyumu arasındaki ilişkiyi incelemek için yapılan çalışmada yaşam doyumu ile psikolojik dayanıklılık arasında orta düzeyde anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir (Ülker Tümlü ve Receptoğlu, 2013). Psikolojik dayanıklılıkla yaşam doyumu arasında ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan yurt dışında yapılan çalışmalarda da aralarında ilişki olduğu tespit edilmiştir (Cohn ve ark.,2009; Bajaj ve Pande, 2016).

Yapılan analizler sonucunda lise öğrencilerinin aile yaşam doyumu ile sosyal medya kullanım bozukluğu arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Başka bir ifadeyle lise öğrencilerinin aile yaşam doyumun artması durumunda sosyal medya kullanım bozukluğunda azalma olduğu görülmüştür.

Ülkemizde yapılan çalışmalarda sosyal medya kullanımı ile yaşam doyumu arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Başka bir ifadeyle bireylerin yaşam doyumları arttıkça sosyal medya kullanımları azalmaktadır (Balcı ve Koçak, 2017; Doğan, 2015).

Psikolojik dayanıklılık ile sosyal medya kullanım bozukluğu arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür. Psikolojik dayanıklılığın artması durumunda sosyal medya kullanım bozukluğunda azalma meydana gelmektedir. Hou ve ark. (2017) psikolojik dayanıklılık ve sorunlu sosyal medya kullanımı arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu gözlemiştir. Ünlü (2018b)'in psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan çalışmada sosyal medya bağımlılığıyla psikolojik dayanıklılık arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bilgin ve Taş'ın (2018a) sosyal medya bağımlılığı ve psikolojik dayanıklılık ile ilgili yaptığı çalışmada aralarında negatif yönlü bir ilişki olduğu ayrıca olduğu bulunmuştur. Sonuçlar bütünsel olarak değerlendirildiğinde psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğunun ilişkili olduğu söylenebilir. Aradaki ilişkinin negatif yönlü olmasından dolayı psikolojik dayanıklılığının yüksek olması durumunda sosyal medya bağımlılığının oluşmasına karşı koruyucu bir etkiye sahip olduğunu düşünülmüştür.

Yapılan araştırma ve literatür taraması sonucunda ergenlerin içinde yaşadıkları aile için sevgi, güven vb. ilişkilerin olması yaşamından doyum almasını sağlayacaktır. Böylelikle psikolojik dayanıklılığın artacağı, sosyal medya kullanım bozukluğunun azalacağı söylenebilir.

k)Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık, Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Yordanmasına İlişkin Basit Regresyona Yönelik Sonuç ve Tartışması

Yapılan çalışmada aile yaşam doyumunun öğrencilerin psikolojik dayanıklılığını ve sosyal medya kullanım bozukluğunu yordayıcısı olduğu görülmektedir. Ayrıca psikolojik dayanıklılığında sosyal medya kullanım bozukluğunu yordadığı görülmüştür.

Köfteci (2018) yaptığı çalışmada da psikolojik dayanıklılığın internet bağımlılığını anlamlı bir şekilde yordadığı görülmüştür. Psikolojik dayanıklılık azaldıkça internet bağımlılığında artış görülmüştür. Yaşam doyumuyla psikolojik dayanıklılık arasında

yapılan regresyon analizi sonucunda aralarında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (Özdaş, 2017; Altundağ, 2013). Bireylerin psikolojik dayanıklılık düzeyleri yaşam doyumu düzeylerini arttırmaktadır. Bilgin ve Taş (2018) psikolojik dayanıklılığın sosyal medya bağımlılığın yordayıcısı olduğunu bulmuştur.

Yapılan çalışma ve ilgili literatürdeki araştırmaları sonucunda psikolojik dayanıklılığın aile yaşam doyumunun önemli bir yordayıcısı olduğu görülmüştür. Aile yaşam doyumu yüksek olan bireylerin psikolojik dayanıklılıklarının da yüksek olduğu söylenebilir. Esen-Aktay (2010: 59) yaptığı çalışmada aile desteğinin psikolojik dayanıklılığı anlamlı düzeyde yordadığı gözlemlenmiştir. Aile içi ilişkilerin sıcak ve güvenli olması durumunda ergenlerin psikolojik dayanıklılıklarının da yüksek olacağı bunun sonucunda bireyler zorunlu yaşam olaylarını daha rahat atlatabileceği düşünülebilir.

Aile yaşam doyumunun sosyal medya kullanım bozukluğunun da yordayıcısı olduğu görülmüştür. Aile yaşam doyumu yüksek bireylerin sosyal medya kullanım bozukluğunun düşük olduğu söylenebilir. Ergenlerin sosyal medya kullanım bozukluğunun oluşmaması için aile içi ilişkilerin desteklenmesinin gerekli olduğu söylenebilir.

5.2. Öneriler

5.2.1. Eğitimci ve Psikolojik Danışmanlara Öneriler

Araştırma sonuçlarına genel olarak bakıldığında anne-baba tutumunun aile yaşam doyumunu, psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğunu anlamlı olarak etkilediği görülmektedir. Bu noktada öğretmen ve okul psikolojik danışmanların anne-baba tutumlarıyla ilgili bilgilendirmeler yapmaları koruyucu rehberlik hizmetleri için yararlı olacaktır.

Bireylerin psikolojik dayanıklılık ve aile yaşam doyumlarının artırılmasına yönelik çalışmaların aile, eğitimci ve psikolojik danışmanlar tarafından yapılması yaşanabilecek olumsuz etkilerin azalmasına ya da yok olmasına yardımcı olacaktır.

Sosyal medya kullanımının gün geçtikçe artması ve bireylerin hayatlarında önemli etkilerinin olduğu yapılan literatür taramasında görülmüştür. Yapılan araştırmada sosyal medya kullanım bozukluğunun 10'uncu sınıfta diğer sınıflara göre anlamlı olarak yüksek olduğu görülmüştür; bu durumun sebeplerinin araştırılması uygun

olacaktır. Sosyal medya kullanım bozukluğuna yönelik koruyucu ve önleyici çalışmaların yapılması riskin azalmasına yardımcı olacaktır.

Yapılan korelasyon ve regresyon analizi sonucunda aile yaşam doyumu, psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğunun ilişkili olduğunun görülməsi öğrencilerle çalışma yapılırken davranışlarının anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

5.2.2. Araştırmacılara Öneriler

Yapılan çalışma İstanbul İli Anadolu Yakası lise öğrencileriyle sınırlıdır. Farklı il ve yaş gruplarıyla kavramların ilişkilerinin araştırılması kavramların ilişkilerinin anlaşılmasını sağlayacaktır.

Yapılan literatür taramasında özellikle ülkemizde aile yaşam doyumuyla ilgili araştırmaya az rastlanmıştır. Bundan farklı araştırma konularıyla aile yaşam doyumu ilişkisi araştırmaları yapılması kavramın daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

Psikolojik dayanıklılığın yordayıcılarıyla ilgili çalışmalar yapılması ve bu kavramların açıklanması aile ve öğretmenlerin bireylerin psikolojik dayanıklılıklarını desteklemelerine yardımcı olacaktır.

Psikolojik dayanıklılığın yaşa göre farklılaşmasıyla ilgili araştırma sonucunda yaşın artmasıyla birlikte psikolojik dayanıklılıkta azalma olduğu görülmüştür. Bu durumun sebeplerinin araştırılarak ergenlik dönemi özellikleriyle incelenmesi ergenlik dönemi özelliklerinin anlaşılmasına yarar sağlayacaktır.

Sosyal medya kullanımının gün geçtikçe artış göstermesinin sebep ve sonuçlarına dair araştırma yapılmasının gerekli olacağı düşünölmüştür. Sosyal medya kullanımının neden olduğu olumsuz etkilerin azaltılmasına yönelik araştırmaların yapılması uygun olacaktır.

KAYNAKÇA

- Agate, J. R., Zabriskie, R. B., Agate, S. T. ve Poff, R. (2009). Family Leisure Satisfaction and Satisfaction With Family Life. *Journal of Leisure Research*, 41(2): 205-223.
- Akar, A. (2018). *Psikolojik sağlamlık programının ergenlerđn psikolojik sağlamlık düzeyine etkisi* (Doktora Tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akbulut, S. (2018). *Erişkinlerde sosyal medya bağımlılığı, beden imajı, sosyal anksiyete ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akdoğan, B. ve Yalçın, S. B. (2018). Lise Öğrencilerinin Psikolojik Dayanıklılık ve Çatışma Çözme davranışlarının Öznel İyi Oluşlarını Yordaması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46: 174-197.
- Akın, A.ve Akın, Ü. (2015). *Pozitif Psikoloj*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Aktan, E. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4): 405-421.
- Aktaş, H. ve Yılmaz, N. (2017). Üniversite Gençlerinin Yalnızlık ve Utangaçlık Unsurları Açısından Akıllı Telefon Bağımlılığı. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(1): 85-100.
- Akyol, S. U. (2013). *Boşanmış ve boşanmamış aileye sahip ergenlerin yalnızlık yaşam doyumunu sosyal destek ve bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Al-Menayes, J. J. (2015). Social Media Use, Engagement and Addiction as Predictors of Academic Performance. *International Journal of Psychological Studies*, 7(4): 86-94.
- Alpaslan, S. (1999). Marmara Depremini Yasayan Çocuk ve Gençlerde Ruhsal Bozukluk ve Kaygı Düzeyleri. *Çocuk ve Ruh Sağlığı Dergisi*, 6: 135-142.
- Altundağ, Y. (2013). *Anne-babası boşanmış ergenlerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinde yordayıcı değişkenler olarak yaşam doyumunu ve yalnızlık* (Yüksek

- Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Altundağ, Y. (2016). Lise Öğrencilerinde Sanal Zorbalık ve Problemlerli İnternet Kullanımı İlişkisi. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 3(1): 27-43.
- Antaramian, S. P., Huebner, E. S., ve Valois, R. F. (2008). Adolescent Life Satisfaction. *Applied Psychology*, 57: 112-126.
- Arısoy, Ö. (2009). İnternet Bağımlılığı ve Tedavisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*, 1(1): 55-67.
- Arslan, G. ve Balkıs, M. (2016). Ergenlerde Duygusal İstismar, Problem Davranışlar, Öz-Yeterlik ve Psikolojik Sağlık Arasındaki İlişki. *Sakarya University Journal of Education*, 6(1): 8-22.
- Atarbay, S. (2017). *Farklı Bölümlerde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeylerinin psikolojik dayanıklılıklarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ateş, P. (2018). *Üniversite öğrencilerinde duygusal zekânın sosyal medya bağımlılığına etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Atıcı, Ö.B. (2017). *Ergenlerin akıllı telefon bağımlılığı ve kontrol hissi düzeyleri arasında ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, M. ve Egemberdiyeva, A. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Sağlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 3(1): 37-53.
- Bahtiyar, M. ve Yöndem, D. (2016). Ergenlerde Psikolojik Dayanıklılık ve Stresle Baş Etme Becerilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 13: 547-549.
- Bajaj, B. ve Pande, N. (2016). Mediating Role of Resilience in The Impact of Mindfulness on Life Satisfaction and Affect as Indices of Subjective Well-Being. *Personality and Individual Differences*, 93: 63-67.

- Bakalim, O. ve Taşdelen-Karçkay, A. (2015). Positive and Negative Affect as Predictors of Family Life Satisfaction. *Journal of Human Sciences*, 12(1): 1330-1337.
- Balcı, Ş. ve Baloğlu, E. (2018). Sosyal Medya Bağımlılığı ile Depresyon Arasındaki İlişki Üniversite Gençliği Üzerine Bir Saha Araştırması. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, 29(29): 209–233.
- Balcı, Ş. ve Bekiroğlu, O. (2019). Sosyal Medya Bağımlılığının Bir Belirleyicisi Olarak Öz Saygı Konya Örneğinde Bir Araştırma. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (48): 35–64.
- Balcı, Ş. ve Gülnar, B. (2009). Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılarının Profili. *Selçuk İletişim*, 6(1): 5–22.
- Balcı, Ş. ve Koçak, M. C. (2017). Sosyal Medya Kullanımı ile Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *1. Uluslararası İletişimde Yeni Yönelimler Konferansı*. İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.
- Barker, V. (2009). Older Adolescents' Motivations For Social Network Site Use: The Influence of Gender, Group Identity and Collective Self-Esteem. *Cyberpsychology and Behavior*, 12(2): 209-213.
- Barraca, J. Yarto, L. L. ve Olea, J. (2000). Psychometric Properties of A New Family Life Satisfaction Scale. *European Journal of Psychological Assessment*, 16(2): 98-106.
- Bayraktutan, F. (2005). *Aile içi ilişkiler açısından internet kullanımı* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bedir, A. (2016). *Sosyal medya kullanımının üniversite öğrencilerinin akademik başarılarına ve tutumlarına etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Bilgin, O. Taş, İ. (2018a). Effects of Percieved Social Support and Psychological Resilience on Social Media Addiction among University Students, *Universal Journal of Educational Research* (64): 751-758.

- Bilgin, O. ve Taş, İ. (2018b). Ergenlerde Okula Bağlılığın Yordayıcıları Olarak Okul İklimi ve Sosyal Medya Bağımlılığı. *Mediterranean Journal of Educational Research*, 12(26): 15–33.
- Bostancı, M. (2010). *Sosyal medyanın gelişimi ve iletişim fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları* (Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Bölükbaşı, A. (2017). *Lise öğrencilerinin kariyer uyumu ve yaşam doyumu ilişkisinde iyimserlik ve umudun aracı rolü* (Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Bulut, S. (2009). Depremden Sonra Çocuklarda Görülen Travma Sonrası Stres Tepkilerinin Yaş ve Cinsiyetler Açısından Karşılaştırılması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(31): 43-51.
- Bulut, S., Doğan, U. ve Altundağ, Y. (2013). Adolescent Psychological Resilience Scale: Validity and Reliability Study (Ergen Psikolojik Sağlamlık Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması) *Suvremena Psihologija*, 16(1): 21-32.
- Büyüköztürk, Ş. (2017). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Byun, S., Ruffini, C., Mills, J. E., Douglas, A. C., Niang, M., Stepchenkova, S., ... ve Blanton, M. (2009). Internet Addiction: Metasynthesis of 1996–2006 Quantitative Research. *CyberPsychology and Behavior*, 12(2): 203-207.
- Carbo, C. ve Goldstain, N. (2018). Metatheory of Resilience and Resiliency in Adolescent Pregnancy and Substance Use Disorders. *JOJ Nursing and Health Care*, 9: 1-4.
- Carver, M. D. ve Jones, W. H. (1992). The Family Satisfaction Scale. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 20(2), 71-83.
- Cenkseven Önder, F. ve Yılmaz, Y. (2012). Ortaöğretim Öğrencilerinde Görülen Kuraldışı Davranışları Yordamada Yaşam Doyumu ve Anne-Baba Stillerinin Rolü. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 12(3): 1737-1748.

- Cohn, M. A., Fredrickson, B. L., Brown, S. L., Mikels, J. A. ve Conway, A. M. (2009). Happiness Unpacked: Positive Emotions Increase Life Satisfaction By Building Resilience. *Emotion*, 9(3): 361-368.
- Connor, K. M. ve Davidson, J. R. (2003). Development of a New Resilience Scale: The Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC). *Depression and Anxiety*, 18(2): 76-82.
- Çalışkan, M., Toker, M. ve Özbay, Y. (2017). Aile Yaşam Doyumu Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *International Journal of Early Childhood Education Studies IJECES*, 2(1): 1-9.
- Çapan, B. E. ve Arıcıoğlu, A. (2014). Psikolojik Sağlamlığın Yordayıcısı Olarak Affedicilik. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(4): 70-82.
- Çayırılı, E. (2017). *Sosyal medya kullanım özelliklerinin kişilik yapılanmaları yaşam doyumu ve depresyon açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çelik M., Sanberk İ. ve Deveci F. (2017). Öğretmen Adaylarının Yaşam Doyumlarının Yordayıcısı Olarak Psikolojik Dayanıklılık ve Umutsuzluk. *İlköğretim Online*, 16(2): 654-662.
- Çetin H.E. (2012) Blog nedir ve türleri nelerdir? Blog nedir?. 08.04.2019. <http://halitersancetin.blogcu.com/blog-nedir-ve-turleri-nelerdir/11620346> adresinden erişim sağlandı.
- Çiftçi Arıdağ, N. ve Ünsal Seydoğulları, S. (2018). Lise Öğrencilerinin Yaşam Doyumu ve Yılmazlık Düzeylerinin Anne Baba Tutumlarıyla İlişkisi Açısından İncelenmesi. *Hacettepe University Journal of Education*, 1-24.
- Çiftçi, H. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığı. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(4): 417-434.
- Deperlioğlu, Ö. ve Köse, U. (2010). Web 2.0 Teknolojilerinin Eğitim Üzerindeki Etkileri ve Örnek Bir Öğrenme Yaşantısı. *Akademik Bilişim*, 10: 10-12.
- Derin, S. ve Bilge, F. (2016). Ergenlerde İnternet Bağımlılığı ve Öznel İyi Oluş Düzeyi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 6(46): 35-51.

- Dewson, A., Houghton D. ve Patten J. (2008). "Blogging and Other Social Media: Exploiting the Technology and Protecting the Enterprise" New Jersey: Gower Publishing (Erişim: <http://books.google.com.tr> adresinden 07.04.2019 tarihinde erişim sağlandı).
- Diener, E. (1984). Subjective Well-Being. *Psychological Bulletin*, 95(3): 542.
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E. ve Smith, H. L. (1999). Subjective Well-Being: Three Decades of Progress. *Psychological Bulletin*, 125(2): 276.
- Dingiltepe, T. (2009). *Parçalanmış ve tam aileye sahip ergenlerin yaşam doyumu düzeyleri ile yaşam kalite düzeylerinin karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Doğan, T. (2012). Beş Faktör Kişilik Özellikleri ve Öznel İyi Oluş. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 14(1): 56-64.
- Doğan, T. (2015). Kısa Psikolojik Sağlıklı Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *The Journal of Happiness and Well-Being*, 3(1): 93-102.
- Doğan, U. (2016). Lise Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanımının Mutluluk, Psikolojik İyi-Oluş ve Yaşam Doyumlarına Etkisi: Facebook ve Twitter Örneği. *Eğitim ve Bilim*, 41(183): 217-231.
- Doğan, U. ve Karakaş, Y. (2016). Lise Öğrencilerinin Sosyal Ağ Sitleri Kullanımının Yordayıcısı Olarak Yalnızlık. *Sakarya University Journal of Education*, 6(1): 57-71.
- Dost, M. T. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Doyumunun Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(22): 132-143.
- Durak, M. (2002). *Deprem yaşamış üniversite öğrencilerinin psikolojik belirtileri yordamada psikolojik dayanıklılığın rolü* (Yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Durar, E. (2018). *Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığının depresyon ve sosyal fobi ile ilişkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kars.

- Duygun, A. (2018). Sosyal Medya Bağımlılığının Tüketici Satın Alma Karar Sürecine Etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2): 1351–1375.
- Düvenci, A. (2012). *Ağ neslinin internet kullanımı üzerindeki sosyal medya etkisinin sosyal sapma yaklaşımı ile incelenmesi* (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Eftekin, P. (2015). *Ergenlik dönemindeki öğrencilerin internet bağımlılığı ve anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Eminağaoğlu, N. (2006). *Güç koşullarda yaşayan sokak çocuklarında dayanıklılık sağlamlık* (Doktora Tezi). Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Erdem, H., Kalkın, G., Türen, U. ve Deniz, M. (2016). Üniversite Öğrencilerinde Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusunun (Nomofobi) Akademik Başarıya Etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(3): 923-936.
- Ergenç, A. (2011). *Web 2.0 ve sanal sosyalleşme: facebook örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ergün, O. (2016). *Ergenlerde duygusal zekâ özellikleri ile psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Erkul, R. E. (2009). Sosyal Medya Araçlarının (Web 2.0) Kamu Hizmetleri ve Uygulamalarında Kullanılabilirliği. *Türkiye Bilişim Derneği*, 116: 96-101.
- Facebook and twitter more addictive than tobacco and alcohol. 09.04.2019. <https://www.telegraph.co.uk/technology/news/9054243/Facebook-and-Twitter-more-addictive-than-tobacco-and-alcohol.html> adresinden erişim sağlandı.
- Facebook'un kuruluşu ve tarihi. 08.04.2019 <https://www.medyaakademi.org/2014/11/08/facebookun-kurulusu-ve-tarihi/> adresinden erişim sağlandı.

- Fraser, M. W., Galinsky, M. J. ve Richman, J. M. (1999). Risk, Protection, And Resilience: Toward A Conceptual Framework For Social Work Practice. *Social Work Research*, 23(3), 131-143.
- Geçtan, E. (2008). *Psikanaliz ve Sonrası*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı Türkiye'nin en kapsamlı sosyal medya araştırmasını yaptı. 04.04.2019. <http://www.gsb.gov.tr/HaberDetaylari/1/3816/genclik-ve-spor-bakanligi-turkiyenin-en-kapsamli-sosyal-medya-arastirmasini-yapti.aspx> adresinden erişim sağlandı.
- Gilman, R. (2001). The Relationship Between Life Satisfaction, Social Interest, and Frequency of Extracurricular Activities Among Adolescent Students. *Journal of Youth and Adolescence*, 30(6), 749-767.
- Gizir C. A. ve Aydın, G. (2006). Psikolojik Sağlık ve Ergen Gelişim Ölçeği'nin Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(26): 87-99.
- Gizir, C. A. (2007). Psikolojik Sağlık, Risk Faktörleri ve Koruyucu Faktörler Üzerine Bir Derleme Çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(28): 113-128.
- Goldstein AL, Faulkner B. ve Wekerle C. (2013) The Relationship Among Internal Resilience, Smoking, Alcohol Use, and Depression Symptoms in Emerging Adults Transitioning Out of Child Welfare. *Child Abuse and Neglect*, 37(1): 22-32
- Gökçearslan, Ş. ve Günbatır, M. S. (2012). Ortaöğrenim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 2(2): 10-24.
- Gökçen, G. (2015). *Madde kullanan ve kullanmayan üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Griffiths, M. (1995). Technological Addictions. In *Clinical Psychology Forum* (pp. 14-14).

- Güngörmüş, K., Okanlı, A ve Kocabeyoğlu, T. (2015). Hemşirelik Öğrencilerinin Psikolojik Dayanıklılıkları ve Etkileyen Faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 6(1): 9-14.
- Günüç, S. (2009). *İnternet bağımlılık ölçeğinin geliştirilmesi ve bazı demografik değişkenler ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). 100. Yüzüncü yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Gürkan, U. (2006a). Yılmazlık Ölçeği (YÖ): Ölçek Geliştirme, Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 39(2): 45-74.
- Gürkan, U. (2006b). *Grupla psikolojik danışmanın üniversite öğrencilerinin yılmazlık düzeylerine etkisi* (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güven, H.İ. (2019). *Üniversite öğrencilerinin bilişsel çarpıtma düzeyleri, stresle başa çıkma stratejilerinin psikolojik dayanıklılık üzerindeki rolü* (Yüksek Lisans Tezi).Yakın Doğu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Lefkoşa.
- Hawi, N. S. ve Samaha, M. (2017). The Relations Among Social Media Addiction, Self-Esteem and Life Satisfaction in University Students. *Social Science Computer Review*, 35(5): 576-586.
- Henry, C. S. (1994). Family System Characteristics, Parental Behaviors and Adolescent Family Life Satisfaction. *Family Relations*, 43(4): 447-455.
- Holt, P., Fine, M. J. ve Tollefson, N. (1987). Mediating Stress: Survival Of The Hardy. *Psychology in the Schools*, 24(1), 51-58.
- Hou, Xiang-Ling, Wang, Hai-Zhen, Guo, Chen, Gaskın, James, Rost, Detlef and Wang, Problematic Social Networking Site Usage, *Personality and Individual Differences*, 109: 61-66
- Irmak, A. Y. ve Erdoğan, S. (2016). Ergen ve Genç Erişkinlerde Dijital Oyun Bağımlılığı: Güncel Bir Bakış. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 27(2): 128-37.

- Instagram Nedir Nasıl Kullanılır. 09.04.2019 <https://gezgindunyasi.com/instagram-nedir-nasil-kullanilir/> adresinden erişim sağlandı.
- İnternet Tarihi 14.04.2019. <http://www.internetarsivi.metu.edu.tr/tarihce.php> adresinden erişim sağlandı.
- Ji, J., Xu, X. ve Rich, S. L. (2002). Determinants of Family Life Satisfaction in Reforming Urban China. *International Journal of Comparative Sociology*, 43(2): 169-191.
- Kaba, İ. (2016). *Öğrencilerin üniversite yaşamına uyumlarında psikolojik dayanıklılık ve psikolojik belirtiler*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2007). *Kültürel Psikoloji: Kültür Bağlamında İnsan ve Aile*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Kamya, H. A. (2000). Hardiness and Spiritual Well-Being Among Social Work Students: Implications For Social Work Education. *Journal Of Social Work Education*, 36(2), 231-240.
- Kapıkıran, Ş. (2016). Yaşlılarda Yalnızlık ile Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki Sosyal Desteğin Aracılık Rolünün Sınanması. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*, 9(1): 13–25.
- Kararımk, Ö. (2006). Psikolojik Sağlık, Risk Faktörleri ve Koruyucu Faktörler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(26): 129-142.
- Kararımk, Ö. (2010). Establishing The Psychometric Qualities of the Connor–Davidson Resilience Scale (CD-RISC) Using Exploratory and Confirmatory Factor Analysis in a Trauma Survivor Sample. *Psychiatry Research*, 179(3): 350-356. doi:10.1016/j.psychres.2009.09.012
- Kararımk, Ö. ve Güloğlu, B. (2014). Deprem Deneyimi Yaşamış Yetişkinlerde Bağlanma Modeline Göre Psikolojik Sağlamlığın Açıklanması. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43(2): 01-18.
- Karataş, R. (2016). *Özel Eğitim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri ve Başa Çıkma Stratejilerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Kermen, U., İlçin Tosun, N. ve Doğan, U. (2016). Yaşam Doyumu ve Psikolojik İyi Oluşun Yordayıcısı Olarak Sosyal Kaygı. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(1): 20–29.
- Kılıç, Ş.D. (2014). *Üniversite öğrencilerinin yalnızlık ve psikolojik dayanıklılıklarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Kırık, A., Arslan, A., Çetinkaya, A. ve Gül, M. (2015). A Quantitative Research on the Level of Social Media Addiction Among Young People in Turkey. *International Journal of Sport Culture and Science*, 3(3): 108-122.
- Kırtıl, S. (2009). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile yaşam doyumu düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kobasa, S. C. (1979). Stressful Life Events, Personality, and Health: An Inquiry Into Hardiness. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 37(1), 1.
- Koç Yıldırım, P. (2014). *Ergenlerde psikolojik dayanıklılık ile benlik kurgusu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Koçer, M. (2012). Erciyes Üniversitesi Öğrencilerinin İnternet ve Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları. *Akdeniz İletişim*, 18: 70-85.
- Köfteci, B. (2018). *Lise öğrencilerinde internet bağımlılığının psikolojik dayanıklılık ve ruminasyon açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Köker S. (1991). *Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyum düzeyinin karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Köse, U. ve Çal, Ö. (2012). Web 2.0 Servislerinin Sosyolojik Değerlendirilmesi. *XIV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 1-3.
- Kulaksızoğlu, A. (2006). *Ergenlik Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Lee, M. S., Oh, E. Y., Cho, S. M., Hong, M. J. ve Moon, J. S. (2001). An Assessment of Adolescent Internet Addiction Problems Related to Depression, Social Anxiety and Peer Relationship. *Journal of Korean Neuropsychiatric Association*, 40(4): 616-628.
- Luthar, S. (2006). *Resilience in Development: A Synthesis of Research Across Five Decades*. In Risk, Disorder, and Adaptation, 3: 739-795.
- Luthar, S. S., Cicchetti, D., ve Becker, B. (2000). The Construct of Resilience: A Critical Evaluation and Guidelines for Future Work. *Child Development*, 71(3): 543-562.
- Masten, A., Best, K. ve Garnezy, N. (1990). Resilience and Development: Contributions from the Study of Children Who Overcome Adversity. *Development and Psychopathology*, 2(4): 425-444.
- Masten, A. S., Morison, P., Pellegrini, D., ve Tellegen, A. (1992). Competence under stress: risk and protective factors. *Risk and protective factors in the development of psychopathology*, 236.
- Mayfield, A. (2008). "What is Social Media, an e-book by Antony Mayfield from iCrossing"
(Erişim:http://www.icrossing.co.uk/fileadmin/uploads/eBooks/What_is_Social_Media_iCrossing_ebook.pdf adresinden 08.04.2019 tarihinde erişim sağlandı).
- Medyanın teknolojik seyri ve kısa tarihi. 01.04.2019
<https://www.mridvano.com/medyanin-teknolojik-seyri-ve-kisa-tarihi/>
adresinden erişim sağlandı.
- Myspace nedir, nasıl kullanılır. 08.04.2019. <https://teknodestek.com.tr/myspace-nedir-nasil-kullanilir/> adresinden erişim sağlandı.
- Neugarten, B. L., Havighurst, R. J. ve Tobin, S. S. (1961). The Measurement Of Life Satisfaction. *Journal Of Gerontology*.

- Oktan, V., Odacı, H. ve Çelik, Ç. B. (2014). Psikolojik Doğum Sırasının Psikolojik Sağlamlığın Yordanmasındaki Rolünün İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1): 140-152.
- Onat, G. (2010). *Demokratik ve otoriter olarak algılanan ana-baba tutumlarının lise birinci sınıf öğrencilerinin yılmazlık düzeyine etkilerinin araştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Onyishi, I. E., Okongwu, O. E. ve Ugwu, F. O. (2012). Personality and Social Support as Predictors of Life Satisfaction of Nigerian Prisons Officers. *European Scientific Journal, ESJ*, 8(20).
- Ozankaya, Ö. (1996) *Toplumbilim*. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Öğülmüş, S. (2001, Mart). Bir Kişilik Özelliği Olarak Yılmazlık. I. Ulusal Çocuk ve Suç: Nedenler ve Önleme Çalışmaları Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Ankara.
(https://www.kriminoloji.com/Bir_Kisilik_Ozelligi_Olarak_Yilmazlik-Selahattin_Ogulmus.htm 25.02.2019 tarihinde erişim sağlandı.)
- Özdemir, S. (2018). Ergen Riskli Davranışlarının Akran Zorbalığı, Örselenme Yaşantıları ve Psikolojik Sağlamlık İle İlişkinde Sapkın Arkadaşların Aracı Etkisinin İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 43(195): 223-239.
- Özer, M. (2001). *Huzurevinde ve aile ortamında yaşayan yaşlılarda öz bakım gücü ve yaşam doyumunun incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Özkara, A. B. ve Özbay, S. (2019) Lise Düzeyindeki Sporcu Öğrencilerin Psikolojik Sağlamlıklarının İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(221): 207-214.
- Öztürk, Ş. (2015). Sosyal Medyada Etik Sorunlar. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 9(1): 287-311.
- Pinterest nedir? 09.04.2019 <http://teknolojikanneler.com/pinterest/> adresinden erişim sağlandı.
- Plunkett, S. W. ve Henry, C. S. (1999). Adolescent Perceptions of Interparental Conflict, Stressors and Coping as Predictors of Adolescent Family Life Satisfaction. *Sociological Inquiry*, 69(4): 599-620.

- Sarıçam, H. ve Adam Karduz, F. F. (2018). Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeği'nin Türk Kültürüne Uyarlanması Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 9(2): 117–136.
- Sarikaya, A. (2015). *14-18 yaş arası ergenlerin benlik saygısı ve psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Bilim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Schultz, D.P. ve Schultz S.E. (2007). *Modern Psikoloji Tarihi*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Shin, D. C. ve Johnson, D. M. (1978). Avowed Happiness As An Overall Assessment Of The Quality Of Life. *Social Indicators Research*, 5(1-4), 475-492.
- Sinclair, R. R. ve Tetrick, L. E. (2000). Implications of İtem Wording for Hardiness Structure, Relation With Neuroticism and Stress Buffering. *Journal of Research in Personality*, 34(1): 1-25.
- Skrove M., Romundstad P. ve Indredavik MS.(2013). Resilience, Lifestyle and Symptoms of Anxiety and Depression in Adolescence: The Young-HUNT Study. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 48(3): 407-416.
- Sosyal Medyanın Tarihi. 21.02.2019. <https://sosyalmedya.co/sosyal-medyanin-tarihi/> adresinden erişim sağlandı.
- Soysal, M. N. (2016). *Facebook bağımlılığı ve psikolojik dayanıklılık*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Steinberg, L. (2007). *Ergenlik*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Suldo, S. M. ve Huebner, E. S. (2006). Is Extremely High Life Satisfaction During Adolescence Advantageous. *Social Indicators Research*, 78(2): 179-203.
- Suzanne C. Kobasa, “The Hardy Personality: Toward a Social Psychology of Stress and Health”, *Social Psychology of Health and Illness*, Der. Glenn S. Sanders and Jerry Suls (New York: Psychology Press, 1982): 3-32.

- Sürücü, M. ve Bacanlı, F. (2010). Üniversiteye Uyumun Psikolojik Dayanıklılık ve Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 30(2): 375-396.
- Süzgün, S. (2013). *Türkiye'deki kurumsal marka imajlarının sosyal ağlar üzerinden yönetimi* (Yüksek Lisans Tezi). Kadir Has Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şeker, V. T. (2018). *Sosyal medya bağımlılığı ile depresyon ve anksiyete arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Taş, İ. (2017). The Social Media Addiction Scale (SF) for Adolescents: A Study of Validity and Reliability. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 4(1), 27-40.
- Taş, İ. (2018). Ergenlerde İnternet Bağımlılığı ve Psikolojik Belirtilerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1): 31-41.
- Taşdelen-Karçkay, A. (2016). Family Life Satisfaction Scale—Turkish version: Psychometric Evaluation. *Social Behavior and Personality: an International Journal*, 44(4): 631-639.
- Taylan, H. H. ve Işık, M. (2015). Sakarya'da Ortaokul ve Lise Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı. *Turkish Studies*, 10(6): 855-874.
- Terzi, Ş. (2005). *Öznel iyi olmaya ilişkin psikolojik dayanıklılık modeli* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Terzi, Ş. (2006). Kendini Toparlama Ölçeğinin uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(26): 77-86.
- Terzi, Ş. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Dayanıklılıkları ve Algıladıkları Sosyal Destek Arasındaki İlişki. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(29): 1-11.
- Topbaşoğlu, T. (2016). *Yaşam doyumunun yordayıcısı olarak öfke ve affetme: affetmenin düzenleyici rolü* (Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

- Toraman, M. (2013). *İnternet bağımlılığı ve sosyal ağ kullanım düzeylerinin ortaöğretim öğrencilerinin akademik başarıları ile ilişkisinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ,
- Toth Jr, J. F., Brown, R. B. ve Xu, X. (2002). Separate Family and Community Realities? An Urban-Rural Comparison of the Association Between Family Life Satisfaction and Community Satisfaction. *Community, Work and Family*, 5(2): 181-202.
- Tugade, M. M., Fredrickson, B. L. ve Feldman Barrett, L. (2004). Psychological Resilience and Positive Emotional Granularity: Examining the Benefits of Positive Emotions on Coping and Health. *Journal of Personality*, 72(6): 1161-1190.
- TÜİK (2013). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması Sonuçları 16.02.2019. Tarihinde e <http://www.tuik.gov.tr> adresinden erişim sağlandı.
- Türk Dil Kurumu (2019). 15.03.2019. Tarihinde <http://www.tdk.gov.tr> adresinden erişim sağlandı.
- Türkiye İnternet Kullanım ve Sosyal Medya İstatistikleri. 08.06.2019. <https://dijilopedi.com/2019-turkiye-internet-kullanim-ve-sosyal-medya-istatistikleri/> adresinden erişim sağlandı.
- Türkiye'ye internetin gelişi ve gelişimi. 14.04.2019. <https://www.bilgiustam.com/turkiyeye-internetin-gelisi-ve-gelisimi/> adresinden erişim sağlandı.
- Ubsekera, D. M. ve Luo, J. (2008). Marriage and Family Life Satisfaction: A Literature Review. *Sabaramuwa University Journal*, 8(1): 1-17.
- Utma, S. (2019). Sosyal Medya Bağımlılığı Üzerine Kuramsal Bir Değerlendirme. *Sosyal Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(2): 118–130.
- Uzun, Ö., Yıldırım, V. ve Uzun, E. (2016). Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Olan Ergenlerde Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları ve Sosyal Medya Bağımlılığı, Benlik Saygısı ve Algılanan Sosyal Destek İlişkisi. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 10(3): 142-147.

- Ülgen, V. (2015). *12-18 yaş arası ergenlerde internet bağımlılığında sosyal karşılıklılık ve yordayıcı faktörlerin değerlendirilmesi* (Uzmanlık Tezi). Marmara Üniversitesi, Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul.
- Ülker Tümlü, G. ve Recepoğlu, E. (2013). Üniversite Akademik Personelinin Psikolojik Dayanıklılık ve Yaşam Doyumunu Arasındaki İlişki. *Yüksek Öğretim ve Bilim Dergisi*, 3 (3): 205 -213
- Ümmet, D. (2012). *Üniversite öğrencilerinde özgecili davranışının transaksiyonel analiz ego durumları ve yaşam doyumunu bağlamında incelenmesi* (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ünlü, F. (2018a). Orta Yaş Üstü Bireylerde Sosyal Medya Bağımlılığı ve Sosyal İzolasyon. *PESA Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 161-172.
- Ünlü, Z. R. (2018b). *Sosyal medya bağımlılığı ve psikolojik dayanıklılık* (Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Vara, Ş. (1999). *Yoğun bakım hemşirelerinde iş doyumunu ve genel yaşam doyumunu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Veenhoven, R. (1991). Is Happiness Relative?. *Social indicators research*, 24(1), 1-34.
- Watson, D. (1988). Intraindividual and İnterindividual Analyses of Positive and Negative Affect: Their Relation to Health Complaints, Perceived Stress, and Daily Activities. *Journal of personality and social psychology*, 54(6), 1020.
- Werner, E. E. (2005). Resilience and Recovery: Findings From the Kauai Longitudinal Study. *Regional Research Institute for Human Services. Portland State University*. 19(1): 11-14.
- Winfield, L. F. (1994). *Developing Resilience in Urban Youth*. Oak Brook, IL: North Central Regional Educational Laboratory.
- WordPress Nedir?. 08.04.2019. <https://www.wp-tr.org/hakkinda/> adresinden erişim sağlandı.

- Yağbasanlar, O. (2018). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ile dini yönelimleri ve öz şefkatleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, P. K., Yıldırım, E., Otrar, M. ve Şirin, A. (2015). Ergenlerde Psikolojik Dayanıklılık ile Benlik Kurgusu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 42(42): 277-297.
- Yılmaz, G., Şar, A. H. ve Civan, S. (2015). Ergenlerde Mobil Telefon Bağımlılığı ile Sosyal Kaygı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 2(2): 20-37.
- Yılmaz, H. ve Sipahioğlu, Ö. (2012). Farklı Risk Gruplarındaki Ergenlerin Psikolojik Sağlamlıklarının İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 11(4): 927-944.
- Young, K. S. (1998). Internet Addiction: The Emergence Of A New Clinical Disorder. *Cyberpsychology And Behavior*, 1(3), 237-244.
- Youtube Nedir? Nasıl Kullanılır? Ne İşe Yarar? 09.04.2019.
https://bilgihanem.com/youtube-nedir-nasil-kullanilir/#youtube_nedir
adresinden erişim sağlandı.

EKLER

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-44-E.2805406
Konu: Anket ve Araştırma İzni

08.02.2019

Sayın: Zeynep CAVGA

İlgi: a) 28/01/2019 tarihli ve 1856804 Gelen Evrak No'lu dilekçe.
b) Valilik Makamının 04/02/2019 tarih ve 2385459 sayılı oluru.

"Lise Öğrencilerinin Psikolojik Dayanıklılığı, Aile Yaşam Doyumu ve Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu araştırma çalışmanız hakkındaki ilgi (a) dilekçe ve ekleri ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve söz konusu talebiniz; bilimsel amaç dışında kullanmaması, **uygulama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması**, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması ve işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini rica ederim.

Timur TUĞRAL
Müdür a.
Şube Müdürü

EK:
1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

Adres:İmren Öktem Cad.No:1 Eski Adliye Sarayı Fatih/ İST.
Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü

Ayrıntılı bilgi için: Ayşe Eda ATAN
Tel: (0 212) 4550400-100/239

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 4653-0796-350d-a463-ad3e kodu ile teyit edilebilir.

T.C.

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

Sizi Zeynep CAVGA tarafından yürütülen “Lise Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılığı ve Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu araştırmanın amacı belirtilen değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmada sizden tahminen 20 dakika ayırmanız istenmektedir. Araştırmaya sizin dışınızda tahminen 500 kişi katılacaktır. Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, size en uygun gelen cevapları içtenlikle verecek şekilde cevaplamanızdır. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahiptir. Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup kişisel bilgileriniz **gizli tutulacaktır**; ancak verileriniz yayın amacı ile kullanılabilir.

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları anladım. Çalışma hakkında yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı/araştırmacılar tarafından yapıldı. Bana, çalışmanın muhtemel riskleri ve faydaları sözlü olarak da anlatıldı. Kişisel bilgilerimin özenle korunacağı konusunda yeterli güven verildi.

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Sevgili Öğrenciler;

Yüksek lisans tez çalışması için, aşağıda yer alan sorularla sizlerden bilgi toplanması amaçlanmaktadır. Aşağıdaki soruları okuyarak, kendinize uygun olan seçeneğin yanındaki paranteze çarpı işareti (X) koymanız yeterlidir. Lütfen tüm soruları cevaplandırınız ve boş bırakmayınız. Bilgileriniz gizli kalacaktır ve yalnızca araştırma amacıyla kullanılacaktır. Kâğıtlara adınızı ve soyadınızı yazmanıza gerek yoktur.

Yardıminız için teşekkür ederim.

Zeynep CAVGA
Psikolojik Danışman

Cinsiyet: K () E ()

Sınıf: 9. Sınıf () 10. Sınıf () 11. Sınıf () 12. Sınıf ()

Yaş:

Anne ve Baba Birliktelik Durumu: Birlikte () Ayrı ()

Anne: Sağ () Ölü ()

Baba: Sağ () Ölü ()

Annenizin Çalışma Durumu: Çalışıyor () Çalışmıyor ()

Babanızın Çalışma Durumu: Çalışıyor () Çalışmıyor ()

Annenizin Eğitim Durumu:

İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Lisansüstü ()

Babanızın Eğitim Durumu:

İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Lisansüstü ()

Ailenizin Ekonomik Durumu : Düşük () Orta () Yüksek ()

Kardeş Sayısı(Sizinle birlikte kaç kardeşsiniz?): 1 () 2-3 () 4ve üstü ()

Okul Başarısı Açısından Kendinizi Nasıl Değerlendiriyorsunuz?

Düşük () Orta () Yüksek ()

Annenizin size karşı tutumu

Otoriter () Demokratik () İlgisiz () Aşırı Koruyucu ()

Babanızın size karşı tutumu

Otoriter () Demokratik () İlgisiz () Aşırı Koruyucu ()

	Sevgili Öğrenciler:				
	Lütfen aşağıdaki maddeleri dikkatle okuyarak her maddede yer alan ifadenin size ne derece uygun olduğuna (sizi ne derece tanımladığına) karar veriniz. Vereceğiniz cevapların doğru ya da yanlış yoktur. Verdiğiniz karara göre aşağıdaki ifadeleri dikkate alarak yanındaki boşluklardan bir tanesine çarpı (X) işareti koyunuz. Lütfen boş bırakmadan hepsini işaretlemeye çalışınız. Samimi olarak cevap vereceğinize inanıyor ve katılımınızdan dolayı teşekkür ediyorum.	Bana Çok Uygun	Bana Uygun	Bana Uygun Değil	Bana Hiç Uygun Değil
1	Ailem benimle gerçekten ilgilenir.				
2	Ailem başarılı olacağıma inanır.				
3	Ailemle eğlenceli zaman geçiririm				
4	Aile içinde alınan kararlarda fikirlerim dikkate alınır				
5	Yaşam zorluklarına karşı dayanıklıyım.				
6	Zor şartlarda dahi serin kanlı davranabilirim.				
7	Genelde olaylara kötümser bakarım.				
8	Ailem paylaşacak bir şeyim olduğunda beni dinler.				
9	Ailem sorunlarım olduğunda bunu fark eder.				
10	Öğretmenlerimden benimle gerçekten ilgilenen kimse yok.				
11	Öğretmenlerim içinde yaptığımı takdir eden kimse yok				
12	Ailemin yanında bulunmaktan mutluluk duyarım.				
13	Şartlar değiştiğinde ne yapmam gerektiğini çabucak anlarım				
14	Kendimde hedeflerime ulaşacak kararlılığı göremiyorum				
15	Sorumluluk almak bana zor geliyor				
16	Hayat, bana pek yaşanılabilir gelmiyor.				
17	Öğretmenlerim arasında beni dinleyecek kimse yok				
18	Hayal ettiğim geleceğe ulaşabileceğime inanıyorum.				
19	Bir kişinin bir olay ya da durum karşısında nasıl hissedeceğini anlamakta iyiyimdir				
20	Diğer insanlara ilgi göstermekten hoşlanırım				
21	Karşımdaki kişinin o anda neler hissettiğini anlayabilirim				
22	Okulda olmasam hiçbir öğretmenim bunu fark etmez.				
23	Okulda güzel bir şey yaptığımda kimse bunu takdir etmez				
24	Yokluğumu fark edecek arkadaşlarım vardır.				
25	Sorunlarımı anlatabileceğim arkadaşlarım vardır.				
26	Yaşamımın alacağı yön üzerinde yeterince kontrolümün olmadığını hissediyorum				

27	Zor zamanlarımda kendisine güvенеbileceğim arkadaşlarım vardır				
28	Zor durumda kaldığımda arkadaşlarım bana yardım ederler				
29	Güzel zaman geçirdiğim arkadaşlarım vardır				

1 yıl içerisinde		Hiçbir zaman	Günde bir kereden daha az	Günde 1-2 defa	Günde 3-5 defa	Günde 6-10 defa	Günde 11-20 defa	Günde 21-40 defa	Günde 40 kereden fazla
Aşağıdaki 9 tane ifadeyi ne sıklıkla yaşadığınız karşısında bulunan "0-7" arasındaki rakamları (X) işareti koyarak belirtiniz. Lütfen sadece tek rakamı işaretleyiniz ve boş bırakmayınız.									
1.	Sosyal medyayı tekrar kullanabileceğin zamana kadar kendini sürekli olarak başka hiçbir şey düşünemez halde buldun mu?	0	1	2	3	4	5	6	7
2.	Sosyal medyada daha fazla zaman harcamak istediğin için kendini sürekli memnuniyetsiz (tatmin olmamış) hissettin mi?	0	1	2	3	4	5	6	7
3.	Sosyal medyayı kullanmadığında kendini sıklıkla kötü hissettin mi?	0	1	2	3	4	5	6	7
4.	Sosyal medyada daha az zaman harcamaya çalıştın ama başaramadın mı?	0	1	2	3	4	5	6	7
5.	Olumsuz duygulardan kaçmak için sosyal medyayı sıklıkla kullandın mı?	0	1	2	3	4	5	6	7
6.	Sosyal medya kullanımı yüzünden başkalarıyla sürekli olarak tartışma yaşadın mı?	0	1	2	3	4	5	6	7
7.	Anne babana veya arkadaşlarına sosyal medyada geçirdiğin süreyle ilgili sürekli yalan söyledin mi?	0	1	2	3	4	5	6	7
8.	Sosyal medya kullanmak istediğin için diğer aktiviteleri (örn. hobiler, spor) sürekli olarak ihmal ettin mi?	0	1	2	3	4	5	6	7
9.	Anne baban ve kardeşlerinle sosyal medya kullanımı yüzünden ciddi çatışmalar yaşadın mı?	0	1	2	3	4	5	6	7

“Evde ailem ile birlikte olduğum zamanlar, genellikle kendimihissederim”. İfadesini tamamlayan sıfatlar için, sizi en iyi yansıtan rakamın üzerine (X) işareti koyunuz.

1=Biraz, 2= Az, 3=Orta, 4= Çok, 5=Tamamen

	1-Biraz	2-Az	3-Orta	4-Çok	5-Tamamen
1. Mutlu					
2. Yalnız					
3. Neşeli					
4. Teselli bulmuş					
5. Anlaşılmış					
6. Huzurlu					
7. Hoşnutsuz					
8. Güvensiz					
9. Keyifli					
10. Memnun					
11. Engellenmiş					
12. Cesaretlendirilmemiş					
13. Desteklenmemiş					
14. Rahatsız					
15. Yorgun					
16. Saygı görmemiş					
17. Gevşemiş					
18. Dışlanmış					
19. Telaşlı					
20. Sakin					
21. Saldırıya uğramış					
22. Sevinçli					
23. Özgür					
24. Takdir edilmiş					
25. Uzak					
26. Teşvik edilmiş					
27. Kötü					

ÖZGEÇMİŞ

Zeynep CAVGA

e-posta: zeynepcavga@gmail.com

1. Eğitim Bilgileri

2007-2011 Marmara Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

2. Mesleki Deneyimi

2016-Halen Beykoz Rehberlik ve Araştırma Merkezi- Psikolojik Danışman Rehber Öğretmen

2012-2016 Erenler Rehberlik ve Araştırma Merkezi- Psikolojik Danışman Rehber Öğretmen

TEZ RAPORU İÇİN SIRT YAZISI ÖRNEĞİ

Zeynep CAVGA	LİSE ÖĞRENCİLERİNDE AİLE YAŞAM DOYUMU İLE PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK VE SOSYAL MEDYA KULLANIM BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
Eylül, 2019	